

NOVI GLASNIK

GLASILO OBCINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, SENTJUR, ŠMARJE PRI JELSAH IN ŽALEC

Z UREDNIKOVE MIZE

Kar po vrsti se bodo zvrstili prazniki treh občin. Najprej bodo delovni ljudje in občani laške občine, ki letos slavijo več pomembnih jubilejev, kronali celoletne dosežke in nove pridobitve. Priložnost je to, da se ozrejo nazaj, ocenijo kaj so naredili in si vsadijo v načrte marsikako novo misel, ki bo zrastle v oprijemljivo stvarnost.

Za njimi bodo praznovali občani žalske občine, ki se prav tako morejo vzpristiti, da so zadnje leto spet precej storili za svoj nadaljnji razvoj. In v naslednjih dneh bodo enako uspešno praznovali svoj praznik delovni ljudje in občani celjske občine.

O življenju in delu v občinah, ki prihodnji mesec slavijo svoje zgodovinske pomnike, smo pisali med letom, tokrat bi v uredništvu radi vsem delovnim ljudem in občanom čestitali k prazniku z našo skupno željo, da bi v tem letu dosegli še več delovnih zmag.

VAS UREDNIK

LAŠKA OBČINA PRAZNUJE

SVEČANO ZA 2. JULIJ

NA PRAZNIČNEM ZBORU GOVORIL Š. KOROŠEC

Laška občina praznuje vsako leto občinski praznik v počastitev 2. julija 1942, na noč v kateri je I. štajerski bataljon napadel rudnik Laško. Ta sabotažna diverzija je močno odjeknila v vsej okolici in okrepila osvobodilno gibanje.

Letošnje praznovanje se je pričelo v petek zvečer s koncertom, osrednji praznični dan — 2. julij — pa bo izpolnil ves dan. Zjutraj bo v Laškem slavnostna seja občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij, zatem pa bo na Valvazorjevem trgu, katerega del so v zadnjih dneh lepo prenovili, praznični zbor s kulturno prireditvijo. Slavnostni govornik bo član Izvršnega sveta SR Slovenije STEFAN KOROŠEC.

Sobotno popoldne bo posvečeno

praznovanju dneva borca. Borci so se odločili letos za partizanski miting v Marija — gradu pri Laškem. Da bi čim bolj pričarali slavne dni boja, bo miting pod kozolcem, kakršnih je bilo med vojno nešteto po naših krajih.

Eno najstarejših društev v 750 letnem Laškem so čebelarji. Le-ti slavi 75 letnico obstoja. In čebelarji bodo v nedeljo dopoldne razvili svoj društveni prapor.

Rečica ima še vedno rudarski značaj in ga bo bržčas obdržala še potem, ko rudnika ne bo več. Kot vsako leto bodo rudarji svoj praznik začeli proslavljati v nedeljo popoldne na Šmohorju — priljubljenem izletišču rudarjev.

J. Kr.

VELENJE

VELIČASTEN SIMBOL

ODKRILI SO SPOMENIK PREDSEDNIKU TITU

Velenje je tisto sobotno jutro bilo takšno kot bi ga potegnili iz »skatlice«, kot se temu pravi. Na vpadnicah v Velenje so viseli transparenti, hiše so bile oplešane z zastavami in cvetjem, najlepše pa je bilo na glavnem mestnem trgu — Titovem trgu, kjer sredi na novo urejenih zelenic stoji spomenik tovariša Tita, del našega velikega kiparja Antuna Augustinčiča.

Titov trg je sobotno jutro dalj mogočno, praznično podobo. Več kot 1300 nastopajočih v kulturnem programu, nekaj čez 4000 v paradi pa še prava množica vseh tistih, ki so si vse to prišli ogledati. Na hišah, ki obkrožujejo Titov trg, so bili napolnjeni sopki balonov, ki so kasneje simbolično poleтели v zrak, proti nebu miru,

kateremu je največjo osnovo dal prav tovariš Tito. V kulturnem programu, ki je bil skrbno pripravljen, so poleg domačinov nastopili še Partizanski zbor iz Trsta ter folklorne skupine iz pobratenih mest.

Slavnostni govornik je bil Stefan Nemeč, ki je med drugim rekel:

»Velenjčani ste iz rudarske vasi izgradili sodobno delavsko mesto, enega najpomembnejših središč energetske, z moderno industrijo, kjer delajo in ustvarjajo delavci iz vseh krajev Jugoslavije. To so uspehi, na katere je upravičeno ponosna vsa naša domovina. K vsemu temu ste dodali spomenik Titu kot izrazu bratstva in enotnosti in naših socialističnih prizadevanj. Dosegli ste jih s svo-

jimi močmi in s sodelovanjem vseh delavcev naše družbe. To po svoji pravi praviča o tem, kako se moramo v družbi še bolj sporazumevati in dogovarjati ter ustvarjati s skupnimi močmi. S tem ste hkrati prevzeli odgovorno obveznost, da boste smelo in kritično pregledali svoje dosežke, da se boste soočili z resničnostjo svojega samoupravljanja s trdno odločnostjo, da bodo veliki gospodarski in proizvodni uspehi trdna podlaga za hitrejši razvoj samoupravnih odnosov. K temu naj vas ne nehno vspodbuja in zavezuje delo in misel človeka, borca, revolucionarja in tovariša, ki mu danes odkrivamo spomenik.«

Spomenik je odkril in ga izročil v varstvo velenjski mladini predsednik skupščine občine Velenje Nestil Zgank:

»Naj ta spomenik, ki simbolizira najnaprednejšo družbo na svetu, ki pomeni bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti, težnjo po miru in nove odnose med narodi sveta ter naše lepše življenje, povezuje sedanje in prihodnje generacije v skupnem boju za dokončno osvoboditev človeka. Novi rodovi utripajo nova pota. V vsem našem hotenju in delu bodo vaš svetel vzgled lik velikega človeka in revolucionarja, tovariša Tita — vašega velikega prijatelja.«

Delavsko središče Velenja, ki je otrok Titovega obdobja in ogledalo zgodovinskega boja delavskega razreda za vsestransko socialistično preobrazbo in nove medčloveške odnose, praznuje letošnje pomembne jubileje v duhu dela, sporočil in misli tovariša Tita. In tudi odkritje spomenika je del teh prizadevanj.

Tekst: TONE VRABL
Foto: DRAGO MEDVED

Obisk v Konusu: O začetku letošnjega armadnega prvenstva Jugoslavije v Mariboru berite več na 16. strani.
Foto: Dragan Ivanović

NOCOJ KONCERT VREDEN OGLEDA

Danes zvečer bo v hali Golovec brez dvoma eden najboljših koncertov, kar smo jih imeli priložnost poslušati v zadnjih letih v našem mestu. Celjski Dom JLA je uspel dobiti reprezentativni orkester garde, ki s svojim izvajanjem razveseljuje poslušalce doma in v tujini, večina pa ga pozna po uspešnih nastopih na televiziji. Dirigent bo podpolkovnik JLA Franc Klinar, Celjan, rojen na Svetini. Ob reprezentativnem orkestru garde bodo še nastopili mešani zbor umetniškega ansambla, folklorna skupina »Branko Krstanovič« ter več znanih solistov pevcev in igračev. Koncert ob 19. uri, omogočil pa ga je poleg Doma JLA Občinski sindikalni svet. In še ena zanimivost: kljub preko 200 nastopajočim vrhunskim umetnikom je vstop prost!

T. VRABL

JAVNA RADIJSKA ODDAJA V LOČAH

V okviru četvirte letošnje loških prireditve bo 2. julija v Ločah pri Slovenskih Konjicah javna radijska oddaja, ki jo prireja redakcija Novega tednika in Radia Celje. Nastopili bodo člani loškega okleta, otroci osnovne šole iz Loč, člani pevskega zbora iz LIP-a v Slovenskih Konjicah, gost pa bo pevec Franjo Bobinac. Pokrovitelj javne radijske oddaje je Lesno industrijsko podjetje iz Slovenskih Konjic. Prireditev bo na gradu Pogledu v Ločah, v primeru slabega vremena pa v Kulturnem domu v Slovenskih Konjicah. Javna radijska oddaja se bo pričela ob 17. uri.

TRATNA 77

Od 24. do 26. 6. se je v Tratni pri Grobelnem odvijala vaja mladincev in mladink, ki so se letos vključili v partizanske enote v občini Sentjur.

S pomočjo družbenopolitičnih organizacij in ZZB je akcijo pripravila in vodila CK ZSMS Sentjur pri Celju. Namen akcije je bil mlade izobraževati, vzgajati in usposabljati v duhu splošnega ljudskega odpora. Obenem pa so želeli, da bi se mladi sami organizirali tako, da bi njihovo urjenje in delo potekalo usklajeno.

Prvi dan so mladi prostovoljci postavljali tabor in urejali okolico. Naslednje tri dni pa je šlo zares: spoznavali so orožje, streljali in izvedli vrsto taktičnih vaj, kot so napad, zaseda, orientacija in druge. Vsak večer pa so zakurili tudi že tradicionalni taborni ogenj in izvedli kulturni program.

Prav gotovo bo vaja vzbudila za nadaljnje vključevanje mladih v teritorialno obrambo. Na OK ZSMS v Sentjurju želijo v prihodnje še izvesti takšne vaje, vendar že pred vstopom mladih v vrste prostovoljcev. Ne želijo namreč, da bi se še kdaj zgodilo tako, kot se je že dogajalo — da bi se vrste prostovoljcev takrat, ko je treba na vajo, zmanjšale.

Vaja je torej uspela. Mladi prostovoljci so slekli svoje uniforme in jih shranili. Če pa bo potrebno, bodo v njih uspešno branili našo domovino.

MOJCA BUCER

CELJE

BO ZDAJ ŠLO KAJ HITREJE?

CELJSKI IZVRŠNI SVET PREDLAGA STEČAJ TOZD TITANOV BELILO

Izvršni svet celjske občinske skupščine se je odločil. Po razpravi, ki je trajala pol drugo uro. Pri glasovanju se je vzdržal en član. Vsi drugi so bili — za. Bili so za to, da predlagajo zboru združenega dela občinske skupščine stečajni postopek za TOZD Titanov dioksid pri Cinkarni.

To je predlog, o katerem bodo delegati zbora združenega dela razpravljali na prvi jesenski seji, bržčas konec septembra ali prve dni oktobra. Razpravljali in odločali: za uvedbo stečajnega postopka ali pa tudi ne. Po vsem tem predlogu izvršnega sveta še ni stečaj, še ni likvidacija tovarne za proizvodnjo titanovega dioksida. Je pa na vsak način korak naprej, in to precej odločen, za reševanje in rešitev problema, ki je boleč tako za prizadeti kolektiv temeljne organizacije kot za celotno Cinkarno in ne nazadnje za Celje. Pa tudi postopek sam lahko prinese takšno ali drugačno rešitev.

Predlog izvršnega sveta namreč pomeni najprej konec negotovosti za kolektiv TOZD Titanov dioksid in za

delovno skupnost Cinkarne. Zdaj je namreč padla odločitev, da bo treba vprašanju priti do dna in to ne z nenehnim zavlačevanjem, marveč s postopkom, ki ima svoj določen proces. To je pomembna ugotovitev, kajti negotovost, ki je doslej vrela nad kolektivom, ni bila spodbudna. Je vnašala prej zasirbilnost kot polet. Če drugo ne, je zdaj znano eno — likvidacija ali delo naprej. Odločitev bo dal stečajni postopek, če se bo zbor združenega dela zanj odločil.

Predlog za uvedbo stečajnega postopka pomeni med drugim zadnji klic tistim, ki bi že zdavnaj morali reči svojo besedo okoli carinskih obveznosti, deviznih obračunov in podobno. Pot sicer ni kdo ve kako simpatična, toda bila je v tem trenutku najbrž edina. Šlo je namreč tudi za ugotovitev, da Cinkarna sama z drugimi temeljnimi organizacijami ne bo mogla vsako leto kriti izgube, ki nastaja pri proizvodnji titanovega dioksida, še zlasti, ker zaenkrat ni vidikov za rešitev osnovnih vprašanj. Solidarnost je šla v tem primeru že itak daleč. Kaj hit-

ro bi ohromila delo in življenjsko sposobnost ostalih enot in Cinkarne kot celote. In tako bi namesto enega, že kmalu dobila več bolnikov, tudi ves kolektiv. Kajti kolektiv Cinkarne bi ob pokrivanju izgube pri proizvodnji titanovega dioksida ne ostalo ničesar za nujna vlaganja, ne samo za tekočo proizvodnjo, marveč tudi za druge naložbe.

In tako se nehote vsiljuje vprašanje, ali bo odločitev izvršnega sveta vplivala na hitrejše reševanje problema? Menimo, da bo. Sicer pa, ali je bil ta »pritisek« v naši praksi sploh potreben? Mar ni drugih, normalnejših poti za reševanje odprtih vprašanj? Če so in menimo, da so, zakaj torej tako? Za nekoga, ali morda za več, pomeni takšna pot krepko klofuto! Je bo občutil?

Problem okoli titanovega dioksida je tako dobil novo razsežnost. Stopil je v ospredje in nihče ga ne bo mogel več potisniti na stranski tir. To je izredno resno in odgovorno vprašanje. Tudi zato, ker v tem spletu nismo osamljeni, ker smo vezani tudi na tuje partnerje. Sicer pa,

v ta proces reševanja so neposredno vključeni naši delovni ljudje, predvsem tisti, ki združujejo delo v tej temeljni organizaciji. In tako je človeški faktor tisti, ki opozarja, da bo treba vsa zadeva zagrabiti najbolj zavzeto. Zaradi ljudei.

In še ena misel. Bilo bi narobe, če bi predlog za uvedbo stečajnega postopka vnesel med kolektiv nemir, slabši odnos do dela, manjšo produktivnost itd. Prav z delom dokaže, da leži krivda za negativne rezultate poslovanja predvsem na drugi strani, čeprav bi lahko tudi obračun notranjih slabosti in pomanjkljivosti v veliki meri prispeval k reševanju celotnega vprašanja. V reševanju tega problema bo moral dati tudi kolektiv svoj delež!

Predlog za uvedbo stečajnega postopka za tovarno za proizvodnjo titanovega dioksida je tu. Toda, predlog še ni stečaj, še ni likvidacija. V našem primeru je pot za hitrejše in dokončno rešitev problema. Kakšen bo rezultat tega reševanja, je zaenkrat težko reči.

MILAN BOŽIČ

KOMUNISTI KONJIŠKE OBČINE

20 LET V ZK

POČASTILI POMEMBNE JUBILEJE

V soboto so se na Stranica s srečali komunisti konjiške občine, ki so člani partijske organizacije že dvajset ali več let. Zbrali so se, da bi skupaj počastili jubileje tovariša Tita in dan borce. Na srečanju je komunistom spregovoril sekretar komiteja občinske konference ZKS v Slovenskih Konjicah Franc Ban, ki je v svojem govoru poudaril, da so vsi navzoči komunisti, ki so že dvajset in več let v partiji, največ prispevali k današnjemu razvoju konjiške občine.

Pomešali smo se med dolgoletne komuniste in z njimi pokramljali o obdobju, ko so bili sprejeti v partijo in o tem, katero obdobje v razvoju Jugoslavije se jim je kot komunistom zdelo najtežje.

ANTON SPORAR: »V partijo sem bil sprejet 20. aprila 1944. leta. Teda sem bil v

Gubčevi brigadi in bili smo na Svetem vrhu pri Mokronogu. Nič kaj svečano me niso sprejeli v organizacijo, saj so nas Nemci vseskozi hajkali. Mislim, da je bilo najtežje obdobje za nas stare komuniste v času takoj po vojni, ko smo morali obnovljati porušeno domovino. Teda smo morali biti komunisti res vzor vsem ostalim delavcem in vedno smo morali prvi prijeti za delo.«

PAVLA METLIČAR: »Leta 1944 sem bila sprejeta v SKOJ na Hrvaškem, kamor smo bili z družino izseljeni. Ko smo se po vojni vrnili domov, pa so me leta 1948 sprejeli v partijo. Čeprav je moj vstop med komuniste sovpadala s časom informbiroja, vseeno nisem čutila tega časa kot dilemo. Dobro sem se zavedala, da je edina naša pot prava. Neomajno sem zaupala v partijo, čeprav so

bila ravno leta po vojni zanj najtežja. Ko pa se sama spominjam nazaj se mi zdi, da je bilo zame, kot komunista, najtežje obdobje takrat, ko smo odkrivali kolonizatorske hrošče. To je bil čas obvezne oddaje in ko smo prišli h kmetom so vsi mislili, da hodimo vohunit za njihovim pridelkom. Veliko truda smo morali vlagati, da smo si pridobili njihovo zaupanje.«

DUSAN SLIBER: »V partijo so me sprejeli januarja 1943. leta v Zagrebu, ko sem bil kot aktivist član ilegalne trojke. Sam sprejem ni bil nič posebnega, saj je bil izveden v največji tajnosti in v prisotnosti dveh ljudi. Ko pa razmišljam o tem, katero obdobje je bilo za komuni-

ste najtežje, bi rekel, da je bil to čas informbiroja. Teda smo se namreč odločali za pot, ki je edino prava in samo naša pot v socializmu.«

ANA BRGLEZ: »Skojevka sem bila že od leta 1944, potem pa sem bila v partijo sprejeta 1946. leta. Sprejem sam ni bil kaj prida svečan, saj so bili tisti časi popolnoma drugačni, kot so danes. Zame je bilo najtežje obdobje tisto v času obveznega odkupa. Takrat smo komunisti delali dneve in noči če je bilo potreba, smo se zbrali sredi noči in odšli na teren. Čas, ki smo ga preživeli mi stari komunisti, je bil res življenjska šola za nas.«

DAMJANA STAMEJCIC

CVETO PAVLINC

Takole na drobno vas pogleda, kot bi ga v oči ščemelo sonce, nasmeh mu v obraz, poln sonč-

nih peg, nabere gube in še spravi na beli dan kakšno šaljivo. Nenehno je v stiku z ljudmi in sploh si ne znam zamisliti ga, če je sam. Taka ga namreč še nisem videl...

Teško je napisati portret prijatelja, ki je po šolskih klopek trgal s tabo hlače, ki je nena doma sredi te rasti zrastle v mladeniča in moža.

Tam nekje na Kozjanskem se je učil trgovskega poklica. Domov v Laško je prihajal ob praznikih. Takrat, bilo je med vojno, si se zatekel k najboljšim prijateljem, da bi brez skrbi govoril, zapel po naše.

Cveto Pavlinc je brez dvoma dober trgovec, tudi kot potnik, kar je zdaj njegova zadolžitev. Je tudi kot mravlja, kar ve vsak, ki ga je sprem-

ljal, kako si je ustvarjal dom v Gajih pri Polzevi. Toda predvsem je Cveto — brigadir mladinskih brigad. Svoje najlepše trenutke v življenju veče na brigadno življenje na progi »Brčko—Banovič«, kjer je bil brigadni ekonom. To funkcijo prevzame ne da bi trenil z očesom vsakokrat, kadar se stari veterani sestanejo. Če prvi celjski komandant mladinske brigade kakorkoli kliče v zbor, Cveto je med prvimi, ki stoji v pozoru. Pravzaprav, kaj pa bi brigadirji — veterani brez Cveta? Če gremo kam očitljaj spomine, poskrbeli za tako imenovano telesno hrano. Poskrbel je, da se »Kajuhovci« izpred 30 let ponašajo s praporjem. Ker vidi, da se tega ni nihče resno lotil, zbira najrazličnejše predmete, od izkaznic,

OBRAZI

fotografij, kosov uniform, spominskih knjig, celo žlic in porcij, vse kar bi popestrilo zbirko v oddelku muzeja, ki bi v ciklusu povojne izgradnje zaobjel tudi mladinsko udarništvu.

Pred dnevi mu je začelo iz oči nepopisno veselje. Ne zato, ker je tiste dni srečal Abrahama, marveč zato, ker je šel za pričo brigadirskemu paru, kateri zdaj skupaj krampa na Kozjanskem. In kako ne bi sijal od radosti. Saj je tudi sam izbral družico med brigadirkami in si z njo strasil pot skozi življenje.

Krepek hooruk za Cveta!
JURE KRASOVEC

POGLEJMO V SVET

PIŠE IVAN SENIČAR

— AFRIKA, nekdanji črni kontinent in trdnjava kolonializma vseh vrst ter lovišče sužnjev, ki so jih kot živali izvažali po svetu, predvsem pa v Združene države Amerike, postaja vse bolj prisotna v sodobnem svetu. To pot zaradi svojega prirodnega bogastva, pomembnega vojno-strateškega položaja mnogih delov celine, predvsem pa zaradi mešanega in vitalnega prebivalstva. Afriko naseljujejo črnici več sto plemen, Arabci, mnogi Azijci in bolj ali manj strnjene skupine evropskih belcev. Tudi to daje Afriki posebno politično pestrost, kar se kaže v njenih številnih državah, organizacijah, zvezah in v najrazličnejših povezavah z ostalim svetom. Afrika je brez dvoma izredno perspektivna celina. Jugoslavija je prisotna v Afriki zaradi povezanosti z večino njenih držav, pa tudi zaradi vloge, ki jo imajo afriške dežele v gibanju neuvrščenih.

— LIBIJA (1.759.450 kv. km in 2,3 milijona prebivalcev) je ena od pomembnih in dinamičnih severnoafriških dežel. Generalni sekretar ljudskega kongresa libijske arabske ljudske socialistične republike Moamer el Gadafi je bil v preteklih dneh na obisku v naši državi. S svojim gostiteljem, predsednikom Titom, sta izmenjala mnenja o jugoslovansko-libijskem sodelovanju, ki se vse bolj razrašča, ter o mnogih mednarodnih vprašanjih: predvsem pa o vlogi Afrike danes, o krizi na Bližnjem vzhodu, o pomenu enotnosti med arabskimi državami, o Sredozemlju in o akcijah neuvrščenih dežel v svetu.

— DELEGACIJA IZVRŠNEGA SVETA skupščine Slovenije pa je v teh dneh na obisku v treh vzhodnoafriških državah: Tanzaniji, Keniji in Somaliji. Vse tri obiskane dežele so neuvrščene, sicer pa nekdanje kolonije (nemške, britanske ali italijanske), ki so si priborile svojo neodvisnost v letih 1960 do 1963. Vse imajo podobne gospodarske probleme, vodijo aktivno zunanjo politiko in imajo razvite stike z Jugoslavijo. TANZANIJA ima nekaj nad 14 milijonov prebivalcev, ki ga sestavlja množica plemen (Bantu, Masai, Svahili) in manjše skupine Azijcev, Evropejcev in Arabcev. Okoli 50 odstotkov družbenega bruto produkta pride od kmetijstva, 11 odstotkov pa od industrije. KENIJA ima okoli 13 milijonov prebivalcev podobne sestave kot Tanzanija. Glavne gospodarske veje so kmetijstvo (30 odstotkov družbenega bruto produkta), živinoreja, industrija pa se je šele začela razvijati. SOMALIJA ima le 3 milijone prebivalcev, vendar ima izredno ugoden geostrateški položaj, zaradi česar privlači mnoge interese izven Afrike. Vodja naše delegacije, predsednik izvršnega sveta Andrej Marinc, se bo s svojimi sodelavci pogovarjal v vseh treh državah o sodelovanju na vseh področjih, posebno pa še pri razvijanju gospodarskih stikov.

— DŽIBUTI, ki je bil 115 let francoska kolonija, je postal v teh dneh nova neodvisna afriška država. Politična prizadevanja za neodvisnost so trajala dolgo, razvilo se je več gibanj znotraj dežele, tudi nasprotja med njimi, toda v zadnjih mesecih je prišlo do plodnega sporazumevanja. Prvi predsednik Džibutija je Hasan Guled. Pred novo državo pa so seveda številni problemi: gospodarska nerazvitost, trenja med osnovnima skupinama prebivalstva Afarci in Isi ter zunanje-politični interesi, ki se že dolgo pletejo okoli tega dela Afrike. Džibuti je postal 158. država v svetu danes.

CELJE

MOLČEČA USTA

NI PROBLEMOV V KADROVANJU?

Naslov in podnaslov veljata samo za zbor združenega dela celjske občinske skupščine — v torek dopoldne pa so se na ločenih sejah sestali tudi delegati ostalih dveh zborov — in predvsem za tisto točko dnevnega reda, od katerega smo zlasti od delegatov iz združenega dela pričakovali največ, od razprave o poročilu o izvajanju kadrovske politike v občini.

Bilo je le eno vprašanje: kakšen vpliv ima združeno delo na razdeljevanje združenih sredstev za štipendije. Sicer pa molk in morda le razglabljanje v mislih, molče. Skoda, saj je znano, da namo v kadrovski politiki, navzlic dobrim premikom, še vedno odprta vprašanja. Toda, delegati jih niso načeli, niti nakazali kako jih rešujejo znotraj svojih delovnih sredin. Zakaj tega niso napravili? Morda zanje niti ne vedo?

Sicer pa so delegati vseh treh zborov potrdili predlog komisije o podelitvi letošnjih nagrad »Slavka Šlandra«,

urav tako o podelitvi »Priznanja samoupravitelca«. Ta odličja bodo podelili na slavnostni seji občinske skupščine v počastitev praznika Celja, v četrtek, 21. julija.

Večje pozornosti, kot kadrovska politika, je bila na seji zbora združenega dela deležna kmetijska problematika. Tako so v razpravi zlasti opozorili na nujnost izboljševanja kreditnih pogojev za preusmeritev kmetij. Povsem upravičena je bila tudi zahteva, da je treba urediti zavaranje pridelkov. Ta predlog je prišel tudi v zaključke razprave. Nekaj misli pa je bilo tudi okoli gradnje nove mlekarne na Celju, nje-ne lokacije itd.

V zaključnem delu zasedanja so sprejeli odlok o letošnjem občinskem proračunu, ki predvideva nekaj nad 94 milijonov dinarjev dohodkov. Brez pripomb pa so obojili tudi tiste spremembe urbanističnega reda v občini, ki nakazujejo možnosti za gradnjo objektov osebne rekreacije, se pravi zidanic in vikencov. MB

2. JULIJ — PRAZNIK OBČINE LAŠKO

TRI DESETLETJA RASTI

OD KONCA VOJNE SEM JE VSEGA NE KAJKRAT VEČ

Kadar hoče kdo v občini Laško razvojnno pot opisati nekoliko šegavo, potem pove nekako takole:

»Malo preveč smo razviti, da bi bili privilegirano nerazviti, do brezskrbne razvitenosti pa je še precej zajetnih korakov«

Natančni statistični kazalci bi laško občino uvrstili v drugo polovico srednjorazvitih občin, kar je natanko tista stopnja, v kateri vsega primanjkuje. Pa bi le blihudo nergavi, če bi ne videli, da je ta občina ob spodnjem toku Savinje vendarle skokovito napredovala s tempom, ki velja za vso našo samoupravno socialistično družbo in da je ni postavke med kazalci razvoja, ki od vojne sem ne bi bila vsaj potrjena, da ne govorimo o tem, da je narodni dohodek, neoziraje se na inflacijske tokove, **petnajstkrat** večji od tistega v letu 1945.

Najtejmo nekaj takih kazalcev:

ZAPOSLITEV: Danes je v občini zaposlenih petkrat več občanov, kot jih je bilo pred vojno. Še leta 1971 je vsak zaposleni prebivalec ob sebi preživljal enega neaktivnega občana, pri čemer ne računamo na mladoletnike.

Kvalifikacijska struktura: Medtem ko bi nam pred vojno zadostovali prsti obeh rok, da bi našli izobražence z visoko izobrazbo. Danes jih je blizu 200 v občini, ki premorejo višjo in visoko šolo, pa trdimo, da je to zelo

skromna številka, pri čemer imamo v mislih predvsem gospodarstvo. Ni namreč zdravilo in spodbudno, da je le nekaj nad 44 odstotkov občanov z višjo in visoko izobrazbo v gospodarstvu. Zamujeno v mladosti skušajo mnogi doprinesiti z izrednim študijem. Srednje šole obiskuje okoli 70, višje in visoke šole pa čez 100 delavcev, poleg zaposlitve seveda.

IZOBRAŽEVANJE: Kar še ne utegne biti kmalu, si prigojvarjamo. Nepismenosti v občini praktično ni. Vsa mladiča je v enaki meri deležna osnovnih in izobrazbenih možnosti. Šolo obiskuje 2.450 otrok od prvega do osmega razreda. Pouk je v treh centralnih šolskih okoliših organiziran tako, da skoraj ni več razlike med možnostmi, ki jih posamezne šolske učilne dajejo svojim gojencem. Le nekaj šol je še, kjer zaradi neustreznih prostorov in pomanjkanja kadra, predvsem pa sredstev, ostajajo pri kombiniranem pouku. Zadnji samoprispevek je odločilen naskok na to »barikado« neenakosti. Blizu se čas, ko s prešolanjem, s prevozi in podaljšanim bivanjem in uvedbo celodnevne pouka ne bo več razlik na startu v življenje. Odločala bo le še nadarjenost.

SOCIALNA VARNOST: Podatek, da v občini znašajo socialne podpore in vzdrževalne ter oskrbe precej večjo vsoto kot jih oddelek za finance zbere od davka iz

kmetijstva, pa čeprav plačujejo vsi, ki imajo obdelovalno zemljo, ne le čista kmetijska gospodarstva. Seveda te podpore ne dosegajo višine za brezskrbno življenje.

Se in še bi lahko naštevati:

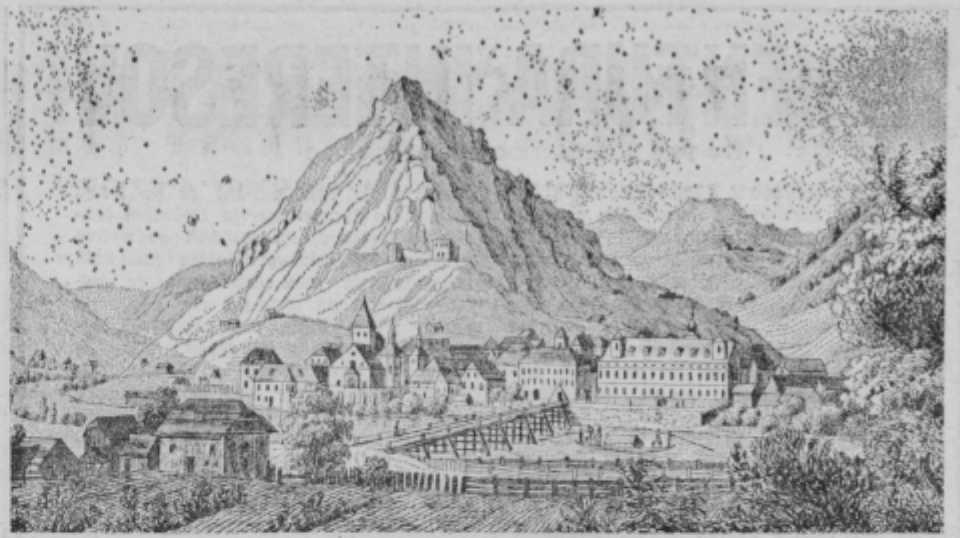
Da menda ni družine, ki bi ne imela radijskega sprejemnika, elektrike v hiši, vodovoda.

Da pride na vsakih sedem občanov, neglede na starost, po en osebnih avtomobil, kar pomeni, da ga premore malone vsaka druga družina.

SKRB ZA ZDRAVJE: Hudo nejevoljni so v občini Laško z razvitosijo zdravstvenega varstva. Najbrž tudi zato, ker je le malo občanov, ki bi ne bili zdravstveno zavarovani. Pred vojno so območje današnje občine obvladovali menda trije zdravniki. Pa vendar so razmere v zdravstveni službi, zaradi premajhne skrbi v minulih letih, kritične. S samoprispevkom naj bi premostili tudi to vrzel.

Končajmo to površno naštevanje dokazov, da je na območju občine Laško, pa tudi v njegovem 750 let starem političnem središču, 32 let po osvoboditvi storjeno več kot prej v stoletju. Tudi vse tisto, kar je bilo narajeno prej, je sad trdih žuljev in potnih srag prednikov — vendar pravi razcvet je tudi v laški občini napočil trenutkom, ko je narod postal; na svoji zemlji — svoj gospodar!

JURE KRASOVEC

Takšno je bilo Laško v sedemnajstem stoletju. Umetnik ga je upodobil v bakreni plošči in ga tako ohranil poznejšim rodovom. Do predvojnege časa je vprašanje, če je bilo Laško enkrat večje od tistega, ki ga na sliki vidimo. Kakšno je danes, ve vsak, ki je tam doma ali prihaja tja.

Laški praznični dnevi

Ne nanese vsako leto, da bi ob prazniku odpirali večje objekte družbenega pomena. Vendar tudi letos ob občinskem prazniku tnorejo v laški občini pokazati marsikaj, kar dokazuje, da v občini vendarle napredujejo, gradijo, povečujejo proizvodnjo in družbeni standard.

Tako se h koncu bliža izgradnja prizidka k radeški osnovni šoli, ki bi sicer že dolgo moral biti pod streho. Novo šolsko leto bo stavba narod.

K koncu se bliža tudi gradnja nove restavracije in kuhinje v laškem zdravilišču, kar so prvotno res mislili odpreti ob občinskem prazniku, pa zaradi zamud ni šlo.

Naposled je treba poudariti, da se v mestu Laškem, ki letos praznuje visoka jubileja, marsikaj spreminja. Nekaj hišnih

fasad so popravili in ozaljšali, uredili novo trgovino »Jagoda«, te dni bodo postavili lične reklamne kozolce, hortikulturniki so očistili grad in okolico, most čez Savinjo dobiva nov tlah, skratka kamenček do kamenčka, mozaik pridobitev se veča.

Pred dnevi so se začela dela pri izgradnji novega proizvodnega objekta za kolektiv ELEKTROKOVINARJA v Debrem. Ko bo ta proizvodnja dvorana v njeni prvi fazi končana, bo kolektiv zmožen proizvesti okoli 900 ton raznih lahkih in težkih jeklenih konstrukcij, kar je za tretjino več kot dosedaj.

Z izgradnjo nove skladiščne hale pa bo začel tudi TIM v Rečici, ki bo tako pospešil proces sušenja in zorenja stropornih blokov.

LAŠKA BRIGADA ODŠLA

ZDAJ VESELO NA DELO

NA GORIČKEM BODO DELALI TRI TEDNE

Ce odmislimo vse delovne dni, ki so jih že preživeli brigadirji iz občine Laško bi lahko rekli, da je bil za njih 24. junij res doživetje. Po jutranjem slovesu v Laškem, kjer so prejeli od pokrovitelja Pivovarne Laško brigadirni prapor in vse pristone je pozdravil predsednik OK SZDL Stane Kužnik in jim zaželel srečno brigadirsko življenje, so se v Gornjih Petrovcih na Goričkem že vključili v brigadirsko življenje.

Gornji Petrovci so dopoldan sprejeli nove člane. Namesto 90 brigadirjev je prišlo kar 100 brigadir in brigadirjev. Iz Toimina je prispele 47 članska brigada Franca Šavlija-Medveda in se pridružila 53 brigadirjem brigade Ilije Badovinca, iz laške občine. Komendantka delovne akcije je bila srečna, da ji ne bo treba skrbeti zaradi delovnih rok. V svetlo rjavih brigadirskih oblekah, ki jih je tudi letos izdelal Modni salon Velenje

ter belih srajcah z napisom »Gremo na Laško pivos« so bili prava svežina v sončnem vremenu. Da je bilo vzušje še bolj domače, so naštetli na ravnatelja osnovne šole, kjer bodo živeli 3 tedne, na starega Laščana, ki se je kar izmuznil in ni povedal svojega imena. Bomo že še o njem izvedeli kaj več.

Slavnostna otvoritev brigadirske akcije Goričko 77 je bila pred osnovno šolo v Gornjih Petrovcih ob veliki udeležbi domačinov in velikega števila gostov. Osrednji govor in pozdrav je imel predsednik RK ZSMS Ljubo Jasnič, ki je poudaril pomen mladinskih delovnih akcij, razvoj te dejavnosti v Sloveniji in otvoritev le-te tudi v Prekmurju, kjer je pred tremi leti bil 9. kongres ZSMS. Brigadirje sta pozdravila tudi predsednik skupščine Krajevne skupnosti Ernest Kovačec. Po programu, ki so ga pripravili učenci tamkajšnje osnovne šole z godbo na pihala je

govoril še sekretar medobčinskega sveta ZKS za Pomurje Geza Bačić. Med nastopajočimi je bila tudi naša brigadirka Mira Dornik, ki je zapela dve pesmi.

Po zaključku slovesnosti smo si ogledali prostore, kjer bodo brigadirji živeli 21 dni in ugotovili, da je pri Petrovcih res lepo.

FANIKA LAPORNIK

SODELOVANJE

Hmezd se čedalje bolj povezuje s sorodnimi delovnimi organizacijami, v zadnjem času pa se je začel ozirati tudi v dežele v razvoju. Četudi s temi deželami še nimajo kakšnih razširjenih poslovnih odnosov, so vendarle že vzpostavljene prvi stiki z nekaterimi državami Afrike in Azije, kamor bodo izvažali svoje izdelke. Kot smo izvedeli, se prvi rezultati teh stikov že odražajo iz sklenjenih dogovorov z Indijo in Tajlandom, verjetno pa bodo uspeli še kje drugje.

LAŠKO

O IZVAJANJU ZAKONA

PONEKOD ŽE OCENE O OBSTOJEČEM STANJU

Pri občinski konferenci ZKS in skupščini občine Laško sta bili imenovani komisiji za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu. Obe komisiji sta se 14. junija sestali na skupni seji in se dogovorili za enotno akcijo po programu, ki je v skladu s stališči komiteja OK ZKS ter vsebino zakona.

Program dela ima dolgoročnejšo vsebinsko usmeritev aktivnosti obeh komisij in zato tudi splošno usmeritev tovrstne aktivnosti v občini. Sprejete so bile tudi osebne zadolžitve članov za sodelovanje, pomoč in spremljanje aktivnosti v OZD v občini, kar se nanaša na daljše obdobje.

Do konca junija letos so zadolženi člani dolžni opraviti prve konsultacijske posvete v OZD v kolikor še niso bili le-ti že opravljeni.

Ugotovljeno je bilo, da so v vseh delovnih organizacijah že imenovali koordinacijske komisije ali odbore za izvajanje zakona. Marsikje imajo že izdelane ocene obstoječega stanja na področju družbeno ekonomskih odnosov, samoupravnega organiziranja in obstojanja samoupravnih aktov. V večini OZD so imenovali posebne komisije, ki so dolžne da na osnovi analize pripravijo akcijske programe izvajanja nalog.

Vsebine analiz, ki se pripravljajo oz. so že pripravljene so si seveda dokaj podobne po obliki priprave. Nekateri so že primerjali sedanjše analize z leto starimi kakor tudi s stanjem ob kon-

cu preteklega leta in ugotovili marsikaj. V analizi so torej ocenjevali družbeno ekonomske odnose, samoupravno organiziranje, izvrševanje samoupravnih pravic delavcev in samoupravne splošne akte.

Po opravljenih analizah morajo delavci v delovni organizaciji sprejeti tudi akcijske načrte izvajanja, če bodo hoteli, da ne bo prišlo do neusklajenega dela z zakonom, kar se lahko kaj hitro pripeti; najbrž ni potrebno posebej opozarjati na posledice takega početja.

V občini Laško je veliko tako imenovanih dislociranih obratov oz. temeljnih organizacij združenega dela, ki imajo sedež v drugih občinah. Tako so le-te vezane tudi na delovanje v OZD in se tako pojavlja kljub enotni akciji v Sloveniji in Jugoslaviji tudi še neskladje, ki pa najbrž ne bo preveliko.

V HP Pivovarni Laško so bili pred mesecem dni že prvi skupni posveti s predstavnikmi RS ZSS, saj so jo vključili v akcijo 130 v Sloveniji. Že takrat je bil predložen poleg analize tudi akcijski program dela, po katerem se sedaj odvija celotna akcija. Pred štirinajstimi dnevi pa je prav tako bilo v pivovarni posvetovanje predstavnikov slovenskih pivovarn o pripravi enotnih meril in kriterijev za nagrajevanje dela na osnovi zakona o združenem delu. Celotno akcijo vodijo strokovnjaki iz Pivovarne Laško. Dogovorjeno je bilo, da posamezne strokovne službe iz vseh treh pivovarn pripravijo kriterije po posamez-

nih obratih oziroma fazah dela.

Naloga obeh komisij je, da hkrati opozarja tudi na priprave ob volitvah za leto 1978 ter o uveljavljanju zakona o ljudski obrambi, varnosti in družbeni samozasčitvi.

F. LAPORNIK

VRTEC V RIMSKIH TOPICAH

Najmlajši prebivalci Rimskih Topic bodo dobili svoj drugi dom. Zahteva prebivalcev, ki izvirajo iz potrebe, bo končno izpolnjena.

V dopolnilnem programu skupnosti otroškega varstva občine Laško je vključena že od lani izgradnja vrtca v Rimskih Topicah. Iniciativni odbor za izgradnjo vrtca se je dokopal do rešitve perečega vprašanja v toliki meri, da je izbral gradnjo spod ključ in kredit pri izvajalcu del Splošnega gradbenega podjetja Hrastnik. Celotna investicija bo terjala 250 starih milijonov. Pred mesecem dni se je pri osnovni šoli »Antona Aškerc« v Rimskih Topicah začela gradnja prepotrebne otroškega vrtca. Vrtec bodo gradili v dveh etapah, v obeh bodo pridobili po 2 igralnici z vzporednimi potrebnimi prostori. Hrano bodo dobili v šolski kuhinji. Že predhodni vpis je pokazal, da je bila odločitev za gradnjo pravilna in nujna, saj se je za 40 mest že vpisalo kar 43 prosilcev.

Na kompleksu, kjer sedaj že stoji osnovna šola, bodo poleg vrtca uredili še dovolj veliko igrišče za dejavnost šolarjev in krajanov. Rekreacija bo torej prodrla tudi med starejšo generacijo, ki si sedaj večina nabira moč in ohranja zdravo telo ob premajhnem odprtem bazenu.

F. LAPORNIK

INVENTURA INTERESOV

PISE BRANKO STAMEJČIČ

Ob razpravah o uresničevanju zakona o združenem delu silijo na celjskem območju vse bolj v ospredje vprašanja v zvezi s povezovanjem dela in sredstev v Dobrini. Vnovič, kdo ve kolikokrat že, poslušamo razprave o tem, kaj vse je v Dobrini narobe, kaj Dobrina ni in kaj bi morala postati. Vtis je, da kljub številnim razpravam, pomoči družbenopolitičnih organizacij in celo konstruktivni kritiki, ki smo jo slisali ob obisku skupine CK ZKS v Dobrini, napredka ni. Vsaj v takšni meri ne, kot smo pričakovali.

Se vedno večina članic poudarja, da je samoupravni sporazum, ki je bil osnova združevanju, dober, ustrezen. Da rabi le nekaj dopolnil, ki ga bodo še bolj približale vsebini zakona o združenem delu. Da so interesi, ki so pripeljali do ustanovitve Dobrine prav takšni tudi danes in da zato ni razloga, da bi Dobrina doživela večje transformacije.

O teh vprašanjih je bilo pred dnevi govora na tiskovni konferenci Hmezada, na katerega je letelo precej očitkov, češ da ruši koncept Dobrine, da se obnaša oportunistično, celo lokalistično. V Dobrini meri to drži. Hmezač se zdaleč ni naredil vsega, da bi Dobrina res zažvela v svoji zamišljeni vsebini agroživilskega kompleksa, kot čvrsta, dohodkovno povezana asociacija s kmetijsko proizvodnjo, predelavo in trgovino, ki bo zadovoljila vse potrebe potrošnikov po hrani.

Nedvomno pa drži tudi druga plat, na katero opozarjajo v Hmezadu. Namreč, da Dobrina ni agroživilski kompleks, da je proizvodnja zastopljena na račun trgovine, da trgovina vse preveč togo vztraja pri starih načinih dela in da ima premalo poslušna za dohodkovne povezave. Hmezač se s tem ne strinja. Ne strinja se s prevladovanjem trgovskih interesov, s preprostimi dogovori o rabatih maržah. Terja dohodkovne povezave, soudeležbe pri naložbah, racionalno organiziranost in boljši položaj kmetijstva oziroma proizvodnje hrane.

Če naj bi Dobrina resnično bila to kar želimo — torej agroživilski kompleks, potem je zahteve Hmezada po tem, da dobijo kmetijske organizacije v Dobrini primarno vlogo, treba pod-

preti. In v tem smislu se je treba zavzeti za reorganizacijo Dobrine. Očitke in prepire, do katerih še vedno prihaja ob najpreprostejših poskusih dogovarjanja med članicami, je treba potisniti na stranski tir. Lotiti pa se je treba vsebinskih vprašanj, temeljite inventure interesov, ciljev in nalog Dobrine. Ideja o Dobrini je dobra, o tem so enotni vsi. Povezana proizvodnje in predelava s trgovino ni več samo dobra in koristna, je že nepogrešljiva. Tudi Hmezač, pa čeprav ta v Dobrini uresničuje le petino svoje skupne realizacije.

Nikakor pa se ne moremo strinjati z načinom, kako skušajo priti do transformacije Dobrine. Poenostavljeno rečeno je pristop Hmezada do reševanja organizacijskih vprašanj tak: ali bo Dobrina postala resničen agroživilski kompleks z dohodkovnimi povezavami, soudeležbami pri naložbah in risku, ali pa bo Hmezač iz Dobrine izstopil in ustanovil svoj lasten agroživilski kompleks.

V osnovi je stališče pravilno in razumljivo, kajti v interesu celotnega območja in tudi republike je, da imamo dober in močan agroživilski kompleks, ki bo lahko postal nosilec razširjene reprodukcije pri proizvodnji hrane in uresničevalec številnih nalog v tej prioritetni gospodarski panogi. Ni pa prav, da Hmezač sam tako malo naredi za uresničitev jasnega koncepta, ki ga zastavlja. Nezadovoljstvo in kritika imata svoje mesto še takrat, ko namesto slabega ponujajo boljše. Ne moremo mimo vtisa, da Hmezač to boljše vidi le v svoji lastni poti, dane prispeva dovolj konstruktivno k razreševanju temeljnih vsebinskih vprašanj. Preprosto — da razprave o organiziranosti še vedno prevladujejo nad razpravami o vsebini. O tem smo pred časom že govorili in opozarjali na slabosti. Premalo pa so prav vse članice Dobrine naredile, da bi to stanje presegli. Kritika ne gre na račun Hmezada. Gre na račun članic Dobrine, ki se, kot kaže, nočejo soočiti z zahtevami zakona o združenem delu, ki niso pripravljene svojega položaja uskladiti z zahtevami dohodkovnih povezav.

Zrtev tako počasnega reševanja temeljnih vprašanj v Dobrini pa je — potrošnik. Oskrba na celjskem območju je namreč še vedno šibka in nezadovoljiva.

RAZISKOVALNA DEJAVNOST

ŠE ZELO SKROMNO!

LANI 2 — LETOS 12 RAZISKOVALNIH NALOG

Raziskovalna dejavnost se organizirano vrši v raziskovalni skupnosti, ki je del skupščinskega sistema. Republiška raziskovalna skupnost je organizirana preko občinskih in območnih, vanjo pa se vključuje tudi dejavnost sklada Borisa Kidriča, raziskovalno delo Slovenske akademije znanosti in umetnosti, raziskovalno delo visokošolskih ustanov ter raziskave mnogih slovenskih raziskovalnih institucij. Raziskovalne skupnosti so še sorazmerno mlade, ustanovljene so bile leta 1975, s svojo dejavnostjo pa se vse bolj uveljavljajo. Njihovo financiranje se vrši na republiški ravni. Pretežni del denarja za raziskovalne namene se zbira s prispevki združenega dela, ki so lani, na primer, dosegla 0,37 odstotka od republiškega družbenega proizvoda. Na ta se vežejo še dodatna sredstva organizacij združenega dela. Lani je imela republiška raziskovalna skupnost 391 milijonov dinarjev dohodkov in iz teh sredstev financirala vrsto dejavnosti. Med drugim raziskovalni program sklada Borisa Kidriča, raziskovalne naloge, kreditirala je razvojne naloge, financirala dejavnost slovenske akademije znanosti in umetnosti, informacijsko-dokumentacijsko dejavnost, znanstveni tisk, mednarodno znanstveno sodelovanje, kreditirala je nakup raziskovalne opreme in podobno. Med ostalimi dejavnostmi je samo lani republiška raziskovalna skupnost financirala in sofinancirala 1218 raziskovalnih nalog iz vseh strokovnih področij. Med temi nalogami, so ugotovili na celjski raziskovalni skupnosti, je kar 243 nalog, ki bi lahko bile zanimive tudi za celjsko gospodarstvo. Zal pa je interes za znan-

stvene izsledke v naši občini še preskromen. Šibka je seznanjenost s programi raziskav in razvojnega dela. Temu primeren pa je tudi interes, da bi gospodarstvo konkretne rezultate raziskovalnega dela tudi praktično uporabilo.

Organizacije združenega dela v občini Celje so lani v združena sredstva republiške raziskovalne skupnosti prispevale nad 11 milijonov dinarjev oziroma 3 odstotke vseh sredstev te skupnosti. Raziskovalne institucije iz občine pa so se doslej zelo skromno vključevale v slovenski raziskovalni program. Lani, na primer, sta raziskovalna vršila Zavod za spomeniško varstvo in Pokrajinski muzej.

Letos bo, kot kaže, odzivnost v Celju vsaj nekoliko boljša. Doslej je pri republiški raziskovalni skupnosti namreč prijavljenih že 11 raziskovalnih in ena razvojna

naloga. Občinska raziskovalna skupnost pa še vedno pričakuje, da bo prijavi za kreditiranje razvojnih nalog še več, predvsem iz industrije.

Nedvomno pa drži, da se v gospodarskih organizacijah še vedno s premalo interesa in resnosti lotevajo raziskovalnega dela, še več, za izsledke, ki bi utegnili biti neposredno koristni, se niti ne zanimajo. To pa je vsekakor napak, saj je prav razvojna in raziskovalna dejavnost tista, od katere si v prizadevanjih za večje uveljavljanje znanja v združenem delu, lahko obetamo največ. Nedvomno pa drži tudi, da prvi pozitivni premiki v letošnjem letu obetajo boljše stanje, čeprav je tudi številka 12 raziskovalnih oziroma razvojnih nalog za tako razvejano in pestro gospodarstvo kot je v celjski občini, še mnogo preskromna.

ZORAN TRATNIK

NIVO CELJE

ZA ČISTO VODO

ZANIMIV PROGRAM PROIZVODNJE

Ob vodnogospodarski dejavnosti, ki je v Nivoju osnovna, ima ta delovna organizacija razvito tudi gradbeno dejavnost. Specializacija za nizke gradnje povezane z urejanjem vodotokov pa je sorazmerno ozka. Zato so v Nivoju že pred leti pričeli razmišljati, kakšna bo njihova proizvodna usmeritev takrat, ko bo konec del z regulacijami in vodnimi akumulacijami. Odločitev ni bila težka. Medtem ko je sedanja proizvodnja namenjena varstvu pred vođo (regulacije), bo bodoča namenjena varstvu voda. Vse večja onesnaženost naših vodotokov zahteva hitre in učinkovite ukrepe, ki morajo prispevati k zagotovitvi zadostnih količin čiste ali prečiščene vode. Spoznanje, da je prav v tej dejavnosti najbolj zanesljiva bodočnost za kolektiv, je pripeljalo do prvih konkretnih poskusov že pred leti, ko so se pričeli organizacijsko in kadrovske krepite, da bi se usposobili za to tehnološko izredno zahtevno proizvodnjo. Nivo je izšolal več specializiranih projektantov in usposobil kadre za prevzem nalog pri upravljanju in vzdrževanju čistilnih naprav. Naslednji korak je bila usposobitev delovne organizacije za proizvodnjo in gradnjo čistilnih naprav.

Čeprav v svojem programu niso bili preveč ambiciozni, so kar kmalu spoznali, da so prav tu možnosti izredne. V svojih načrtih se zaenkrat še vedno omejujejo le na celjsko območje. Ob tem pa razvijajo sodelovanje s celjsko kovinsko-predelovalno industrijo, ki naj bi sodelovala pri proizvodnji čistilnih naprav v mnogo širšem obsegu, ter se z njimi uveljavila tako doma kot tudi v tujini. Lastni projekti čistilnih naprav so po splošnih ocenah dobri. Omogočajo tako mehansko (filtersko) kot biološko čiščenje vode. Nivo pa vseeno vi-

di svoje mesto predvsem v upravljanju, vzdrževanju in montažnih delih na čistilnih napravah celjskega območja. Proizvodnja opreme za čistilno tehniko naj bi postala predvsem stvar kovinsko-predelovalne industrije Celje oziroma nastale poslovne skupnosti v kateri so članice ITC, EMO in tudi Nivo.

Stališče Nivoja je razumljivo. Sam obstoj čistilnih naprav namreč še ni poročilo za čisto vodo. Šele pravilno upravljanje in buden nadzor ob strokovnem vzdrževanju lahko da zahtevane rezultate. Ti pa so dobri. To potrjuje meritve na nekaterih čistilnih napravah, ki jih je Nivo že zgradil. Naprimer v EMO, pa Sempetru, kjer dosega nad 90 odstotne učinke pri čiščenju vode.

Najpomembnejše se zdi, da Nivojev projekt čistilnih naprav doma in celoti izključuje uvoz drage tuje tehnologije.

Če povzamemo: ob tem ko je s pomočjo Nivoja celjska kovinsko-predelovalna industrija dobila nov, izredno zanimiv in perspektiven proizvodni program opreme za čistilne naprave, je Nivo tudi začel svojo novo pot — projektanta, montažerja, gradbenega podjetja, vzdrževalca in servisierja čistilnih naprav na celjskem območju. To pa jamči, da bodo čistilne naprave, ki že obstajajo boljše izkoriščene in pravilno uporabljene pa tudi, da bomo že v kratkem v Celju dobili več prepotrebni čistilnih naprav. Da je Nivo sposoben to nalogo kakovostno izvršiti jamči, go tudi izkušnje s projektom in izgradnjo čistilnih naprav v Murski Soboti, Galvaniki in Keramiki Gorenja, pri pripravi industrijske vode v Celju, čistilnih naprav EMO, Limbuš, Sempeter, Topola, Divčibare, Gostivar, Titovo Učice, Valjevo in drugih.

BRANKO STAMEJČIČ

LIP SLOVENSKE KONJICE

OBETAVNE POTTI RAZVOJA

LETOS BODO SPECIALIZIRALI PROIZVODNJO VSEH TOZDOV

Delavci Lesno industrijskega podjetja iz Slovenskih Konjic velikokrat v šali povedo, da je njihov največji problem v tem, ker ne morejo narediti toliko, kolikor bi lahko prodali. Čeprav povedo to v šali, vendarle drži, da je povpraševanje po njihovih izdelkih izredno veliko, da pa zaradi pomanjkanja osnovne surovine — lesa — ne morejo narediti toliko proizvodov, kolikor bi jih želeli. Veliko povpraševanje trga po njihovih izdelkih kaže marsikaj: od tega, da so izdelki kakovostni in da jih potrošniki zato radi kupujejo, do tega, da si je podjetje kot celota zagotovilo ravno skozi uspešno ponudbo na tržišču dobre gospodarske rezultate in precejšen dohodek. O tem, kako gospodarijo in kakšne rezultate dosegajo smo se pogovarjali z direktorjem LIP Miomirjem Delavičem.

NT: Kakšne rezultate gospodarjenja ste dosegli v pretečenih mesecih letošnjega leta in kje ste se najbolj odrezali?

M. Delavič: »Podatki kažejo, da smo v petih mesecih letos dosegli kar ugodne rezultate. Z istim številom zaposlenih kot v lanskem letu smo povečali storilnost za 14 odstotkov. To smo dosegli z nekaterimi naložbami v tehnologijo in z boljšo organizacijo dela. Kar zadeva celo-

ten dohodek ga bomo glede na lansko leto povečali za okoli 30 odstotkov. To bomo dosegli predvsem z izboljšanjem kakovosti nekaterih izdelkov in lepšo izdelavo. Moram povedati, da se tudi glede rasti osebnih dohodkov držimo načel, ki so zapisana v resoluciji o gospodarskih gibanjih. Le-ti namreč rastejo počasneje kot dohodek in smo jih letos povečali za 12 odstotkov.»

NT: Vaše podjetje prodaja veliko izdelkov na tuja tržišča. Zanima nas, kakšne rezultate ste dosegli na področju izvoza?

M. Delavič: »Računamo, da letos izvozili za okoli štiri in pol milijone dolarjev izdelkov na tuja tržišča. To pomeni 20 odstotno povečanje izvoza glede na lansko leto, po drugi strani pa nam podatek pove tudi to, da izvozimo domala četrtino svojih izdelkov v tujino. V izvozu smo vezni predvsem na zahodnoevropske dežele in dežele tretjega sveta. Povedati moram, da gredo v izvoz pretežno končni izdelki, ki zahtevajo visoko stopnjo obdelave.»

NT: Kako se s svojim proizvodnim programom prilagajate potrebam tržišča?

M. Delavič: »Da bi se kar najbolje prilagodili potrebam trga in uskladili ponudbo svojih izdelkov s povpraševa-

njem po njih, bomo ravno v poletnih mesecih pristopili k veliki reorganizaciji proizvodnih programov vseh naših tozdrov. Doslej namreč naši obrati, ki so organizirani kot temeljne organizacije, niso imeli specializiranih proizvodnih programov, kar nam je povzročalo precej težav. Sredi julija bomo odprli novo tovarno v Vitanju, kar bo sprožilo pravo verilno reakcijo v specializaciji naših tozdrov. Po otvoritvi nove tovarne bo obrat v Vitanju izdeloval satno omarasto pohištvo, obrat v Konjicah stole, mize in vrata, v Oplotnici klasično stavbno pohištvo, v Poljskavi vezani programi, okna in balkonska vrata, obrat v Poljčanah otroško pohištvo in obrat v Slovenski Bistrici zabojne, palete in tovarniške polizdelke za ostale obrate. Takšna specializacija prinaša seveda vrsto prednosti predvsem pa bo lahko vsak tozdrov izdelal večko več.»

NT: Poleg novosti, ki jih bo v vaše podjetje vsadila rekonstrukcija celotnega proizvodnega procesa, bo gospodarjenju in samoupravnim odnosom nedvomno vtisnil pečat zakon o združenem delu. Kako ste v LIP-u pristopili k njegovemu uresničevanju?

M. Delavič: »Nedvomno so naše naloge pri uresničevanju načel novega zakona zelo ve-

like. Čeprav smo v našem podjetju ustavno organizirali vse obrate in iz leta v leto bolj razvijali samoupravne odnose še vedno obstajajo določeni problemi. Med njimi bi izpostavil predvsem dva, ki sta izrednega pomena za vse delavce: to je problem solidarnosti, ki pri naših delavcih doslej še ni bila v pravi meri razvita in drugi, problem dohodkovnih odnosov. Na tem drugem področju je še veliko praznin, ki jih bomo morali še v letošnjem letu zapolniti in tako dosledno uresničiti načela, ki so v zvezi z dohodkovnimi odnosi zapisana v novem zakonu. Ob koncu pa moram povedati, da smo pri nas izdelali obsežen in zelo konkreten program uresničevanja zakona o združenem delu, kjer so jasno razmejene naloge in nosilci, zadolženi za njihovo uresničitev.»

DAMJANA STAMEJČIČ

V VSAK DOM
NOVI TEDNIK

ROGAŠKA SLATINA

NOVO PRANJE

V NALIVALNICI KISLE VODE

Nalivalnica kisle vode v Rogoški slatini te dni montirajo nov pralni stroj za pranje steklenic z zmogljivostjo 10.000 steklenic na uro pri 21 minutah učinkovitega pranja. Stroj so montirali docela sami, brez pomoči italijanskih strokovnjakov, od koder so napravo uvozili.

Nova pridobitev slatinske polnilnice je veljala 2.000.000 dinarjev in je le del celotnega strojnega parka, ki ga bodo dopolnili do konca meseca in bo stal 5.000.000 dinarjev.

Nakup novih strojev za pranje spada v priprave za proizvodnjo brezalkoholnih pijač na osnovi mineralne vode.

V Rogoški Slatini pa pripravljajo kot prvi v Sloveniji distribucijo globoko podhlajenega tekočega plina CO₂ v avtocesternah na osnovi nove tehnologije skladiščenja tega plina. Doslej so stranke uporabljale jeklenke, po novem sistemu pa bodo imele cisterne do šest pa tudi deset ton prostornine. Gospodinjstva bodo lahko dobila tudi manjše cisterne.

Cisterne bodo polnili z avtocesterno, ki bo lahko v eni sami vožnji prepeljala do osem ton plina pri -25°C in pri 15 barih.

Z novim načinom vskladiščenja plina bodo znatno zmanjšani stroški prevoza, torej lahko pričakujemo, da bo tudi plin cenejši.

MILENKO STRASEK

SLOVENSKE
KONJICE: NOVA
PRIDOBITEV

Izletnik tudi v Slovenskih Konjicah. Od prejšnjega tedna. Bil je tam že prej, s svojimi uslugami, delom. . . Toda, zdaj ima v središču konjiške občine tudi svojo prometno in turistično poslovalnico. V središču mesta, na Partizanski cesti 20, blizu poslovne enote celjske podružnice Ljubljanske banke.

Izletnik je odprl to svojo enoto v Konjicah zategadelj, da še bolj približa svojo prometno in turistično dejavnost ljudem konjiškega območja. Tu je tudi več delovnih kolektivov, ki prav tako iščejo in potrebujejo Izletnikove usluge, da ne omenjamo rednih in šolskih avtobusnih prog itd. Po možnosti za pripravo in izvedbo izletov, in še in še.

MB

LAŠKO

PREDNOST DELAVCEM

UVELJAVITEV USTANOVE KOT ZDRAVILIŠČA

V petek je kolektiv Zavoda za medicinsko rehabilitacijo zdravilišča Laško dobil novega direktorja. Na to mesto so izbrali dosedanjega upravitelja, Miha Prosenca. Vrh tega je delavski svet imenoval dr. Oskarja Schrolla za šefa zdravniškega zdravilišča.

Sicer pa zdravilišče in njegov kolektiv krepko stopata po začetni poti. Lansko pridobitev novega hotela, bazena in seveda zdravstvenih prostorov je hitro dala svoje rezultate. Zavod se vse bolj uveljavlja kot zdravstvena ustanova. To je priznanje, ki prihaja od zunaj, od pacientov in tistih, ki spremljajo njegovo delo.

»Ta pot bo ostala tudi v prihodnje krepko na prevem mestu, kar pa seveda ne pomeni, da ne bomo razvijali še drugih možnosti. Toda, naj bom odkrit in jasen. Dokler smo potrebni našemu človeku, našemu delovnemu človeku, ki išče pri nas zdravje, ne bomo na široko odpirali vrat drugim. Seveda, boste takoj vprašali, ali ne bi kazalo v tem primeru misliti na povečanje zmogljivosti? Morda, toda, mi imamo perspektivni načrt razvoja, ki se ga bomo tudi držali. Ta pa, videda novih kapacitet v tej smeri,« je med drugim dejal Miha Prosenec.

Pomembna je navezava inškega zdravilišča s Kliničnim centrom v Ljubljani. Zdjaj so na začetku te poti, pa vendar izredno lepe in obetavne. V vsakem pogledu. V strokovnem sodelovanju in tudi v pošiljanju pacientov v Laško. Tako je trenutno po zaslugi tega sodelovanja v zdravili-

šču deset pacientov iz Kurvaja. Dober glas zdravilišča Laško gre tudi v tujino!

»Po lanski otvoritvi novih kapacitet je še bolj prišlo do izraza ozko grlo v kuhinji in restoraciji. Zato smo se že decembra lani odločili za to naložbo. Dela pri gradnji tega dela našega zdravilišča so v polnem teku in tako računam, da bosta nova kuhinja in restoracija odprti jeseni. Tudi ta pridobitev bo za paciente veliko pomenila, saj poslej ne bo več čakanja na hrano, temveč bo imel sleherni pacient določeno mizo in sedež. Za ta dela bomo odšteli okoli 9 milijonov, skoraj v celoti lastnih sredstev. Pomoč v posojilo je najhja. In tako tudi ta in letošnje pravočasno plačilo anuitete v znesku 2,5 milijona din za že opravljeno investicijo kaže, da smo tudi v finančnem pogledu postali močnejši. Sicer pa, naše pravilo glede trošenja sredstev je v tem, da moramo najprej sami ustvariti in šele zatem porabiti. Ne pa obratno!«

S tem pa seveda nalog ne bo konec. Čaka jih zunanja pa tudi notranja preureditev starega objekta, čakajo pa tudi druge obveznosti. Letos so na primer kupili sedemnajst stanovanj za člane kolektiva. In prihodnje leto? Tudi. In ne samo drugo leto. Takšnih in podobnih obveznosti na področju osebnega in družbenega standarda je še več. Da, saj je to kolektiv, ki šteje 180 članov. Kolektiv, ki živi s svojim okoljem, s svojim Laškim. Zato ne zapira oči pred reševanjem skupnih nalog, zato mu ni vseeno, kako je na primer z zdravstveno postajo v mestu in podobno.

M. BOŽIČ

GOTOVLJE:
KRAJEVNI PRAZNIK

V čast krajevnega praznika so v nedeljo ob 16. uri pionirji osnovne šole Gotovlje priredili nastop v dvorani združenega doma. Mladi Gotovljani so pod vodstvom učiteljice Draga Kumra izvedli več uspešnih točk. Zaigrali so na klavir, trobento, harmoniko in klarinet.

Največ aplavza so pionirji izžvali z zadnjo točko, to je igrice Mladinsko gledališče. Le-ta je bila posvečena tovarišu Titu in njegovim letošnjim jubilejem.

Na prireditvi so pionirji s ponosom pokazali in prebrali odgovor, ki jim ga je poslal tovariš Tito, v katerem se jim zahvaljuje za prisrčne čestitke ob jubilejih.

KRISTIJAN MARKOVIČ

ŽALSKI PLANSKI DOKUMENTI

MED NAJBOLJŠIMI!

KLJUB OČITKOM, DA NISO DOBRI TUDI POHVALE

Precej je bilo očitkov, da dogovor o temeljnih srednjeročnega razvoja občine Zalec do leta 1980 in srednjeročni načrt občine Zalec do leta 1980 nista dobra in dovolj strokovno pripravljena. Pred kratkim ju je ocenil Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje iz Ljubljane. Kaj pravijo strokovnjaki iz republiškega zavoda? Prva ugotovitev je ta, da oba planska dokumenta v glavnem celovito obravnavata družbenoekonomski razvoj občin do leta 1980 ter da v večji meri obravnavata tista področja in probleme, ki so za občino značilni. Seveda so se ustavili tudi pri nekaterih slabostih in pomanjkljivostih. Dogovor o temeljnih planskih dokumentih naj bi vseboval predvsem konkretne obveznosti, ki so jih prevzeli podpisniki in predstavljajo konkretizacijo družbenega plana občine. Ponekod je premalno govora o konkretnih obveznostih, ki bi pomenile realno osnovo za skladen gospodarski in družbeni razvoj v občini. To velja še posebej za industrijo in kmetijstvo. Kljub vsemu pa vendarle obvezuje podpisnike, da nekatere naloge konkretizirajo s posameznimi sporazumi in dogovori, ki jih dokument tudi konkretno navaja. Precej bolj konkretne obveznosti se nanašajo na področja trgovine, stanovanjske

in komunalne problematike ter vodnega gospodarstva. Sicer pa so v dogovoru navedene tudi nekatere usmeritve s področja izvozne aktivnosti ter večanja proizvodnje hrane. Pozitivno je tudi to, da so se podpisniki dogovorili, kako bodo pospeševali razvoj manj razvitih krajevnih skupnosti. To je v skladu z načelom o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja.

Ena izmed pomanjkljivosti je ta, da v dogovoru niso omenjeni nekateri cilji družbenoekonomskega razvoja občine, kot sta na primer stabilen razvoj ter večja izozna usmerjenost.

Morda je predvidena stopnja rasti družbenega proizvoda (10,2 odstotka) glede na republiško povprečje preveč optimistična, pa je iz rezultatov lanskega leta razvidno, da se realizacija približuje planu. (Letos kaže situacija malce drugače). Podatek, da bo treba kar 42 odstotkov vseh investicijskih sredstev pridobiti iz zunanjih virov kaže na napor, da bi v občini dosegli čim hitrejši razvoj gospodarstva. Je pa res morda malce preveč optimističen. Delozna ta optimizem opravičuje podatek, da bodo investicije dosegle vsaj 30 odstotno letno udeležbo v družbenem proizvodu (v Sloveniji 19,7 odstotka).

Pohvalno je da srednjeročni načrt razvoja občine Zalec zajema v posebnem poglavju: tudi usmeritve na področju urejanja prostora in varstva okolja, posebno poglavje pa je namenjeno razvoju družbenih dejavnosti, žal v okviru teh ni zaslediti razvojnih usmeritev na področju usmerjenega izobraževanja in raziskovalne dejavnosti. Načrt vsebuje tudi plan razvoja krajevnih skupnosti, ki celovito prikazujejo osnovna področja delovanja krajevnih skupnosti v srednjeročnem obdobju.

Ce upoštevamo okoliščine, da je prišlo na področju planiranja do bistvenih sprememb in s tem do mnogih odprtih vprašanj in da so v občini angažirali zgolj lastne kadrovske potencialne, potem, tako pravijo na republiškem zavodu za planiranje, je bilo v to treba vložiti precej truda in naporov, ki se kažejo predvsem v prizadevanjih, da se preko vseh nosilcev doseže zares koordiniran in hitrejši razvoj. Ob koncu ugotavljajo še to, da se da iz primerjave rezultatov dela na tem področju v žalski občini in rezultati dela drugih občin zaključiti, da socijo med najboljše v Sloveniji.

To pa je priznanje, ki je zares vredno vse pozornosti.

JANEZ VEDENIK

CELJE

OBRRTNIKI IN ZADRUGA

PO POTREBI TUDI DELOVNE ENOTE

Nekaj več kot dvajset zasebnih obrtnikov iz Celja in celjskega območja se je odločilo za ustanovitev Obrtno nabavno-prodajne zadruga. Na ustanovnem zboru so ji dali ime »OBRRT CELEJA«. To so tudi prvi podpisniki ustanovitvene pogodbe. Prav gotovo pa se bo njihovo število že v kratkem ali pozneje znatno povečalo, zagotovo pa tedaj, ko bodo tudi drugi spoznali prednosti združenega povezovanja zasebnih obrtnikov. Sicer pa, delo takšnih zadrug ni nobena novost ali posebnost. Mnogokje jih že imajo in povsod, kjer so znali zagrabiti, so tudi uspeli. Zakaj bi torej v Celju ne?

Namen zadruga je, da nabavi za svoje člane produkcijski in pomožni material, da jih oskrbuje z opremo, stroji in delovnimi pripravami, da prodaja izdelke in storitve svojih članov, zatev izdelke in storitve iz kooperacijskih odnosov pa tudi storitve enot zadruga. Prav tako za člane kupuje reprodukcijski material, organizira proizvodnjo in storitve, prevzema naročila, organizira kooperacijo med člani in z drugimi organizacijami združenega dela, pripravlja skupne nastope svojih članov na sejmih, razstavah itd. V delokrog zadruga sodi še strokovno usposabljanje, komercialna in potniška služ-

ba, izobraževanje, rekreacija in še marsikaj. Pomembna je tudi možnost po ustanovitvi lastnih delovnih enot. Skratka, široka cesta in dovolj možnosti za uveljavitev.

Zadruga ni zaprta organizacija. Vanjo lahko stopi sleherni obrtnik ne glede na to, kje dela.

Na ustanovitvenem zboru so izvolili tudi zadrugačne organe. Tako bo zadruga svet vodil Franc Kravanja, ertnik iz Lave. Vrh tega so izvolili člane poslovnega odbora, za vodjo poslovnega organa oziroma direktorja pa Mihaela Cvetreznika.

MB

Ljubljanska banka
podružnica celje

Ček je vedno denar

Da, ček ali bolje zapisano — pravilno izpolnjen ček, je vedno denar. Ta ugotovitev naj vodi tudi k odgovoru na vprašanje, kako vnovčiti čeke pri privatnikih.

Pravzaprav neumestno vprašanje, če smo rekli in zapisali, da je pravilno izpolnjen ček denar. Kako je s čekom kot plačilnim sredstvom pri zasebnem obrtniku? Ga naj vzame namesto gotovine? Lahko z njim plačate?

Odgovor smo že navedli. Navzlic temu še nekaj besed, misli in dejstev.

Cek je seveda zakonito plačilno sredstvo. Je denar, ki je vreden najmanj trideset in največ tisoč dinarjev. To tudi pomeni, da je vreden prav toliko, in nič več, kot je na njem napisano. Omejitev je le ena oziroma sta dve. Prva je ta, da manjših zneskov od trideset dinarjev in večjih zneskov od tisoč dinarjev nanj ne smete vpisovati. Zakaj? Ljubljanska banka in z njo vred tudi njena podružnica Celje, je postavila ti dve omejitvi zato, da z manjšimi vsotami od trideset dinarjev ne bi obremenjevali bančne mehanizacije. Z zgornjo vsoto, se pravi tisoč dinarji, pa se je zaščitila pred prekoračitvami. To tudi pomeni, da je treba manjše zneske od trideset dinarjev vepovsod plačati le z gotovino. Za večje zneske od tisoč dinarjev pa je treba napisati dva ali več čekov. Vsak ček je namreč vreden le do največ tisoč dinarjev.

Cek torej, ki je pravilno izpolnjen z vsoto med trideset in tisoč dinarji, z datumom in krajem, z oznako, komu je namenjen in s podpisom, je denar in ga lahko vzame tudi vsak obrtnik, če pri njem kaj kupite ali če vam je opravil storitev.

Toda, ček je neprenosljiv. Zato ga v banki lahko zamenja za gotovino samo imetnik tekočega računa oziroma njegov pooblaščenec, ki se izkaže s čekovno karto.

Kaj naj torej naredi s čekom obrtnik ali privatnik?

Ravnal bo podobno kot trgovske, gostinske in druge organizacije, ki preječe čeke oddajo Službi družbenega knjigovodstva. Obrtnik pa mora nesti čeke v tisto poslovno enoto celjske podružnice Ljubljanske banke oziroma enoto Ljubljanske banke sploh, kjer ima odprt žiro račun (ne tekoči račun!). Žiro račun namreč mora imeti po vseh zakonskih predpisih.

Zato imetnik tekočega računa, ki izda ček za plačilo kupljenega blaga ali plačilo storitev obrtniku oziroma privatniku, mora ček izpolniti prav tako, kot bi ga v primeru, če plačuje nakup ali storitev v družbenem sektorju. V rubriko »upravičenca« pa mora seveda, kot vselej, napisati podatke, to je ime in priimek privatnika ter njegovo firmo. Tako izpolnjen ček ima isto plačilno vrednost kot denar in vsak občan, ki opravlja registrirano obrtno ali storitveno dejavnost, ga lahko vzame za plačilo.

Banka, ki je imetniku tekočega računa izdala čekovne lističe, jamči, da bo vse čeke tudi izplačala, ne glede na to, ali ima občan, ki je s čekom plačal za tisto vsoto kritje ali ne. Stvar banke je in ne prevzemnika čeka, da z občanom, ki nima kritja, poravnava račune. Zato tudi vsi dvomi o tem, ali je ček zanesljivo plačilno sredstvo ali ne, povsem odpadejo.

Pravilno izpolnjen ček je vedno denar, pa naj gre za plačilo družbenemu ali privatnemu sektorju.

OB ROBU SLOVENSKI POPEVKI

VRAČA SE POMLAD

Minuli teden je Celje štiri dni živelo v znamenju Slovenske popevke, ki je tokrat v novi preobleki ter z neskritimi ambicijami krenila na svojo pot izven Ljubljane. Vrača se pomlad — tak je naslov najuspešnejše nove slovenske popevke s tega festivala. Je to simbolika? Se res vrača pomlad slovenske zabavne glasbe? Festival nas o tem ni docela prepričal, čeprav nedvomno drži, da sta večer rock glasbe in šanson (oziroma pesmi svobodnih oblik) vnesla precej sveže krvi v festival, ki ga je že načel mrtvoud. Prav v tej smeri bo v prihodnje treba razvijati prizadevanja. Se posebej velja to za pesmi svobodnih oblik, ki so resnično navdušile s svojo svežino in bogatim sporočilom. Strah, da takšne glasbe občinstvo ne bo dobro sprejelo, da bo ta glasba prebžka, pa se je izkazal za povsem neupravičenega. Zapostavljanje kakovosti in popuščanje komercializmu v popevkah je najpreprosteje rečeno podcenjevanje občinstva, dodatno poneumljanje, na kakršnega danes le še redki pristanejo. Topli aplavzi šansonom so pokazali, da publika terja od glasbe več kot le štiri najstrednevo poživljanje neoriginalnih napevov. Tvoja sporočila, toplino in šansonu so jo vsaj letos našli. Toda, pojdimo po vrsti!

Medli rock

Prvi večer, srečanje rock skupin, ni prepričal. Videli smo šest pretežno zelo mladih slovenskih rock skupin in žalostno dejstvo je, da v tej glasbi še daleč zaostajamo. Slučajni znatec mi je otožno dejal: »Kje so časti Kameleonov, Levov in Faraonov...« Pravi je imel! Mladi slovenski rockovci še zdaleč ne dosegajo nekdanje ravni slovenske rock glasbe. Res je sicer, da smo slišali toliko slovenskih rock skladb, kot že dolgo ne.

Toda zanje velja ocena, da so, izzen nekaterih, še zelo grobe, nedodelane. Je »šopaška« pravi izraz? Ker pa so to mlade skupine z nadarjenimi glasbeniki, si morda po nekaj letih trdega dela le lahko obetamo vrhunec prodor. Za prav vse skupne namreč velja ocena, da so vsaj z eno skrbno dosegle kanček kakovosti. To pa obeta. Nedvomno so daleč pred drugimi skupinami člani »Prečnostaša«, ki je s svojim jazzovsko orientiranim rockom na pravi poti. Obeta tudi Izvir, morda še Rudolovo, ki pa razene ne nima kakovostnih skladb in to bi bilo več ali manj vse.

Kar pa slovenskim rockovcem najbolj manjka, je nastop — ta pogrešljivi in morda najbolj privlačen del rock glasbe. Ne mislim na show, skakanje in karne piščancev. Mislim na tisti preprosti stik z občinstvom, ki ga je treba zapostaviti, pa to z običajno frazo »Sledi skladba...« (uporabljali so jo vsi) preprosto ne gre. Ni bilo nastega fluida, ki zgrabi publiko, jo razgiba in navduši, s tem pa da tudi glasbenikom več poleta. Zato je redko postalo občinstvo v četrtki bolj smešno spremljalo koncert na ušesa, niti en par ni ob glasbi zaplesal, kratka, kar nekam dolgočas je bilo.

To pa ne velja za nastop »YU TOP ROCK SELEKCIJE«, katere izvajanje je vrhunec v sodobnem jazz-rocku. Pero Ugrin, Kornelije Kovač, Josip Boček, Ratko Divjak, Jernej Podboj in drugi stari asi domače rock glasbe so pokazali maksimum in ni pretirana ocena, da so dosegli svetovno raven. Škoda, da skoparijo z nastopi, da selekcije ne vidimo in slišimo večkrat. Kajti to, kar so dali v četrtki je bila glasba mladih — ostra, dinamična, kakovostna. Njim zato za užitek velika hvala.

Sveža kri

Pravo svežino festivalu je dal drugi večer, ki je bil s pesnimi svobodnih oblik in šansonu nedvomno vrhunec glasbenih dogajanj na slovenski popevki, tisto »ta pravica za glasbene sladokusce in povprečne, manj zahtevne obiskovalce. Odlična režija, čudovit vezni tekst in toplina slovenskega ljudskega genialiteta so bili prava kulisa za takšno glasbo. Mirna, tiha in bogato angažirana glasba, čudovita besedila in zanimive interpretacije, takšna bi bila najkrajša ocena tega večera. Mnogim je že dolgo jasno, da so prav dobra besedila in zahtevno angažirana glasba tisto, kar pri slovenski zabavni glasbi nasploh največ velja. Zato je bil večer šanson in pesmi svobodnih oblik velik korak naprej. Od Andreja Šifrerja do

Borisa Cavazze so prav vsi navdušili. Kajti vsi so nekaj povedali — nekaj sporočili. O stiskah človeka, izgubljenega v neusmiljenem času, do nostalgije za starim ljubljanskim tramvajem, pa tistih preprostih resnic, ki jih vsi gojimo...

Netekmovalni značaj tega večera je še posebej pohvalen. Kajti izbirati najboljšo šansono bi bilo krivično. Prav vse bi lahko bile prve. Vsaka zase je povedala več kot (najbrž to ni pretirana trditve) vse ostale slovenske popevke skupaj. Tako z besedilom kot z glasbo. V tej smeri bo slovensko popevko treba razvijati naprej. To ji lahko da nov polet, novo ustvarjalno moč, pa četudi takšne skladbe niso tržno zanimivo blago. Tudi njihova omejenost na slovenski prostor bo dovolj...

Gost iz Italije Franco Trinkale je na četrtkovem večeru šanson in pesmi svobodnih oblik navdušil s svojo družbeno kritično, brezkompromisno pesmijo, ki razgalja razpotja italijanske družbe

in približati sodobnim tokovom v popularni glasbi, ostali smo na standardni ravni, ki jo še najbolje izražajo prav nagrajene popevke. Ta del festivala je anemičen, dolgočasen in utrujajoč. Kljub vsemu pa gre pohvaliti nekaj interpretacij (Ditka Haberl, Alenka Pinterič, Marjeta Ramšak, Aleksander Mežek) in vsaj nekaj popevk, med njimi drugonagrajeno Utrujeno ljubezen, Zopet doma — Saša Mežka, morda še katero. Vse ostalo je bilo bolj ali manj za lase privlečeno, celo prekoprano. (Vas Dekle iz ladjice ne spominja na križanca med Mississippijem in Winchestersko katedralo?)

Tuji gostje

Ze po tradiciji so nam prirediteži tudi letos po-

Se beseda o organizaciji prireditve. TRC Golovec le ni izpolnil vseh pričakovanj. Kiksav je nekaj bilo, tudi takšnih, ki še zdaleč niso bili potrebni. Zato ugotovitev, da smo v Celju že večje in zahtevnejše prireditve (od kongresov in MPP do TDF) bolje izpeljali, ni pretirana. Pomembno pa je, da so zadevo izpeljali do konca, pa kljub temu, da so se v svoji dobička željnosti zamerili tudi novinarjem. Kaj nerazumljivo je bilo, da novinarski akreditiv ni veljal za večer šansonov in ko so to popravili, pa ni bilo na voljo dovolj sedežev za vse novinarje. Nepozornost se včasih tudi slabo obrestuje, pa naj gre za obljubljena prenočišča, ki so potem posem drugje, ali za vstopnice ali kaj tretjega. Škoda, kajti Celjani smo sposobni takšne prireditve bolje izpeljati.

NAGRAJENE POPEVKE

NAGRADE MEDNARODNE ŽIRIJE

1. nagrada — zlata kitara revije STOP: Vrača se pomlad (Stingl-Budau) — Oto Pestner (Vince Hill)
2. nagrada — srebrna plaketa revije STOP: Utrujena ljubezen (Golob-Weissoacher) Ditka Haberl (Cathy Nugent)
3. nagrada — bronasta plaketa revije STOP: Dekle iz zlate ladjice (Hrušovar-Verkaverh) Pepel in kri (Sheer Elegance)

NAGRADE OBČINSTVA

(glasovalo je občinstvo v dvorani in deset žirij iz osmih slovenskih mest)

1. nagrada — 6.000 din Vrača se pomlad (Stingl-Budau) Oto Pestner (Vince Hill)
 2. nagrada — 5.000 din Poet (Pestner-Petan) Franjo Bobinac (Marjan Miše)
 3. nagrada 4.000 din Dekle iz zlate ladjice (Hrušovar-Weissoacher) Pepel in kri (Sheer Elegance)
- NAGRADE »MLADINE« ZA NAJBOLJŠE BESEDILO
- Vrtljak mojih sanj — Dušan Velkaverh
- NAGRADE ZA NAJBOLJŠI ARANŽMAN
- Jože Privšek za popevko Vrača se pomlad (Stingl-Budau)
- NAGRADE ZA DEBITANTA SKLADATELJA
- Aleksander Mežek — Zopet doma

Prvi april

Igračkanje z naslovi novih slovenskih popevk je bilo letos sploh v modi. Pa storimo to še mi. »Prvi april« je ena novih popevk. Bolj kot zmagovalna »Vrača se pomlad«, s katero smo označili prva dva večera, velja naslov te za tretji, tekmovalni del slovenske popevke.

Tisti, ki so od novih popevk pričakovali sodobnost, privlačnost, pomlad, če hočete, so bili opeharjeni. Prvoaprilsko so jih potegnili za nos, saj med novimi slovenskimi popevkami ni bilo nič ali skoraj nič novega. Slovenski skladatelji se niso otresli svoje zvestobe tradicionalni popevki, le da je bilo še manj »evergreensko« obarvanih kot prejšnja leta. Če so vsaj nekatere od prejšnjih preživele čas, bodo letošnje skoraj zagotovo muhe enodnevne. Niti zdaleč se nismo uspe-

Dva Celjana, dve nagradi. Franjo Bobinac je s pomočjo Ota Pestnerja osvojil drugo nagrado občinstva s Pestnerjevo skladbo Poet. Oto Pestner pa je vnovič zmagal. Tako mednarodna žirija, kot občinstvo sta mu prisodila prvo nagrado za Stinglovo skladbo Vrača se pomlad.

BESEDILO:
DRAGO MEDVED
SLIKE:
BRANKO STAMEJČIČ

**JOZE LONČARIČ
V SENTJURJU**

Pretekli teden sta občino Sentjur obiskala Jože Lončarič, član predsedstva republike in Miran Kalčič, samostojni svetnik za vprašanja ljudske obrambe.

V Sentjurju so gosta najprej seznanili z dosedanjim razvojem občine in s problemi, ki tarejo v tem trenutku. To so predvsem problem: na področju odprave posledic potresa, splošne in skupne porabe.

V popoldanskem času sta si gosta ogledala Planino in se seznanila, kako potekajo priprave za splošni ljudski odpor v tej krajevni skupnosti. Obisk na Planini je bil hkrati priložnost, da sta si ogledala Pogodbena OZD Tajfun, ki je tudi v lanskem letu dosegla zavidljive uspehe. Očitno zadovoljna z rezultati dosedanjega dela sta gosta dejala, da bo potrebno pospešiti pretok kapitala iz bolj razvitih v manj razvite sredine. Potrebna pa bo tudi še tesnejša povezava delovnih organizacij MOJCA BUCER

ZDRAVSTVENI DOM V ŠENTJURJU

DELAJO GLAVNI NAČRT

GRADNJA PRIZIDKA NA VRSTI V JESENI

Čeprav še ne star in dotrajan, je zdravstveni dom v Sentjurju, ki je bil zgrajen leta 1972 s pičilimi sredstvi, danes mnogo pretesen ne samo za zdravstvene delavce, ampak tudi za široko zaledje pacientov. Delo sicer nemoteno teče po zaslugi prizadevnih zdravstvenih delavcev, ki so si znali z majhnimi adaptacijami olajšati delo v prid pacientov. Premajhne čakalnice, premajhni sprejemni in zdravniški prostori, da o stranskih, a potrebnih prostorih sploh ne govorimo, so narekovali pridobitev vse potrebne dokumentacije za nov prizidek k zdravstvenemu domu. Glavni projekt je že v izdelavi in gradnja se bo pričela že v jeseni. Glavni vhod in vstop iz etaže bodo zaprli, tako da bo nov vhod v novem delu trakta že iz etaže. V spodnjih prostorih bodo uredili dispanzer za otroke in urgentno ordinacijo. V prvi etaži bo ginekološka ambulanta in prostori za

medicino dela, ki je zdaj nimajo. V zaključni, drugi etaži pa bodo nastanili štiri zobne ambulante. Z novo ustanovljeno otroško ambulanto, medicino dela in urgentno ordinacijo bodo tako razširili dejavnost sedanjega dela. Pridobili bodo tudi kompletno fizioterapijo in razširili laboratorij. Ne samo prostorske možnosti, nedvomno se bodo vsled boljših pogojev in novih organizacij, povečale tudi možnosti diagnostičnih težav. Zaenkrat se ne bodo sprijemali s kadrovskimi problemi, kar bo narekovalo nemoten in razširjen krog dela v zadovoljstvo prizadevnih zdravstvenih delavcev in pacientov. Prizidek naj bi bil gotov v naslednjem letu. Zdravstveni dom pa bi z njim pridobil 750 kvadratnih metrov novih in sodobno opremljenih prostorov. Finančna sredstva so že zagotovljena. Tako se bo polovica od vrednosti 720 starih milijonov stekla iz republiške solidar-

nosti, druga polovica pa iz občinske zdravstvene skupnosti in regionalnega solidarnostnega sklada ter dotacij občine in lastnih sredstev.

Veliko zaslug pri tem ima prav občinska zdravstvena skupnost, ki ji je zaradi nekoliko manjše porabe v preteklem letu ostalo približno 100 starih milijonov. Nameni-la pa jih je za sanacijo, oziroma prizidek k zdravstvenemu domu. Sicer pa srednje ročni program te skupnosti bazira na povečanju osnovne zdravstvene službe v občini.

Mitnografe velja zapisati, da bodo zdravstveni dom na Planini, ki je bil dograjen v zimi preteklega leta, usposobljeni za redno delo 4. julija. No, Planinčani si vroče želijo, da bi imeli v tem domu tudi lekarniško postajo, saj so, tako kot vsi ostali občani, vezani na lekarno v Sentjurju. Žal pa se jim, vsaj še nekaj časa ta želja ne bo mogla ugoditi.

MATEJA PODJED

FOTOKRONIKA

PODCETRTEK

Tudi v Podčetrtku rastejo novi bloki. Foto M. Strašek

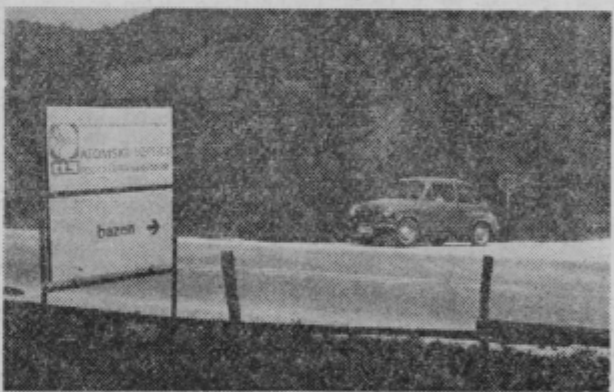
SMARTNO OB PAKI

Dela pri regulaciji Pake so na začetku hitro napredovala, žal pa zadnje čase temu ni tako. Kaže, da je za to več razlogov. Podjetje, ki izvaja ta dela, ima kar štiri delovišča, in tako vedno primanjkuje delavcev. Zdi pa se tudi, da ni dovolj denarja, saj je za letos namenjenih le 4 milijone dinarjev. To je vsekakor premalo in tako bo bržčas regulacija Pake pri Smartnem trajala več let. Zato bo treba zagotoviti potrebna sredstva in dela hitro končati, ter tako obvarovati predel ob spodnjem toku reke pred poplavlami. Če pa bodo dela napredovala tako počasi, kot tečejo zdaj, se človek nehoti vpraša, kdaj bo potem regulirana celotna Paka do Šoštanjca?

Z. KOTNIK

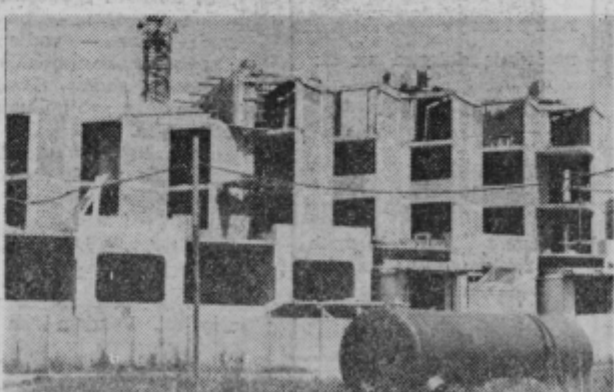
PODCETRTEK

Tabli, ki opozarja na Atomske Toplice, je na tem mestu, izgleda, usojeno še dolgo življenje, saj je preživela nekoliko opozoril, naj jo prestavijo. Navada pač je, da takšne in podobne opozorilne table stojijo nekaj metrov pred odcepi, ta pa sili v odcep in goste odvrta od Toplice, saj zagledajo napis takrat, ko že ne morejo več zaviti na desno.

Da so v Atomskih Toplicah varčni in da skušajo z eno tablo namesto dveh (napis je na obeh straneh) nekoliko privarčevati, že razumemo, dvomimo pa, da razumejo gostje, ki jih je letos precej manj. Foto: Milenko Strašek

SMARTNO OB PAKI

Dela pri gradnji bloka v Smartnem ob Paki, kjer bodo tudi prostori za splošno in zobno ambulanto, gredo hitro od rok. Sicer pa bo tu še laboratorij, stanovanje za zdravnika splošne prakse ter drugo.

V prvem in drugem nadstropju bo vsega sedemnajst stanovanj različne velikosti. Stavba je v surovem stanju gotova, zdaj so naredili že ostrešje in pričeli pokrivati streho.

Nova pridobitev mora biti izročena namenu do konca oktobra letos. Čudno pa je, da nima nobenih kleti, kar interesente za stanovanje zelo moti.

Z. KOTNIK

BOHOR

DELAVČEV ZASLUŽEN ODDIH

NAČRTUJEJO TUDI KMALU USTANOVITEV POČITNIŠKE SKUPNOSTI

Z veseljem lahko zapišemo, da je organizacija združenega dela Bohor iz Sentjurja ena tistih, ki posveča veliko skrb delavcu tudi za čas njegovega letnega oddiha. V šentjurski občini se s tako razvejano skrbjo za letne dopuste svojih delavcev ne more pohvaliti nobena druga delovna organizacija, čeprav je res, da je za tako stanje krivo več razlogov. Predvsem pa pomanjkanje sredstev. Novogradnje počitniških domov kjerkoli že, so drage, poleg tega pa je težko izbojevati prostor pod soncem kje ob morju.

Verjetno je prednost Bohorja v tem, da so si ta prostor izborili v Biogradu pred 15 leti, v Medveji pa še prej. Leta in leta odhajajo tja njihovi delavci na od-

dih, saj je oddih regresiran tako, da delavci plačujejo le najosnovnejše prispevke za bivanje v teh dveh domovih. Res da je po tolikih letih dom v Biogradu, ki je lešen, že nekoliko razmajan, toda prav te dni ga usposablja, da bo lahko nudil prijeten oddih članom kolektiva. V načrtu pa imajo tudi gradnjo zidanega. Od približno 500 zaposlenih v tem podjetju, se jih vsaj 40 odstotkov odloči za počitnice ob morju. Seveda je največ zanimanja za oddih v mesecu juliju in avgustu in manj v pred ter po sezoni. Zato pa vlada med zaposlenimi toliko večji interes za v posezoni organiziran izlet v Biograd, ki ga organizira podjetje. V Bohorju pa mislijo tudi na otroke zaposle-

nih in zanje organizirajo prave počitniške kolonije v malem. Otroci od šestih do štirinajstih let v varstvu vzgojiteljev in plavalnih učiteljev še kako radi odhajajo k velikim slani luži Take počitnice so namenjene zlasti otrokom iz socialno šibkejših družin in so seveda brezplačne. Kar 60 otrok delavcev Bohorja je lani letovalo ob morju. In še nekaj govori v prid dobri organizaciji in ne nazadnje razumevanju te delovne organizacije. V primeru nezasedenih kapacitet v letoviščih odstopajo prostor tudi delavcem iz tistih sredin, ki nimajo tako ugodnih možnosti za letni oddih, oziroma jih sploh nimajo. Prav zato v okviru občinskega sindikata razmišljajo tudi o Počitniški skupnosti. Pravzaprav

imajo že iniciativni odbor za ustanovitev te skupnosti in prizadevnega predsednika Vlada Cerarja, sicer računovodja v Bohorju. Odbor je tako pred kratkim sklenil, da izdela samoupravne akte in da stopi v stik z republiškim sindikatom. Naredili bodo predračun in razmišljajo o morebitnem nakupu prikolic za letovanje. Ideja je več kot pohvale vredna. Prav tako pa tudi razmišljanja o ustanovitvi medobčinske Počitniške skupnosti zlasti z mejnima občinama Smarje in Slovenske Konjice. S skupno akcijo bi tako pridobili večje kapacitete in omogočili poceni letovanje širšemu krogu delovnih ljudi.

MATEJA PODJED

TEPANJE

KANALIZACIJA

JARKI SO LEGLO BOLEZNI

Razvojni center Celje je pred kratkim izdelal osnutek urbanističnega reda Tepanja, ki je prav v teh dneh javno razgrnjen v prostorih oddelka za gospodarstvo skupščine občine Slovenske Konjice. Ta osnutek je podlaga za izdelavo zazidalnega načrta Tepanja in obenem tudi za komunalno ureditev celotne krajevne skupnosti. Tepanje je namreč ena tistih krajevnih skupnosti, v katerih je povpraševanje po zazidalnih parcelah zelo veliko. Predvsem je to povpraševanje posledica novega zaposlovanja delavcev na skupnosti za vzdrževanje hitre ceste, ki je v neposredni bližini Tepanja, pa tudi načrtov, ki predvidevajo izgradnjo motela in bencinske črpalke ob avtocesti. Kljub temu, da želijo ljudje graditi stanovanjske hiše v Tepanju, pa so v tej krajevni skupnosti konjske občine za določen čas ustavili vsakršno izgradnjo. Vzrok za to je ravno v komunalni neurejenosti kraja in seveda zazidalnih parcel. Največ preglavci krajanov izvira iz slabo urejene

kanalizacije, ki postaja največja skrb celotne krajevne skupnosti. Le-ta je popolnoma neurejena, tako da se odpadne vode zbirajo v obcestnih jarkih, kar povzroča hudo onesnaževanje kraja in postaja leglo različnih bolezni. Tako se je ob lanski epidemiji zlatenice, ko je v Tepanju zbolelo dvajset ljudi, pokazalo, da je okužba nastala ravno zaradi onesnaženosti kraja in bolezenskih klic, ki so se zaredile v odpadnih vodah obcestnih jarkov. Krajanje se zato zavedajo, da morajo čimprej urediti kanalizacijo in obenem komunalno opremiti zazidalne parcele. Del denarja so zato že zagotovili iz občinskega samoprispevka, del pa ga bodo zbrali krajanje sami. Tako računajo, da bi že letos opravili vsa dela v zvezi s komunalno ureditvijo kraja ter tako odpravili nadlogo, ki jih je pestila vrsto let. Šele nato bodo široko odprli vrata izgradnji novih stanovanjskih hiš v njihovem kraju.

DAMJANA STAMEJČIČ

Stisk komandantove roke, številni Celjani, starši, svečano vzdušje: vse to je bila značilna podoba ob svečani zaobljubi!

Foto: Dragan Ivanović

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

ANGAŽIRANI ODER

NAČRTOVANJE V NOVO GLEDALIŠKO SEZONO

Minula gledališka sezona je za nami. O tem bo še rekla strokovna beseda ob celovitem pregledu doslej opravljenega dela. Naše današnje pisanje pa naj služi kratkemu vpogledu v načrtovanje dela celjske poklicne gledališke hiše za v novo sezono. Kljub vsemu naj uvodoma omenimo, da je SLG Celje eno redkih, zelo osamljenih slovenskih gledališč, ki mnogo gostuje po naših krajih in marsikdaj posreduje gledališke predstave v skrajno težkih tehničnih pogojih. V republiki se že dolgo ne moremo dogovoriti za primeren sistem gostovalne politike, ki bi poenotila organizacijo, služila programski koordinaciji in zaradi vsega tega najbrž tudi pocenila stroške, za katere vemo, da ravno pri gostovanjih niso majhni. Zal do kakšnega konkretnega dogovora v Sloveniji še nismo prišli in zato lahko tudi v novi sezoni pričakujemo, da bo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja še naprej gostovalo po številnih krajih dokaj osamljeno, vendar z izredno pomembnim poslanstvom.

Toda, kot sem že uvodoma zapisal, to terjaja poseben prostor.

V gradivu, ki ga je uprava gledališča posredovala kulturni skupnosti oziroma svetlu za kulturo pri celjski SZDL (ki bi morala o tem gradivu razpravljati, pa sklicana seja ni bila sklepčna in so jo preložili na jesen) pravijo, da glede na sredstva prihodnjega leta, ki so v celoti negotova, gledališče načrtuje dosednji obseg dela. To pomeni 180 predstav, od tega 120 doma in 60 na gostovanjih. V sklopu teh predstav načrtujejo 6 uprizoritev, sedna, pri čemer bodo povabili, kar je že stalna praksa, v abonma eno izmed slovenskih gledališč.

Za mlade gledalce bodo obnovili delo Maks Zvižgač ter še naprej uprizorjali Zgodbo o tovarišu Titu. Načrtujejo tudi intenzivnejše sodelovanje z mladinskim in lutkovnim gledališčem iz Ljubljane, predvsem zato, da bi obogatili šolske abonmaje. Število vseh abonmajev naj bi se okrepilo v kategoriji odraslih abonmajev, dva od teh tudi zunaj Celja, pred-

vsem v smislu zaključenih predstav ali celih abonmajev posameznih OZD in TOZD. Prav tako bodo nadaljevali z delom, ki ga vključuje sporazum o medsebojni izmenjavi predstav z Mestnim gledališčem ljubljanskim. Kot piše v gradivu, so delavci v gledališču izrazili mnenje, da bi bilo zavoljo ugodnih prometnih zvez nujno potrebno tak sporazum podpisati tudi z mariborsko Dramo. Tak organizacijski pristop bi bistveno dopolnil repertoar ter s tako celovito repertoarno ponudbo zagotovil gledalcu pod geslom »Vsak mesec enkrat v gledališču« kvaliteto, pestro in popolno informacijo o gledaliških dogajanjih na Slovenskem. V smislu kompletnega programa načrtujejo akcije odprte gledališke vstopnice, ki bi repertoarno ponudbo potrdila kot sestavni in stalni del programa. To subvencionirano vstopnico bi bilo mogoče dobiti na podlagi odprte abonmajske izkaznice 15 minut pred začetkom predstave, akcijo pa naj bi izvedli sindikati.

NOVA REPERTOARNA PODOBA

Videti je, da je bila osnova za vsebinska izhodišča nove repertoarne podobe gledalca z gledališkim dogodkom maksimalno angažirati. Kajti gradivo pravi, da zgolj s poudarjanjem gledališke komunikacije nujno siromašimo slog, bogastvo gledališkega izraza in s tem nujno siromašimo idejno sporočilo. Treba je težiti torej k poudarku ustvarjalnega trenutka, držati ogledalo in ustvarjalno obogatiti misel, da človek ne živi samo od kruha. Gradivo pravi tudi, da je eno izmed temeljnih vprašanj, kako skozi komunikativno formo preprečiti banalizacijo in enosmerne konflikte. V gledališču pravijo, da so se kljub eksistenčni negotovosti odločili za bogato gledališče. Letos prvič načrtujejo sred-

nječno in se skušajo prvič približati realni perspektivi porabnika. Zanima jih povezanost z gledalci, ne samo preko odra, ampak tudi preko družbeno politične skupnosti. Dva gledališka teksta, Cankarjeva Lepa Vida in Partiljičeva variacija na Hlapce z naslovom Oskubite ja streba odpirata vprašanje današnje prisotnosti enega največjih mislecev slovenske identitete Ivana Cankarja.

Sodobna slovenska dramatika naj bi bila zastopana z besedilom Rudija Seliga Čarovnica iz Davče, ki v ozkem prostoru sodobnega potrošništva odtujenega človeka v visoki poetični dikciji vrača k poeziji, k človeku, k naravi in pristnim medčloveškim odnosom.

Med jugoslovanskimi deli bomo videli dramo F. Sekovica z naslovom Kurbe, ki skupaj s Sardoujevimi Libretom Tosce ponuja predlog za ostro analizo politične drame, izraženi v priljubljeni, ideološko nepravilno opredeljeni oznaki melodrame, bulvarke, »opere« in opere.

Toliko v predlog in široko javno razpravo. Vsako leto namreč ugotavljamo, kako bi bilo dobro, če bi gledališki repertoar vsake nove sezone verificiralo kar največ ljudi. In obenem ugotavljamo, da je to, kar pomeni razpravo na skupščini kulturne skupnosti (na lanskem seji skupščine, ko je bil na dnevnem redu gledališki repertoar, ni bilo razprave, ker se nihče od delegatov ni javil k besedi...), ter ostalih družbenih mehanizmi, še premalo. Pa naj zato ta naš današnji zapis služi kot skromen prispevek k javni razpravi o gledališkem repertoarju hiše, na katero smo v Celju lahko upravičeno ponosni in nam nikakor ne more in ne sme biti vseeno, kako se bomo mi pogovarjali z njo in ona seveda z nami. Ob srečanjih z odrom seveda.

DRAGO MEDVED

Predić: Avtokarikatura

IZ KULTURNE ZGODOVINE CELJA

SLIKE UROŠA PREDIČA

OHRANJENE SO TUDI V POKRAJINSKEM MUZEJU

Narodni muzej v Kragujevcu je pred nedavnim priredil obsežno občansko razstavo iz opusa znanega srbskega slikarja Uroša Predića. Ob tem je bil izdan tudi zanimiv katalog, ki obravnava pomen Predičevega delovanja v okviru srbskega realističnega slikarstva v zadnjih treh desetletjih preteklega stoletja, potem v času impresionizma in ekspresionizma ter v slikarskih smereh, ki so se uveljavljale vse do srede našega stoletja. V istem katalogu je navedeno, da je Uroš Predić naslikal leta 1923 ikonostas za Celje.

Uroš Predić (roj. 1857 v Orlovatu, umr. 1953 v Beogradu) je končal slikarsko šolanje na dunajski akademiji in ker je bil najboljši učenec prof. Grinpenkerja je postal njegov asistent in sodelavec pri poslikavi notranjih prostorov dunajskega parlamenta kjer je ohranjenih 30 podob z mitološkimi prizori. Nato je živel v Beogradu, Novem Sadu, Starem Bečeju, Orlovatu in drugje. Bil je dopisni in redni član Srbske akademije znanosti in umetnosti ter soustanovitelj znanega srbskega slikarskega društva Lada. Razstavljal je na svetovni razstavi v Parizu (1889), na I. jug. umetniški razstavi v Beogradu (1904), na številnih razstavah Lade, na Balkanski razstavi v Londonu, v Rusiji, na Poljskem, Madžarskem, večkrat v Beo-

gradu, Novem Sadu, Smoboru in drugje. Odlično je bilo njegovo slikarstvo ocenjeno tudi po drugi svetovni vojni v Beogradu, kjer je razstavljal skupaj s Pajo Jovanovičem.

Peričeve slike čuvajo: Narodni muzej v Beogradu, Muzej grada Beograda, Fakulteta za likovno umetnost v Beogradu, Galerija SANU in Matica Srbska. Slikarjeva zapuščina pa je postala last Narodnega muzeja v Zrenjaninu. Uroš Predić je bil ves čas pripadnik realističnega slikarstva. Ustvaril je vrsto uspešnih portretov, interieurjev, pejsažev, aktov in kompozicij s poučno, politično in zgodovinsko vsebino.

Izredno mesto pa zavzema Predičevo slikarstvo v srbskem pravoslavnem cerkvenem slikarstvu, saj je upoštevan kot zadnji pomembni slikar ki zaključuje stoletno tradicijo slikarstva na ikonostasih. Pri tem slikarstvu je moral Predić odstopiti od realističnih predlog in obravnava, zato se je oprl na tuje kompozicijske rešitve, katere je modificiral in obogatil z osebnimi hotenji in nazori. Pri tem se je posluževal zlasti slikarskih dosežkov starih italijanskih mojstrov. Številna naročila za cerkvene slike je dobival predvsem zaradi visokega ugleda in slovesa dobrega slikarja. Ustvaril je ikono-

stase za številne kraje v Srbiji in tudi v Ameriki, znane pa so njegove ikone v Njegoševi kapeli na Lovčenu. Za Celje je naredil ikonostas, ki ga navaja prof. Orožen v Zgodovini Celja in okolice II. pri opisu pravoslavne cerkve v Celju. Ta cerkev, ki je bila za Slovence v Celju simbol slovanstva je bila dograjena leta 1932, leta 1941 pa so jo Nemci porušili. Kdo je rešil slike iz tega slovankega sakralnega spomenika in jih shranil med ostale zgodovinske vrednote Celja, ni znano. Zdaj se nahaja namreč v depojih Pokrajinskega muzeja 18 slik katerih avtorji so prav gotovo Uroš Predić, celjski akad. slikar Miroslav Modić in slikar Stefanović iz Sremskih Karlovcev. Znano je namreč, da je Predić poklonil Celju 8 slik in, da so te slike že tedaj predstavljale veliko vrednost. In važno je, da so se slike očuvale, kajti z njihovim uničenjem bi bil zmanjšan ohranjeni opus znamenitega slikarja, čigar ustvarjalnost daje pečat razvoju srbskega slikarstva. Sam Predić je v svoji biografiji leta 1921 zapisal o sebi: »V resnici doprinese vsak delavec svoj pozitivni del k splošnemu napredku — tako sem tudi jaz dal svoj doprinos, v katerem je nekaj originalnega in novega v naši kulturni zgodovini.«

MILENA MOSKON

KAJ GLEDAMO

IZSILJEVANJE

Ta angleški film se letova nadvse aktualne in zanimive teme. Govoril je o ugrabitvah in izsiljevanju z njimi. Skupina teroristov ugrabi angleškega ambasadorja na Švedskem, zatem pa še letalo, s katerim želi zapustiti deželo. To je zasnova, ki ji, žal, ne moremo oporekati resničnosti, saj smo pogosto priče prav takšnim zgodbam. Zal pa film »Izsiljevanje« ostaja le na tem — na akcijskem pristopu, na borbi dveh umov — vodje ugrabitelja, ki dela po naročilu britanske obveščevalne službe in vodje švedske varnostne službe. Seveda slednji (upodobil ga je Sean Connery) s svojim umom le razkrije prevaro in osvobodi talce.

Tudi kot akcijski film pa je »Izsiljevanje« vreden ogleda že zaradi dobro zasnovane zgodbe in dinamičnega razpleta.

ZELO

To je film, ki ga najbrže ni treba posebej predstavljati. V njem nas Robert Redford in Paul Newman preselita v gangstersko Ameriko tridesetih let, v svet prevar, prohibicije, tajnih točilnic in nelegalnih igralnic ter organizatorjev stav na konjske dirke. Imenitna igra obeh glavnih igralcev, odlična režija in čudovita glasba so poglavitne odlike tega zabavnega in nezahtevne filma, ki na naša platna vnovič prihaja kot zanalaš prav v poletnih dneh. Takšni filmi, ko lahko pustimo poglobljena razmišljanja doma in se za dve urici sprostimo v temačni kinodvorani, so za ta čas nepogrešljivi. In Zelo ni zaman pobralo toliko Oscarjev. V svoji zvrsti zabavne, kriminalno obarvane zgodbe, je nedvomno prav v vrhu.

BRANKO STAMEJČIČ

TREBNJE

DEVETI TABOR NAIVE

DO DANES V GALERIJ ŽE 240 DRAGOCENIH DEL

Številna družina ljudskih umetnikov iz mnogih krajev Jugoslavije bo od 23. junija do 2. julija slavila pomemben jubilej: deseti delovni tabor naivnega slikarstva in kiparstva, združen s 4. salonom likovnih samorastnikov Jugoslavije, ki ga bo 2. julija zvečer v Trebnjem na Dolenjskem odprl pokrovitelj salona tovariš Stane Dolanc, sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ.

V Trebnje, ki je pred devetimi leti dalo pogumno pobudo za medsebojne načrtne stike in izmenjavo izkušenj likovnih ustvarjalcev samorastnikov, so te dni spet uprte oči skoraj vseh jugoslovanskih predstavnikov te umetniške zvrsti ustvarjanja. Mnogim med njimi so stalno odprta vrata salonov in galerij v največjih kulturnih središčih po svetu, pa vendar hkrati ostajajo zvesti idejam, ki so se pred pičlim

desetletjem rodile na Dolenjskem. Sem so usmerili svoje želje po organizacijskem središču, ki naj ga vodijo predvsem čisti kulturni in ne pridobitniški nameni. Zamisel, porojena v skromnih začetnih okvirih, je doslej obrodila bogate sadove: V trebanjski galeriji naivne umetnosti je danes 240 dragocenih del, ki stoje delno tudi v parkih in okolišol na Mirni in v Sentrupertu. Tu so jih pustili samorastniki iz vseh naših republik in iz tujine: vsak po eno delo po vsakem taboru. Tabor je v minulih letih organiziral že 47 razstav doma in v zamejstvu, navezal je pristne stike s podobnimi galerijami po Jugoslaviji in izven meja naše države. Na vseh dolenjskih srečanjih je v 9 letih sodelovalo že 90 slikarjev in kiparjev samorastnikov. Kraj in občina prijata hkrati tedne kulture,

letos prvič tudi tabor mladih ustvarjalcev; tabor podpira že 60 delovnih organizacij in ustanov iz občin, Slovenije, Srbije, BiH, pa tudi številni posamezniki.

Trebnje se danes ponaša z največjo in umetniško pomembno stalno zbirko jugoslovanske naive, ki dobiva tudi čedalje več ponudb iz domačih krajev in iz tujine, da bi svoje bogastvo predstavila ljubiteljem te zvrsti umetnosti. Iz leta v leto narasča obisk v galeriji, ki je le nekaj sto metrov oddaljena od avtomobilske ceste Ljubljana—Zagreb pri odcepu v Trebnje. Bogastvo, ki vabi na ogled in svojevrsten užitek. Trebnje nas vabi, da ga obiščemo ali med jubilejnimi letošnjim taborom ali kadarkoli drugič, ko nas pot zanese v prijazne in gostoljubne dolenjske kraje.

TONE GOSNIČ

Osnovna šola »Marjana Nemca« — Radeče

razpisuje naslednja delovna mesta:

2 učitelja za PB

(U — PRU)

1 vzdrževalca

3 snaiilke

Prijave pošljite v 15 dneh na naslov: Osnovna šola »Marjana Nemca« — Radeče.

dobra knjiga

najboljši prijatelj

POZABLJENA ALMA SVETOVNA POTNICA JE SLEDILA KLICU

Predstaviti Almo Karlinovo, nemško pišočo pisateljico slovenskega rodu, ki se je rodila in umrla v Celju, je naloga, ki še čaka slovenske literarne zgodovinarje. Nemci, ki so se je hitro prilastili in jo tudi uvrstili med svoje literarne ustvarjalce, so ji že odmerili ustrezno mesto, čeprav ni njihovega rodu.

A če upoštevamo čas, v katerem je živela (rodila se je v Celju, 15. januarja 1899, umrla 17. januarja 1950 v Pečovniku v Celju) in njeno življenjsko pot, je njeno pisanje v nemškem jeziku povsem razumljivo. S pisanjem se je namreč preživljala, njene potopise pa so objavljala uradništva najbolj znanih evropskih časopisov. Za malce »čudaško« žensko, ki se je odpravila v svet sama, da izpopolni svoja notranja dvorvetja in sledi ustvarjalnemu klicu, v tedanji slovenski malomeščanski družbi res ni bilo prostora. Ne zanjo, ne za njeno pisanje, zato je bila prisiljena pisati v nemškem jeziku.

Alma Karlinova je bila torej tudi prva celjska novinarka, vsekakor pa ena redkih žensk, ki se je pred 58 leti podala na pot okoli sveta. Te »trofeje« ji do zdaj ne more odvzeti niti ena slovenska novinarka.

Ker zasluži, bi jo rada potegnili iz pozabe. Če bi Alma to vedela, bi katero rekla

na ta račun. Zнала je namreč tudi krepko švrkniti, tragično situacijo, v kateri se je znašla na svojem popotovanju po svetu, pa vedno obrniti v zdrav in pristen humor, zato raje njej sami prepustimo besedo.

»Edini otrok sem bila, moja mama je imela samo mene in neprestano sem morala poslušati zatrjevanje — vsaj večina mojih sorodnikov je tako trdila — da je samo en otrok res pravi blagoslov. Poleg tega pa sem, in to naj bi bilo dodatno breme, bila tudi pisateljica. Nekaj let pa sem bila na vrhu tega obremenjena še z jezikovno norostjo, to se pravi, da sem poskušala svoje mladostno svetobolje utopiti v učenju tujih jezikov, in čeprav mi to ni uspelo, sem si nabrala toliko znanja, da sem bila prepričana, da bi v sili povsod na svetu lahko z njim zaslužila kruh. Da bi bila za morebitno potovanje v tuje dežele še bolj obremenjena, sem se naučila tudi toliko slikati, da sem znala upodabljati cvetlice. Ko so bile moje skice, pesmi in drugo objavljene v raznih časopisih in ko sem po leti 1919 prodala svoj prvi roman, sem zbolela za skrivnostno boleznijo, ki ji pravijo »prenapetost«: pokazali so se prvi znaki veličavnosti in videla sem se že, kako kot moderen Kolomb odkrivam nov svet in se začela resno,

in kot sem mislila, tudi temeljito pripravljati na ozvojevalni pohod...

Štiriindvajsetega novembra 1919 sem se poslovila. Pravzaprav se nisem želela posloviti. Navsezadnje se je veliko lažje prepustiti toku navade; todaj nekaj v meni me je sililo: tako mora biti. To pa, kar me je sililo, ni bila želja po dogodivščinah, bil je klic zastavljene, neodložljive naloge.

V jedilnici očetne hiše (stari zgradbi, ki se naslanja na nekdanje rimsko obzidje in ki stoji na rimskih tleh) je bil prižgan lestenec. Poslovi-la sem se od postarne maverre, najbrž za zmerom. Nisem jokala. V svečanih trenutkih ne pretakam solz...

Maukerl, moj pes, mi je dal tački, obe neštetokrat. Ob pogledu nanj bi skoraj jokala... Bil je kot prispodoba bivanja. Postaja (v Celju) je bila temačna. Stala sem na stopnicah, okoli mene so bili prijatelji. Svoj priljubljeni pisalni stroj eriko sem položila v mrežo in še enkrat pomahala.

Skipaje je temni vlak odpeljal s temne posaje...

Kakor hitro so na vlak prebrali, da je cilj mojega potovanja Japonska, so mi potni list brez besed vrnili, saj si je najbrž vsak mislil: »Ta je pa prismojena, še dobro, da odhaja iz dežele« in tako so me puščali pri miru.

Samotno potovanje

Karlinova je ves čas potovala sama. Od Trsta do Geneve, Peruja, Paname in Kalifornije in od tod na Havaje, na Japonsko, v Madžurijo, na Kitajsko, na Formozo, v Avstralijo, na Novo Zelandijo, Novo Gvinejo, Javo, v Siam, Kambodžo in Indijo, od koder se je po desetih letih vrnila domov.

Na svoji dolgi poti po svetu in znanjem dvanajstih tujih jezikov, si je služila vsakdanji kruh s proučevanjem in pisanjem člankov, ki jih je pošiljala več kot štiriindvajsetim nemškim in japonskim časopisom. Bila pa je skromna in večji del svoje prehrane je urejevala s sadjem in čajem, na ladjah pa se je stiskala med preprostimi ljudmi, ki so zaudarjali po znoju in čebuli.

Srečala se je z mnogimi človeškimi rasami, ljudi pa je vrednotila po njihovih človeških kvalitetah, ne po barvi kože, po rasni, verski ali narodnostni pripadnosti. Največkrat hvali Angleže, obre-guje pa se ob Nemce, ki ji nikoli niso bili posebno naklonjeni.

Po svetu je pisateljica in novinarka Alma hodila z odprtimi očmi. Zнала je oceniti domačine in belce, njenim

Karlinova v inkovskem oblačilu — slikana oktobra 1932, ko je bila na potovanju okoli sveta.

kritičnim očem niso ušli niti misijonarji, katerih gost je bila večkrat.

Zbrano gradivo, med njimi so bili tudi etnografski in naravoslovni predmeti, je poslila svojemu zastopniku v Celovec, ki jih je dajal naprej raznim muzejem in šolam.

Svoje popotne vtise je po vrnitvi v Celje zbrala pod na-slovom »Samotno potovanje« in so izšli v dveh delih leta 1929 in 1930 v nemškem jeziku in nemški založbi. Prvi del je preveden v slovensčino, drugi del, ki je bolj zanimiv in opisuje dveletno bivanje na otokih v Južnem morju pa še čaka na prevajalca. Zatem je napisala še več romanov, pesmi in novel, vmes pa je tudi slikala in komponirala. Njeno književno delo obsega 24 tiskanih knjig — štiri med njimi so prevedene tudi v tuje jezike — več kot štirideset del pa je ostalo v rokopisu. Njeno »bogastvo« je prevzela njena prijateljica in švedska slikarka Thea Gamelin, ki je po Almini smrti poklonila dragocene predmete celjskemu muzeju, nekaj rokopisov Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani, nekaj pa jih še hrani doma.

Z Almo se je seznanila preko stockholmskega radia, ki je objavil Almino popotovanje. Prislunhnila mu je in avtorici sestavka pisala. Karlinova ji je odpisala in jo povabila v Celje. Gamelinova je povabilo sprejela, sedla na vlak, se vozila 30 ur in se srečala z Almo. Ostali sta skupaj dvajset let, vse do Almine smrti. Zadnja leta sta preživeli v pečovniškem grabnu, pod Celjsko kočo.

Jaz sem bila zaprta v Starem piskru, ko pa sem prišla ven sem vzdrževala zvezo med partizani kot kurirka. Danes sem članica zveze borcev v Celju.

Alma je ljubila svojo domovino in nikoli se ni postavljala na visok piedestal. Kar je imela, je pustila Celju, ta pa se še danes ne spomni nanjo. Skandal je to, da dvajset zabojev še danes leži v celjskem muzeju. V njih so stvari, ki so izredno dragocene. Kustosinja Milena Moškon ima posluš za to, a kaj ko sama nič ne more. Obljubljeno je bilo, da bodo v muzeju dali sobo, kjer bodo razstavljene Almine dragocenosti. Vse se predolgo vleče, od njene smrti je minilo že sedemindvajset let.

Škandal za Celje

Poiskala sem jo. Do nje me je peljala otročad, ki teto Theo dobro pozna. Kadar se jim v šoli v angleščini kaj zatakne, kam potem? K teti Thei, ki mladim bučkam prežene angleški strah. Če je v okolici kdo bolan, kam po hitro pomoč? K teti Thei, vendar!

V naše kraje se je dobro živela in tudi slovenska govorica ji gre lepo iz ust. Piše spomine na svojo prijateljico Almo ali kot jo sama imenuje — sestro. Veliko ve povadati o njej, tudi to, da jo je Alma klicala »Hunki«, z jeziki pa je Alma umela igrati pravi pingpong.

Alma je bila prava svetovljanka. Pri njej so se zbirali

ljudje iz vsega sveta. Skoda, da sva morali pred gestapom uničiti knjigo gostov in vse dokumente. Alma je bila izredno pogumna ženska. Ko so ponoči gestapovci trkali na njena vrata jim je zaobrnila nazaj: »Kar pojdite, ne odprem, ker ponoči prihajajo v hišo samo tatovi in kriminalci. Počakajte, da vzdihne sonce.« Ni ji uspelo odpoditi jih. Prišli so do naju, a morali iti skozi vseh osam sob in v vsako posebej vti. V osmi sva čakali meči. Ko so gestapovci vstopili, so naju našli z orožjem v roki. Almo s sabljo, mene pa s sekuro. Mislili so, da sva nort in brskali dalje.

Fašistični teror je bil prehud in Alma je odšla med partizane. Na zasedanje slovenske vlade, mislim, da je bilo to leta 1943, je odšla Alma iz Celja peš v Crnomelj. Od takrat je živela na osvobojenem ozemlju v Beii krajini, potem pa je odšla v Split in tam je tudi dočakala svobodo.

Jaz sem bila zaprta v Starem piskru, ko pa sem prišla ven sem vzdrževala zvezo med partizani kot kurirka. Danes sem članica zveze borcev v Celju.

Alma je ljubila svojo domovino in nikoli se ni postavljala na visok piedestal. Kar je imela, je pustila Celju, ta pa se še danes ne spomni nanjo. Skandal je to, da dvajset zabojev še danes leži v celjskem muzeju. V njih so stvari, ki so izredno dragocene. Kustosinja Milena Moškon ima posluš za to, a kaj ko sama nič ne more. Obljubljeno je bilo, da bodo v muzeju dali sobo, kjer bodo razstavljene Almine dragocenosti. Vse se predolgo vleče, od njene smrti je minilo že sedemindvajset let.

Gamelinova mi pokaže še Almine portrete, rokopise, ilustracije. Ko pripoveduje se razživi. Prislunhnem in jo opazujem. Pišem in pobiram spomine o kolegici, ki je tako polno živela, da ostaje do nje še vedno prisoten v »sistri« Thei.

Tudi njena življenjska pot je zanimiva. Pripoveduje jo toplo, malce skrivnostno in obljubi, da bova o njej še govorili.

»A prva je Alma, ona to bolj zasluži, avtoritativno zaključiti razgovor in me s kretinjo, vredno kraljice, pospremi do kolovoza, ki me popelje iz Pečovnika nazaj v Celje.

ZDENKA STOPAR

Almin grob na Svetini pri Celju — skromen, kot je bila tudi sama.

Dva obraza slovenske popevke ...

Foto: D. Medved

ACO MARKOVIČ

SLIKE TUDI V KANADI

V MARKOVIČEVH SLIKAH TUDI DEL NJEGA

Najprej sva si ogledala majhen »atelj«, kjer preživlja Aco Markovič svoj prosti čas. Pravezprav to sploh ni atelje kot si ga človek predstavlja, pač pa majhna klet v enem izmed stanovanjskih blokov v Preboldu, kjer živi Aco. Potem mi pripoveduje kaj mu pomeni slikanje, kaj najraje spravlja na platno in človek skoraj ne more verjeti za kakšno tesno navezanost na zemljo, domačo zemljo je čutili v njegovih slikah.

»Nikdar si nisem delal slikar in si jih tudi ne bom. To je moje delo predstavlja ne več kakšno umetnost. Vem, da slikam iz srca tisto kar vidim in doživljam. To se mi zdi ob vsem skupaj najbolj pomembno. Priznam pa, da mi dobro dene, če mi kdo reče, da je v mojih slikah čutili nekaj kar je samo naše, slovensko.« Potem mi Aco pripoveduje, da je pričel slikati že kot osnovnošolec. Vse

skupaj je bila bolj potreba kot karkoli drugega in upam si trditi, da je ta potreba prerasla že v navado. Zaupa mi, da tnu enostavno nekaj manjka, če dalj časa ne spravi kakšne stvari na platno. Potem, ko začne, ne odneha prej, dokler stvar ni končana. Morda zato, ker v tistem trenutku doživlja kakšno stvar popolnoma drugače, kot če bi jo nekaj dni pozneje: »Včasih se mi zdi posušeno drevo med množico drugih, zdravih, lepo rasičenih, izredno zanimivo. Lahko bi rekel celo to, da me spravi k razmišljanju o življenju. Kdaj drugič bi ga morebiti niti ne opazil. Treba je izkoristiti trenutek, ko te kakšna stvar čustveno prevzame in del sebe, svojega čustvovanja, prenese na platno. Sicer stvar ne bi bila zanimiva. Bila bi brezosebna. Tega pa ne maram. Seveda pa je vprašanje, koliko potem ta stvar čustveno deluje na druge, če jih prevza-

me tako kot mene. Najbolj pomembno v vsaki umetnosti se mi zdi, da človeka nekaj prevzame. Neumno se mi zdi, ko nekateri sprašujejo, kaj pomeni to in to.« Ko je Aco Markovič delal še v Juteksu, je imel za tamkajšnje delavce samostojno razstavo, morda bi bilo prav, da bi kaj takega pripravil, tudi sedaj v tekstilni tovarni v Preboldu, kjer je zaposlen.

Zapišimo ob koncu še to, da je precej svojih del tudi prodal. Največ doma, precej pa tudi v Avstrijo in Kanado.

»Ko kdo kupi kakšno mojo sliko, mi to hkrati pomeni tudi priznanje, vseeno pa se počutim, kot bi prodal delček samega sebe, del nekega svojega doživljanja v določenem času. Kot, da bi prodal svoje intimne spomine.«

JANEZ VEDENIK

SLOVENSKA POPEVKA 77

BOLJ OGLATA MIZA

DELJENA MNENJA O NJENI KAKOVOSTI

Festival Slovenska popevka je mimo. Celjani in verjetno vsi smo veseli, da je festival uspel, dobil nove razsežnosti, ki bodo prav gotovo gonila sila festivala v prihodnjem obdobju.

Tako je bila ob samem festivalu ter obiskih nastopajočih v delovnih kolektivih pripravljena tudi okrogla miza, ki naj bi razrešila vprašanje kje slovenska popevka sploh je, kakšna je in kakšne so njene možnosti ter poti.

Okroglo mizo, ki je bila v petek popoldne v prostorih hale Golovec, sta pripravila Novi tednik-Radio Celje in revija Stop iz Ljubljane. Povabljenih je bilo 35 sodelujočih — od skladateljev, pevcev zabavne glasbe, producentov, novinarjev do navadnih potrošnikov — to je poslušalcev, za katere popevko pravzaprav ustvarjamo. Razprava se je pričela z uvodnimi referati skladatelja Darijana Božiča, pisatelja Rudija Šešige in sociologa Franceta Jermana. Vsi trije so v svojih kratkih referatih postavili vrsto pravokotnih vprašanj in stališče o tem, kaj popevka sploh je, je potrebna ali ni, kakšna je in kakšna naj bi bila, da bi bila boljše, ali slovenska popevka sploh je slovenska itd. Začetek okrogle mize je ustvaril pričakovane o dobre in izčrpnih debati, ki naj bi prinesla tudi nekaj konkretnih in pametnih misli ter zaključkov okrog problematike slovenske popevke in sploh slovenske zabavne glasbe. Že v samih referatih je bilo največ očitkov na prve ustvarjalce slovenske popevke — to je skladatelje. Na ožjost naše popevke, ožjost besedil in tematiko besedil, ki ne govorijo drugega kot o ljubezni. Morda ljubezen res ni edina tema, ki bi jo naj naša popevka obravnavala. Tu

je ogromno drugih bolj vsakdanjih dogodkov, trenutkov iz našega vsakdanjega življenja, ki bi bili vredni obdelave. Veliko je bilo tudi besed o naslanjanju naše zabavne glasbe na naše ljudsko izročilo. Padel je očitke; kdo sploh od skladateljev je vsaj malce pobrskal po 30 tisočih ljudskih zapisih naše glasbene preteklosti. Ob vrsti besedi o slovenski popevki, ki so bile včasih in iz ust nekaterih preveč »filozofske«, so voditelju Jožetu Hudečku že kmalu v začetku ušle iz rok »vavjetu«, s katerim naj bi pripeljal Okroglo mizo do misli in problemov, ki bi slovenski popevki v bodoče koristili. Vseskozi je letel očitke avtorjem naših popevk, kot bi bili oni edini krivci za stanje kakršno je.

Res je bilo v enem od referatov omenjeno in razčlenjeno tržišče, oziroma tržnost, ki vlada in vpliva tudi na popevko. Torej, najvažnejše je ugotoviti, da je slovenska popevka potrebna in da jo obravnavajo kot vejo naše kulture in umetnosti. Ugotoviti bi bilo dobro, kdo pravzaprav je odgovoren za to vrsto glasbe. Do danes smo ji prepuščali, da se je razvijala samorastniško. In ko ugotovljamo, da je takšna pot za današnje razmere »preozka«, je treba nekaj storiti. Problem je res, da je naše tržišče premajhno, vendar pa je tudi res, da to tržišče z našo glasbo ni prenasičeno. Sprašujemo se, kako odpreti tržišče naše zabavne glasbe v tujino in po Jugoslaviji. Takšna razmišljanja so preuranjena. Treba je ustvariti pogoje, da bo naša SLOVENSKA POPEVKA in slovenska zabavna glasba zacvetela, in če bo resnično dobra, pristna in izvorna, ne bo problemov tudi za tržišče.

Na Okrogli mizi seveda ni

bilo veliko besedi o klanih, ki se ustvarjajo v produkcijah slovenske glasbe na sploh. Trbea bo poiskati merila in načine s katerimi bomo realno ustvarjali možnosti in predvsem pogoje ustvarjalcem. Zvezde in to kakršne koli, je treba iskati, jih najti in potem sele narediti. Pri nas pa je v velikih primerih prav obratno. Zvezde se ustvarjajo s svojimi ambicijami, svojimi velikimi odrekami in entuzijazmom, potem pa lahko dobe pod noge samo še kakšno poleno. Na Okrogli mizi se je oglašil tudi predstavnik Lire iz Čakovca Feri Smola. Zal vidi probleme tam kjer jih sploh ni ali pa so minimalni, ne vidi pa možnosti svojega Združenja glasbenikov, ki je prvo odgovorno za naše glasbeno tržišče. Z močno povezavo s prireditelji bi lahko ustvarili urejeno tržišče, kjer bi dober glasbenik ali dober ansambel dobil primerno plačilo, manj dober pa prav tako primerno plačilo svoji kvaliteti. Nemogoče je, da začetnik zbija ceno kvalitetnemu glasbeniku. S tem publika ne dobi za svoje plačilo dovolj, razliko pobere prireditelj. V tej naši standardni praksi pa vsi delajo veliko škodo osnovnim čimitelem zabavne glasbe, ki bi sicer imeli tudi dokajšen vpliv na našo zabavno glasbo.

Torej problemov v slovenski zabavni glasbi ne manjka. Na Okrogli mizi jih je bilo rešenih bolj malo. Malce več je razmišljanj o važnih problemih v tehle vrsticah. Res pa je, da je že koncept Slovenske popevke, ki je dal mesto tudi rock glasbi in šansonom, veliko pripomogel k novim potem naše zabavne glasbe, upajmo pa tudi, da bo več dala Okrogla miza prihodnje leto.

VOJKO RIZMAL

750 LET LAŠKEGA - 750 LET LAŠKEGA - 750 LET LAŠKEGA

ČEBELARSKI DESETI DEL

I.
Dne 2. julija 1977 slavi občina Laško svoj občinski praznik, dne 3. julija rudarji svoj rudarski praznik. V sklopu teh proslav proslavlja tudi Čebelarstvo Laško svoj 75-letni jubilej čebelarstva delovanja.

Ob tem pomembnem jubileju bo Čebelarstvo društvo Laško razvilo svoj društveni prapor v Laškem, dne 3. 7. 1977 ob 10. uri v dvorani gostišča »Huma«, s pestrim razporedom in godbo.

Pri tradicionalnem prazniku »Pivo — cvetje« pa bo Čebelarstvo društvo priredilo čebelarstvo razstavo v osnovni šoli. Tako ob 750-letnici Laškega praznujejo čebelarji s 75-letnico — deseti del.

II.

Iz raznih zgodovinskih virov, posebno iz »Urbarjeve« je razvidno, da so kmetje po laški okolici že dolga stoletja gojili čebelarstvo, saj so morali podložniki županije Laško dati kartuzijancem v Žičah, kjer je bil samostan, vsako leto po 19 vrčev medu, kar je izrecno zapisa-

no v pisanih zakonih, tj. v urbarjih.

Zički samostan je obstojal s predsedki od leta 1164 do 1782, nakar ga je cesar Jožef II. odpravil.

Iz laške šolske kronike je podatek, da je bila v letu 1892 zgrajena nemška šola v Laškem in svečano predana svojem namenu dne 4. 9. 1892. leta. Ravnatelj šole Karel Valentinčič, ki je bil strokovnjak za šolski kmetijsko-gospodarski pouk, je uredil velik šolski vrt in postavil v ta vrt tudi velik čebelnjak.

Čebelarstvo društvo za Slovenijo je bilo ustanovljeno leta 1897 s sedežem v Ljubljani. Prva številka Slovenskega čebelarja je izšla v januarju 1898 in sicer kot revija za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko. V drugem letniku 1899 je izšel tudi celoten seznam rednih članov čebelarjev. Med njimi so omenjeni posebno iz Laškega kaplan Ivan Gorišek, ki je imel na župnijskem vrtu v Laškem svoj čebelnjak. S področja Radeč pa omenja Alojza Trinka, ki je imel hišo in čebele pri

mostu v Radečah in Franca Repšeta nad Jagnjenico

Leta 1902 je bilo ustanovljeno Čebelarstvo društvo za Spodnje Štajersko s sedežem v Celju.

Ob času ustanovitve Čebelarstva društva v Celju je bil v službi sodišča v Laškem sodnik — pripravnik Anton Zdolšek, roj. 1. 11. 1877 v Zagaju št. 8 pri Ponikvi. Zdolšek je bil v upravnem odboru celjskega društva ob ustanovitvi, ki je zbiral čebelarje iz Laškega in okolice. Kraji, ki jih navaja tačas leksikon, znani po gojitvi čebel so bili zlasti: Spodnji in Gornji Voluš, Trnovo, Trnovhrst, Velike in Male Grahovše, Brstnik St. Peter nad Reko, Henina, Loke pri St. Petru.

V letu 1902 je postavil Zdolšek Anton velik čebelnjak pod Smihelom nad laškimi Toplicami, katerega fotografijo hranimo kot drag spomin. Pri tem čebelnjaku so se zbirali čebelarji Laškega in okolice in se naučili od Zdolška čebelarstvih veščin. Tudi potem »Kmetijske družbe« ki je imela sedež v Grazu in podružnico v Laškem je priredila za čebelarje razna predavanja. Tudi iz Valentinčičeve

kronike za Laško posnemamo, da je bilo v laški nemški šoli dne 27. 6. 1909 zborovanje in javno predavanje o čebelarstvu. Iz Celja je prišel potujoči učitelj Franc Goričan, strokovnjak za čebelarstvo in član čebelarstva društva Celje, ki je govoril o veliki koristi čebelarstva in strokovni organizaciji čebelarjev v Laškem.

Radi tega lahko trdimo, da je bila Čebelarstva družina v Laškem, ali podružnica celjskega društva ustanovljena istočasno, kot celjsko društvo leta 1902, čeprav laška podružnica še ni imela svojih pravil in takšne oblike, kot kasneje, niti ne registracije pri občini, vendar so čebelarji Laškega in okolice delovali organizacijsko, ki jih je združeval član upravnega odbora celjskega društva Anton Zdolšek.

Druga svetovna vojna nam je žal uničila dragocene podatke.

Ob 80-letnici rojstva Franca Jožefa I. je Štajerska čebelarstva zveza v Gradcu v času od 1. do 9. 10. 1910 imela v Gradcu čebelarstvo razstavo. Na tej razstavi je Anton Zdolšek iz Laškega razstavljal svoje čebelarstvene veščine. Za to razstavo je dobil poseb-

no priznanje v obliki diplome od ministrstva za kmetijstvo in poljedelstvo. Original diplome hranimo kot dragocen zgodovinski dokument.

V času od 15. do 19. 11. 1912 je bila v Celju v obsežnem sadovnjaku graščaka Sušnika čebelarstva razstava, s katero je čebelarstvo društvo Celje svečano praznovalo svojo 10-letnico obstoja.

Opis čebelarstva razstave v Celju ob 10-letnici ustanovitve je prinesel Slovenski čebelar januarja 1913.

Med nagrajenci in odtikovanci se omenjajo posebno: Anton Zdolšek, Ungar, Levstik, Černef, Majdič, Hrastnik in drugi.

Diplomo Hrastnika Mihaela iz Brstnika št. 8 nad Laškim iz leta 1912 in diplomo iz leta 1922 hranimo kot zgodovinski spomin.

»Čebelarstva podružnica za okraj Laško«, tako se je imenovala, je takrat obsegala ves tedanji laški okraj.

Pred prvo svetovno vojno, kakor je razvidno iz Valentinčičeve kronike, je prihajalo na laško pošto 12 izvodov revije »Slovenski čebelar«.

Dne 14. 7. 1918 je Kmetijska družba, podružnica

Laško za »Spodnještajersko čebelarstvo društvo« priredila v okoliški (slovenski) šoli čebelarstvo zborovanje. Poleg čebelarjev laške podružnice, so se ga udeležili tudi poverjeniki Kmetijske družbe, učitelj Valentinčič, četina in Hötzl. Prišli so tudi čebelarji iz Henine, St. Petra, St. Ruperta in drugih krajev. Predsednik sodnik Anton Zdolšek je imel govor o raznih društvenih zadevah, zavarovanju čebel, nabavi sladkorja, cenah medu itd. Za Zdolškom je govoril nadučitelj iz Griž Černef.

Zdolšek je umrl 25. 8. 1963 na svojem posestvu v Teharju. Prazen čebelnjak še danes stoji ob njegovi hiši.

Mesto Laško bo proslavilo v letu 1977 svojo 750-letnico obstoja, saj je dobilo leta 1227 svoje tržne pravice, čebelarstvo društvo pa bo vključilo v ta jubilej tudi svojo 75-letnico čebelarstva organiziranega delovanja.

No, in letos je čebelarstvo društvo dobilo najvišje priznanje od Čebelarstva zveze Slovenije, ko je bilo odlikovano z redom Antona Janše I. stopnje, za dvig slovenskega čebelarstva.

MOZIRJE

90 LET GASILSTVA

OB JUBILEJU NOV DOM IN NOV AVTOMOBIL

Kronist piše, da je bilo Mozirje večkrat upepeljeno. Tako tudi 1774., 1776. in 1798. leta, ko je požar uničil domala ves trg. Ze takrat so se skušali prebivalci organizirano braniti pred ognjenimi zubljami.

V kroniki piše, da so tržani nabavili dve brizgalni in gasilno orodje že 1825. eta in sicer z denarjem, ki ga je moral prispevati sleherni hišni lastnik v kraju. Ustanovitve požarne brambore pa zasledimo v letu 1837, dastravno so že 1834. leta zgradili orodjarno za gasilsko opremo. Zanimivo je, da so bili gasilci tedaj organizirani kot odsek »Savinjskega sokolov«, kar daje prepričanje, da so vodili tedaj najvidnejši borci za slovenske narodne pravice. In tako pravi tudi zapisnik, da je odbornik An-

ton Lekše 1907. leta zahteval, naj se spominske kolajne našijejo na slovenske trobojnice in naj se odstrani nemški napis. Za tisti čas dokaj smela zahteva!

Gasilsko društvo v Mozirju bo počastilo svojo 90-letnico in s tem tudi letošnje jubileje naše revolucije v nedeljo, 3. julija. Slavnost bodo povezali z otvoritvijo novega gasilskega doma ter s predajo sodobnega gasilskega avtomobila operativi. Ta dan bosta tudi Leopold Jurič in Franc Remšec prejela posebno odličji za 50-letno delo v gasilskih vrstah.

Starejši gasilci vedo povedati, da je društvo 1938. leta uredilo »Vaupetov« hišo za svoj dom in da so tedaj zgradili tudi vodni rezervoar za potrebe gašenja. Potem je prišlo do rušenja doma in

pričeli so graditi novega ob cesti proti Nazarjem. Gasilci so opravili pri tem okoli 4500 ur prostovoljnega dela, občani pa so prispevali 34 milijonov starih dinarjev. Občina je najela kredit, nekaj denarja pa so dobili tudi kot odškodnino za starega. Tako je zdaj zrasel lep in sodoben dom, v katerem imajo svoje prostore še Delavska univerza, Združenje šoferjev in avtomobilov ter Občinska gasilska zveza.

V spozninsko ploščo na pročelju doma pa so vklesana tudi imena tistih, ki so darovali življenja ali sodelovali pri osvoboditvi domovine.

Mozirskim gasilcem ob častiljivem jubileju iskreno čestitamo!

ALEKSANDER VIDEČNIK

prav so na te osnovne organizacije poleg domačinov iz Sempetra ter tambe občine Zase pa še člani iz. Pri članih so tri mladincih je pa, ki so jo seškega društva iz njih dosegli najh kategorijah. Siše to, da se je tudi devet ekip z grške osnovne bilo vzorno pri- da ni sodelovalo.

RANC JEZOVNIK

DARNIKI JU

Mozirju je v so-el, kot že zlepa hitro spreminja so, se je zbralo rnikov. Predvsem e bilo tudi slo-n članov sloven-ktivov. Med nji-Ogorevc, direktor rek, ki je prisluh-in dal parku tudi Spet so zavihteli so se lotili ure-rov. Čas priganja, rila prihodnje le-membno pridobi-Gornjo Savinjsko-enske hortikultur-

MB

PIONIRJI ZARI

osnovne šole »Koz-janini je odšlo na pionirsko delovno trasi ceste, v na-drugi del brigadir-evilnimi svobodni-jih vodijo peda-republik.

ZOFIJA GREGORC

OB DRETI: RELIŠČE

3. julija ob 8. do- partment ob Dreti o strelišče. Ureje-jih krajih mozir-odelovni načrt ob-ze. Tokrat so na-šem ob Dreti. stni otvoritvi stre-ekmovanje v stre-uško na razdaljo

GA OB PAKI

A — Ob odkritju y Velenju so Smar- b goste iz pobrate- Banje in Splita. čja so gostje prire-der jugoslovanskih lo so se izkazali.

I nedelji se tukajš- ta stari, udeležuje- zhoje ali pa kole- j goro Oljko, zad- udeležilo več kot

MRLIČEV — Ze ali upravo počko- amesti vegastih no- rtega mrtvaškega h smo res dobili v mrličev. Zdaj so

ZORKO KOTNIK

RADEČE: USPEŠEN KONEC SOLSKEGA LETA

Radečane so ob zaključku šole povabili na ulice glasov. oobnov v rokah radeških gojencev glasbene šole pod vodstvom kapelnika Jožeta Rusa. Začudeno so se spogledovali — kaj naj to pomeni? Ko so zagledali povorko radeških osmošolcev, so dobili odgovor na vprašanje — spet je leto naokoli.

Maturantje so se na trgu ustavili in zapeli znano maturantsko pesem, nato pa ob spremljavi bobnov odkorakali nazaj proti šoli. Tu so bili vsi iz dopoldanske izmene priča osmošolskemu dnevniku, posvečenemu odhodu »najlepše generaciji šole, v katerem so v šaljivi obliki preleteli znane in neznane dogodke na šoli, v Radečah in okolici; niso pa pozabili tudi na svoje dobre in slabe lastnosti. Nato je sledilo poslovitno pismo osmošolcev sedmošolcem in obratno.

In zadnja točka dopoldanskega programa?

Sedmošolci so morali predati odkupnino, če so hoteli dobiti ključ, metlo in uro. Seveda stoka in barantanja ni manjkalo in osmošolci so končno pristali na ceni 95 starih tisočakov. Tako se je zaključila dopoldanska cere-monija.

Popoldanski spored so osmošolci pripravili še slovesneje. Najprej pozdrav predstavnika šole in osmošolcev, nato pa govor ravnatelja tovariša Pešca. Sledila je podelitev priznanj in nagrad učencem, ki so se v šolskem letu 1976-77 najbolje izkazali v šoli, kot tudi v izvenšolski dejavnosti. Odličnjaki so se vpisali v zlati knjigo, učencem, ki so bili vseh osem let odlični pa so podelili zlato priznanje »Marjana Nemca«. Ta so letos dobili naslednji učenci: Roman Trupi, Ivo Pecnik, Mirjam Brilej, Veronika Opalk, Karmen Strnad, Franci Blaj, Tatjana Kenda, Darja Rodič, Darinka Hrnčič. Učenci so se tovarišem učiteljem in vzgojiteljem zahvalili za njihov trud, saj se zavedajo, da jim prav oni dajejo prvo osnovo in oni vodijo njihove prve korake v življenje.

Slovesnost, na katero so bili povabljeni vsi člani kolektiva, starši in pa predstavniki družbenopolitičnih organizacij, je zaključila kome-dija »Iskreni igralci«. Igro so uprizorili člani dramskega krožka in smeja v dvorani ni manjkalo.

KARMEN STRNAD

FRANJO REJEC

no v Strmec. Zaradi naprednih idej je bil 1932. leta kazensko premeščen v Srbijo. Leta 1936. se je znova vrnil v svoje Vitanje. Tu je pustil najlepša leta in najboljše moči. Postal je pravi sin Vitanja.

Nemški okupator ga je izgnal. Po osvoboditvi se je avgusta 1945. vrnil v Vitanje, vendar le za kratek čas. Zaradi pomanjkanja slovenskih učiteljev na Primorskem je odšel v Skofje pri Divači. Toda, srce ga je gnalo nazaj v Vitanje, kamor je spet prišel 1947. leta in že naslednje leto postal upravitelj osnovne šole, kar je bil polnih petnajst let. To leto je postal tudi član komunistične partije.

Veliko je storil za razvoj in napredek šole v kraju. Toda, bil je tudi povezan s krajem in njegovo usodo. Zaradi zlednega dela, poštrenostni in pripravljenosti pomagati ljudem so ga ljudje vzljubili, spoštovali in cenili.

Bil je odbornik občinskega ljudskega odbora v Slovenskih Konjicah, pa okrajnega v Celju itd. V Vitanju skoraj ni bilo akcije, ki bi ne bila povezana z njim. V tem času je postal in ostal dolga leta zvesti dopisnik-sodelavec tudi našega tednika.

S smrtjo Franja Rejca je nastala v Vitanju velika vrzel.

Izpolnilo se je polno in bogato življenje.

Franjo Rejec se je rodil 15. septembra 1898. leta v Grahovem pri Tolminu. Kot nadarjenega fanta so ga dali starši po osnovni šoli na učiteljske v Gortcu. Že med prvo svetovno vojno. Solanje pa je končal 1920. leta v Ljubljani. Toda, kot zaveden Slovenec se ni vrnil več v rodni kraj, ki je pripadal asiistični Italiji. Tam ni bilo tedaj mesta za slovenskega učitelja.

Prvo službeno mesto je dobil v Strmcu, tedaj še v Novi cerkvi 1920. leta. Od tedaj se je življenjsko vezal na kraje severno od Celja. Potem ga je pot vodila na Frankolovo, v Vojnik, Šoštanj in ponov-

Odbor za medsebojna razmerja

OSNOVNE ŠOLE »BRATOV JUHART« ŠEMPETER

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

UČITELJ za likovni pouk — gospodinjstvo za določen čas

SNAŽILKA za nedoločen čas

POMOŽNA KUCHARICA za nedoločen čas

Vloge z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh po objavi razpisa.

MALA ANKETA

OBSODBA NASILJA

Okoli šestdeset nekdanjih taboriščnikov taborišča Coburg in ukradenih otrok iz vseh koncev Slovenije se je skupaj z domačimi borci zbralo na šestem srečanju na Kozjanskem. Pred grobnico in spomenikom padlih v Lesičnem, kjer so jim otroci tamkajšnje osemletke pripravili krajši kulturni spored, so položili venec, nato pa odšli v Kumrovec, popoldan pa so se zbrali v prenovljeni stavbi nekdanje osnovne šole v Viršanju. Minula sobota se je za nekdanje taboriščnike in ukradene otroke, ki so jim Nemci odvzeli ne le starše, pač pa tudi mladost, iztekla v obujanju spominov na taborišča, Coburg, Vorheim, Frohnleiten, Seligenporten, Bamberg...

MARIJA MACEK, 81 let:

»Iz Sonovega pri Kozjem so nas vseh osem odgnali v Frohnleiten, nato pa v Coburg. Moža so nekaj dni prej, oktobra 1942, ustrelili v Mariboru. Najmlajši otrok še ni bil star dve leti. Ni še mogel razumeti gorja, starejši pa so se bridko zavedali usodnega koraka. Hrane ni bilo niti za otroke, kaj šele za nas. Morali smo delati kot črna živina, da smo se preživeali. Nihče te ni vprašal, kako boš živel. Moral si... 1945. leta smo se vrnili na požgano in izropano Kozjansko.«

IVO SUSTER: »Bil sem star 14 let. Oče in mati sta že od vsega začetka sodelovala z OF. 1942. leta so starše ustrelili, 3. oktobra pa so Nemci prišli po nas v Sempeter in po Cimpermanova dva, šestletnega Lojzeka in triletnega Branka. Za nami je šlo šestnajst gestapovcev. Odjejali so nas v Seligenporten. Bili smo brez staršev, to sem izvedel šele poleti 1944. Sporočila mi je sestra iz partizanov. V taborišču je bilo hudo: nemški krati so nas kaznovali moral: smo na težke vaje.«

FRANC LUBEJ: »Iz nemškega ujetništva sem prišel v letu 1942 domov v Šentjur in bil takoj odpeljan v Stari pisiker skupaj z očetom. Očeta so avgusta istega leta ustrelili, mene pa izselili v Frohnleiten in nato v Coburg. Delali smo težko in najgrša dela. Pisma so nam kontrolirali, slovensko se nismo smeli pogovarjati. To je bilo najhujše. Bili smo več lačni kot siti, krompir smo iskali po polju, iskali smo vsakršno priliko, da smo se najedli.«

ALOJZ SEBENIK, 92. »Bil sem v Coburgu od prvega do zadnjega dne, torej od 2. oktobra 1942 do maja 1945. Zeno so mi ustrelili, ker je sodeloval s partizani, mene pa vtaknili v taborišče. Znal sem nemško, zato so me postavili za vratarja. Pomaga, sem, kjer sem mogel, zlasti še otrokom. Klicali so, me kar za očka: večina njih je bila brez očeta. Nekoč sem jim plačal, kar vsem, voznjaj z vrtiljakom: Vsaj nekaj so imeli, revčki zgađovani. Nabijal sem deske po oknih za zatamnitev, pa sem tako nekaj zaslužil.«

APOLONIJA POTOČNIK: »Oktobra 1942 so ustrelili moža in še isti dan ob polnoči prišli pome in po mojih sedem otrok na Marof pri Pilštajnu. Najstarejši jih je štel 14, najmlajši šest, eden pa se je rodil tam. Trije otroci so delali v tovarni orožja, eden je bil pek in drugi mesar. Bili smo razcapani in lačni, trepetali pred zavezniškimi bombardiranjem. Otroci so umirali od podhranjenosti. Ko smo se leta 1945 vrnili, je umrl tudi eden mojih otrok.«

S srečanja so poslali republiškem odboru ZZZ NOV Slovenije posebno poslanico, v kateri se zavzemajo, da bi končno tudi njim priznali dobo, preživetvo v izgnanstvu, priznali enako kot borcem in aktivistom, da ne bi bilo razlik in da njihovih tovarišev, ki skušajo uveljaviti pravico do dvojnega štetja, ne bi zavračali na odborih ZZZ NOV.

MILENKO STRAŠEK

KOOPERANT NAJ NE BO LE STRANKA!

PISE: MILENKO STRASEK

Redko katera razprava je prinesla v minulem obdobju toliko koristnih napotkov, rešitev in vzpodbud kot jih je javna razprava o kmetijstvu, ki je dejansko posegla v srž kmetijske problematike. Lahko bi dejali, da je odkrila večni nemirni ogenj problemov, tleč pod celo vrsto neustreznih rešitev, nepravilnosti, neelastičnosti in nekaterih starih grehov. Ne nazadnje se je obširno dotaknila tudi vprašanj uspešnosti oziroma neuspešnosti kmetijske pospeševalne službe v naši sredini, ugotovitve pa lahko mirne duše presadimo polnokrvno v širši slovenski prostor. Ob robu se bomo ustavili še ob nekaterih drugih vprašanjih: na rešetju je bilo tudi vprašanje organiziranosti takšne, ki bi kmetu docela ustrezala in bi bila primerna tudi kadrovske.

Dogajalo se je namreč, da smo v večini primerov obravnavali kmetijskega pospeševalca kot nekoga, ki le sklepa in podpisuje pogodbe, teh pa se običajno nihče ne drži ali jih vsaj ne jemlje resno. Zaradi grobih napak, storjenih v minuli dobi, je pospeševallec nemalokrat nezaježen gost na kmetijah, četudi voljan pomagati. Se vedno tudi nismo našli primerne načina nagrajevanja kmetijskih strokovnjakov, ki strokovno in organizacijsko delajo v kmetijstvu, zlasti zasebnem. Predvsem ni prav, da te ljudi, od katerih zahtevamo, da delajo na terenu tako po strokovni kot družbeno politični plati, obremenjujemo z nalogami izven osnovnega angažiranja tako, da dela ne morejo in ne zmorejo opravljati tako, kot bi morali. Razumljivo je, da takšen strokovnjak svojega dela ne more opraviti zadovoljivo, če ima v opisu delovnega mesta obdelavo več sto kmetij na različno dolgih razdaljah. Pospeševalna služba bi nujno morala dobiti status javne službe in le tako organizirana bi lahko svoje delo opravila dobro.

Javna razprava pa je opozorila tudi na dejstvo, da kmetje niso zadovoljni — v večini primerov — niti z organiza-

cijskimi oblikami, še manj pa z vsebino samoupravnih odnosov. Kmetje zadržuje ali kakšnega drugega obrata za kooperacijo še vedno ne jemljejo za svojo organizacijo. Pojavljajo se zgolj kot eden izmed partnerjev, ki sodeluje z zadrugo le na osnovi pogodbe. V listinah zadruga imajo kmetje zagotovljene sicer vse pravice, te pa prihajajo do izraza zgolj formalno, ne pa tudi v praksi. Tudi so zadruga teritorialno prevelike, saj nemalokrat zajemajo tudi po več občin. Na terenu se pojavljajo le pospeševalci kot edina življenjska, organska vez z matico, sedeži pa so navadno v občinskih središčih. Svoje nujne zadeve opravlja kooperant tam, kjer pa ga po že ustaljeni navadi tretirajo kot stranko in ne kot enakovrednega partnerja. Kmet torej nima občutka, da prihaja v domačo hišo, zato je docela upravičena zahteva po manjših enotah, kjer bi se ti odnosi lahko v celoti spremenili, delo pa bi se odvijalo normalno. Vsekakor pa ne bi smeli v te majhne enote prenesti načinov dela in odločanja, ki je v veljavi v sedanjih kmetijskih organizacijah.

Pri novem oblikovanju organiziranosti bo treba biti pozoren, saj nekega splošnega modela samoupravne organiziranosti, ki bi ga lahko tvorno presečili v vsako okolje ni in ne more biti. Organiziranost je odvisna od mnogih dejavnikov: od razsežnosti okolja do vrst kmetijske dejavnosti.

Vprašljiva je tudi delitev dohodka. Združevanje dela, zemlje in sredstev bi moralo biti skrb slehernega kmetijskega proizvajalca. Nemalokrat organizirani kmetje dobe za svoje proizvode manj, kot tisti izven kooperacije. Premnogi kmetje zato organizirajo prodajo na lastno pest. Takšnih napak v novem sistemu delitve dohodka ne bo smelo biti, precej resneje pa bo treba rešiti tudi vprašanja odgovornosti pri sklepanju pogodb, saj se je nemalokrat zgodilo, da je bila prav zadruga tista, ki se ni držala niti rokov niti drugih kvalitet, zaobseženih v pogodbah.

UMETNA GNOJILA

KJE TIČI ZAJEC?

ZADRUGE NE PRESKRBIJO PRAVOČASNO GNOJA

Letos je marsikateri kmet ostal brez prepotrebnih kilogramov umetnega gnojila, ali pa jih je dobil premalo, ker jih v bližnji kmetijski zadrugi ni bilo moč dobiti.

Kmetijski strokovnjaki v svetu in pri nas pa so že zdavnaj ugotovili, da je za kakovosten in boljše pridelek treba rastline dognojevati in tako iz leta v leto »plihajo na duše« kmetov, naj vendar uporabljajo več gnojil. Zagotovo da so jim bo obrestovalo.

In ko potem kmetje verno poslušajo dobre nasvete ter gredo po gonjila, jih ne dobe. Ali pa premalo. Na zadržah jim povedo, da gnojil trenutno ni več, jih je zmanjkalo.

Kot pa vemo in kot so povedali proizvajalci umetnih gnojil, od Tovarne dušika v

Rušah do INE iz Kutine, delajo le-ti s polno paro, proizvedeno so celo povečali in zastojev bi z njihove strani ne smelo biti. In jih tudi ni.

Ni težko potlej ugotoviti, v katerem grmu tiči zajec. Kot že nekaj let nazaj se še vedno ponavljajo stari grehi. Kmetijske organizacije ne poskrbijo pravočasno zadojiti gnojil za svoja območja. Naročje jih šele takrat, ko iz skladišča odpeljejo zadnjo vrečo. Potem traja seveda zopet nekaj časa, da gnojila dobe. Da jih niso mogli prej naročiti pa se izgovarjajo s premajhnimi skladiščnimi prostori. To bo bržčas tudi res, vendar bi se z dobro voljo kmetov in samih kmetijskih organizacij dalo najti primerne prostore za umetna gnojila.

To pa tudi ni edini vzrok,

da umetnih gnojil ni. Kmetijske organizacije nočejo že jeseni napolniti skladišča tudi zaradi računovodskega poslovanja, zaradi letne inventure. To pa je seveda še bolj nesmiselno ob tem, ko kar naprej govorimo, da je kmetijstvo prednostna veja, in da mu moramo posvetiti vso skrb. Toda govoriti je premalo. In prav kmetijske organizacije bi na svojem območju morale skrbeti, za razvoj kmetijstva, zato, da bi bil obdelan vsak kos zemlje, in da bi tudi dan ne le velik ampak tudi kakovosten pridelek.

Pa še nekaj je Kmetje bodo, če bodo videli, da jim kmetijske zadruga in organizacije pomagajo, tudi vanje zaupali. Dobri odnosi pa so za uspešno sodelovanje več kot potrebni.

ZDENKA BOŽIČNIK

VSE VEČ ASFALTA

Občani krajevnih skupnosti, posebno tistih odročnih, se velikokrat otepajo s problemom neurejenih cest. Zato ni čudno, če postaja skrb za lokalne ceste oziroma za njihovo ureditev vse večja tudi v širših družbenih skupnostih.

V konjiški občini so v zadnjih letih asfaltirali že lepo število kilometrov lokalnih cest, čeprav je še veliko krajevnih skupnosti, v katerih je ureditev lokalne ceste osnoven problem občanov. Tudi v poletnih mesecih bodo v treh krajevnih skupnostih urejali lokalne ceste. V dveh so z akcijo že začeli, saj so krajin skupaj s konjiškimi delovnimi organizacijami

zagotovili denar za asfaltno obleko na cestah. Tako teče akcija asfaltiranja cest že v krajevnih skupnostih Dobrova-Gabrovlje in v konjiški krajevni skupnosti, kjer asfaltirajo cesto iz Slovenskih Konjic v Škalce. Za obe je značilno, da so se z denarnimi prispevki in delom izredno izkazali krajin. Obenem, ko teče akcija že na dveh koncih konjiške občine, pa se tudi v Gorenju nad Zrečami dogovarjajo o asfaltiranju drugega dela ceste Zreče-Gorenje. Tudi ta dogovor bi uresničili s pomočjo krajanov in obeh zreških tovarn, ki zaposlujeta delavce iz Gorenja.

D. S.

ZIGON PRI LASKEM: TEKMOVANJE S SRPI

Zopet smo se zbrali v Zigonu, v prijetni vasi, malo pod Vrhom. Tokrat so se srečale ženske različnih starosti s srpom v rokah, da pokažejo kaj znajo. Pred tem je bilo namreč tudi tekmovalje koscev. Zdaj niso bile same. Med njimi, bilo jih je šestnajst, sta bila tudi dva moška.

Prijetno je bilo opazovati tudi to tekmovalje, ki ga v laški občini že dolgo ni bilo. In zato tudi veliko ljudi.

Prvo nagrado si je prislužila Ljudmila Zlahta iz Gozdeca. Dobila je plinski kuhinjski pribor in kos blaga, tretja pa Berta Lapornik, ki je bila deložna lesene premične ograje in kosa blaga. Vsi ostali udeleženci pa so sprejeli simbolično darilo — srp.

V tekmovalju se je lepo uveljavila tudi Štefka Frece, čeprav je zasedla trinajsto mesto. Toda njeno požeto strnišče je bilo najlepše. Na koncu spet pohvala aktivu mladih zadrugnikov z Vrha nad Laškimi in vsem, ki so sodelovali in prispevali k uspehu prireditve in tekmovalja.

FRANC BRECKO

SLOVENSKE KONJICE

USPEHI DELA MLADIH

OB STROKOVNEM IZPOPOLNJEVANJU TUDI ZABAVA

Vsaka organizirana družba se zavzema za to, da bi poskrbela za svoj obstoj. Za nadaljevanje načel, za katere se zavzema, za bogatenje svojega dela. Izkušnje in hotenja prenaša v šolah na mlade robove.

Podjetje, kakršno je zadruga, ima poseben položaj. Poleg rednih delavcev ima tudi redne sodelavce, ki po pogodbi o dolgoročni sodelovanju sodelujejo z zadrugo. Pridelujejo živino, mleko, poljščine in razne druge kmetijske pridelke. Da bi se tako sodelovanje ohranilo in razvijalo, je treba poučiti mlade kmečke proizvajalce o mnogih problemih. V ta namen se ustanovljajo aktivni mladih zadrugnikov. Aktivni so v sklopu mladinske organizacije vsakega kraja, kjer delujejo. So torej ena od organiziranih oblik delovanja mladih kmetov in kmetice.

Aktivni mladih zadrugnikov kmetijske zadruga Konjice je bil ustanovljen leta 1973, ob praznovanju petindvajsete obletnice zadruga. Od tedaj do danes je razvil mnoge aktivnosti, predvsem pa te, ki jih omenjamo.

Delo aktivna bi lahko razdelili v glavnem na dve področji. Na resno, kmetu koristno in na drugo, ki je namenjeno zabavi. Radi združujemo oboje, da je delo bolj privlačno in da se mladina raje udeležuje sestankov.

Pozitni se redno sestajamo dvakrat, poleti enkrat mesečno. Sestajamo se v prostorih kmetijske zadruga v Konji-

cah. Člani prihajajo od bližje in daleč, vse od Ostrožnega, ki meji na šentjursko občino do Skomarja, ki leži pod Pohorjem. Aktiv ima trenutno vpisanih nekaj več kakor šestdeset članov.

Od dejavnosti, ki jih gojimo so najbolj razvite: tečajji, predavanja, tekmovalja in turistične prireditve. Doslej smo imeli tečaje kuhanja, tečaj ročnega dela, organizirali smo plesni tečaj in poznagali, da so se mladinci vključili v traktorski tečaj, ki ga je skupaj z AMD organizirala zadruga. Imeli smo več predavanj. Predavanja delimo na dve področji, na družbeno-politično in strokovno izobraževanje. Pri tem dajejo mladinci prednost strokovnemu izobraževanju, ker lahko predavatelja vprašajo roči, s katerimi se srečujejo v vsakdanjem življenju, pa jim niso jasne. Imeli smo predavanja o religiji, samopraviljanju, herbicidih, čebelarstvu, cvetočih okrasnih rastlinah in drugem.

V aktivu prirejamo tudi tekmovalja. Tekmujemo v znanju iz področja kmetijstva pod naslovom »Kaj več o kmetijstvu«, udeležujemo se tekmovalja traktoristov v oranju in znanju o motoroznanstvu, uvajamo nove sorte pšenice in koruze ter tekmujeemo, kdo bo imel najvišji pridelek. Tekmujemo v tem, kdo bo imel najlepši kmečki dom.

Od turističnih prireditev velja omeniti kmečki praznik, ki je po navadi 22. julija v

Ločah. Tam mladinci pokažejo kmečke običaje in kako smešnico iz sodobnega kmetovega življenja.

Enkrat letno gremo na ekskurzijo. Ogleddamo si kmetijski obrat ali tovarno za predelavo kmetijskih pridelkov in še kak lep kraj običajno spotoma.

O vsej dejavnosti vodimo stalno evidenco. Tekmujemo tudi v slovenskem merilu za najboljši aktiv. Lani smo dosegli drugo mesto in bili zato povabljeni na enodnevni izlet po Sloveniji. Za tako razgibano dejavnost je potrebna stalna skrb odrasle osebe, ki opozarja mladince na vse, kar se zgodi pomembnega v zadrugi, občini in v stroki. Mentor mladih zadrugnikov je tov. Ida Tepej, ki vodi aktiv od same ustanovitve dalje.

Aktiv večkrat obiščejo novinarji. Predstavili so ga že v televizijski oddaji, večkrat v časopisu Večer in v Mladini. Aktiv bi lahko deloval še mnogo bolj uspešno, če ne bi bil mentor obremenjen s svojim rednim delom, tako pa ostane za delo z aktivom le prosta sobota, nedelja in seveda še kako popoldne, ko je treba preveriti, kako uspevajo posevki, ki so jih mladinci posejali, ali so pravilno uporabili sredstva zoper plevel, ki jih je podarila tovarna PINUS, kako negujejo kmečke domove in okolico in drugo. Za terensko delo ima mentor premalo časa, zato tudi delo aktivna ni tako bogato, kot bi lahko bilo.

IDA TEPEJ

JAKI: KDOR USTVARJA MORA USPETI!

Moje zadnje razstave so bile v Atenah, v Kölnu galerija »K«, v Solunu, v Beogradu, Ljubljani, Milanu — tu sem bil z Generaličem, Grabuzinom, Naumovskim in Laličem. Omembe vreden je bil tudi Indart v Ljubljani. To je bil določen ustvarjalni napor, mislim pa, da gre za svojvrsten hepening med gospodarstvom in umetnostjo. Zaposliti je treba tovarne (Gorenje Velenje, Lesna Slovenj Gradec, MTT Maribor, Zlatarne Celje, Steklarsko šolo Rogaska Slatina, tovarno tapet Vevče, Lesnino Ljubljana) in nekoliko zasebnih kooperantov kot grafika Kandoffer in drugi.

Kakšen prodor je bil to — gledano s strani umetnika, ki se s svojim delom, idejami vključuje v neposredno industrijsko proizvodnjo?

Prodor je bil težak. Vsak začetek je težak in sodobno oblikovanje se z uporabnostjo kaj počasi spaja. Nekaj podobnega skuša delati ljubljanski BIO, toda to je bolj deklaracija kot akcija in s tem ni tesno vezan ob proizvodnjo in združeno delo. Dobro oblikovani predmeti kot so stoli ali kaj podobnega so že lepa stvar, toda

pri izdelavi večjih serij tvojih izdelkov?

Vsaka stvar mora skozi veliko serijo. Blaga mora biti tiskanega vsaj 5000 metrov. Če bomo tiskali samo 10 metrov bo tega deležen samo en tovariš. Keramike moramo tiskati vsaj 10.000 kvadratnih metrov, ker je treba prilagajati tehnologijo. Ti ne moreš odpreti pa zapreti peč kar tako. Ona mora imeti določeno stopnjo temperature in se pri zmanjšani temperaturi drugače obnaša.

Kakšen pa je zdaj tvoj odnos do olja, grafike in risbe, s katero si si močno krčil pot v svet?

Ta odnos je nespremenjen, meni so sedanja dela s tapiserijami, keramiko in še čem samo paralela. Istočasno negujem moje slikarstvo, grafiko. Vse kar delam zdaj z industrijo je dokaz, kako se da nadaljevati kontinuiteta likovnosti na vseh področjih in kako je uporabna v človekovem okolju.

Kakšen je položaj umetnika pri nas z vidika vključevanja zamisli v proces neposredne proizvodnje, industrije?

Ni enostavno prodreti do združenega

Kako pa ti občutiš položaj likovnika v naši družbi na sploh?

Sem tako daleč delovno angažiran, da o tem niti ne razmišljam. Če me pa že vprašaš, pa mislim, da za delavnega ustvarjalca ni problem, naša družba je, pravi eldorado. Na žalost mislim, da je rešeto včasih še prereditko in da marsikdo pade skozenj, ko še ne bi smel. Kdor je produktiven, za tistega ni problemov.

Kako pa ti ravno skozi ta pojav redkega rešeta občutiš prisotnost likovne kritike, njen odraz in vpliv?

Mislim, da je likovna kritika pri nas zelo relativna, zelo osebna, kot je samo delo slikarja ali kiparja. Obstaja veliko variant, sam se nanjo ne oziram. Kritika je lahko tudi kruta, posebno za mlade avtorje, kajti vsi je niso sposobni prenesti. Nekdo zaradi nje neha delati, nekdo se prilagodi...

Delo si samo utira pota in prepuščam ga akciji in času.

Kako so te sprejeli v Grčiji?

Tam sem lepo uspel, čeprav moram reči, da na žalost Grčija sama nima vzpo-

lo razumejo. Razumejo mojo slikarjo. Tudi njihova kritika se mi zdi zelo mero-dajna.

Zakaj je tam tak odnos do tebe. Ali si zanje balkansko presenečenje?

Nisem psihoanalitik, da bi to mogel razvozlati, čeprav menim, da je tu lahko vzrok kaj preprosto: ta German si sredi svojega napetega življenja, te svoje pedanterije in preračunljivosti naravnost zeli sprostiti fantazijo, sprostiti duha in ob umetniških delih šele najbrž začuti, da je sploh še sposoben emocionalno spremljati svoje okolje.

To je zanje prav gotovo nekaj vitalnega, po tisti brezvezni Hitlerjevi črti, ki jo je hotel vsem postaviti. Nemeč rabi ventile in poganjke, da se skozi napaja predvsem kot človek.

Nisi nekoč izjavil, da ne bereš knjig?

Veš kaj, ti, dragi tovariš, ne pečam se z branjem vsake vrste. Beletristiko že preberem, največ pa prebiram časopise, ki jih ni malo. Veliko berem strokovno literaturo. Zelo rad berem tudi biografije. Čas mi je preveč izpolnjen z delom.

če jih vidimo samo v ateljeju ali na razstavi, je to premalo. Od tega ljudje nimajo nič. To mora iti skozi stroj, to mora biti serija! Tapete mojih vzorcev so v prosti prodaji in so le nekoliko dražje od ostalih. Stvar bi se sicer malce profanirala, če bi jih povsod našel...

Kritiki niso v celoti povsem pozitivno ocenili te razstave na sejmu Alpe adria. Predvsem s tega vidika, da se pač ne da vsak industrijski izdelek po jakijevsko porbarvati...

Takemu mnenju odločno nasprotujem. Ali moramo naš artikel, našo tkanino prodati v surovem stanju. Zakaj ne bi bila na ovojnem papirju primerna likovna obdelava, dekoracija? Kakšno nasprotje! Vedno poslušamo o kulturni akciji, pa kulturo človeku. Zakaj ta prekleti elitizem. Zakaj same deklaracije, pa nikjer nič konkretnega, otipljivega. Vse sama načela.

Kako pa je s tehničnimi zakonitostmi

dela. Samoupravljanje je dokaj komplicirano. Ni dovolj, če je neka stvar vseh direktorju ali komercialnemu. Več ljudi odloča, kar sicer ni slabo, lahko pa se s tem stvar zavlačuje. Lahko se ob tem zgodi to, da zgubi voljo avtor ali kdo drug... Moram pa reči, da tudi vsak avtor ni sposoben takšnega komuniciranja.

Kaj niste tudi umetniki del združenega dela?

Umetnik je še vedno več ali manj individualum, a ne. Umetnik lažje žonglira in lažje vozi slalom, združeno delo pa ima svoje tako imenovane ateljeje za oblikovanje, ki pa so na nas nekoliko ljubosumni. To je krog, ki je zaprt vase. To nam dela težave. Meni je sicer stvar fenomenalno uspel.

To bo najbrž tudi ime?

No, dobro, nekaj že, saj sem delaven. Vsako jutro vstanem že ob štirih, zdaj je osem zjutraj in si že moj tretji obisk.

na in je ostala na stopnji svoje nekdanje zgodovine. Njihova kvazi moderna hotenja niso njihova, ampak po sili ugajati sodobni Evropi ali Ameriki. Nimajo avtentičnega lastnega jaza, ki bi nadaljeval začeto monumentalnost njihove klasike. Tudi v Grčiji sem nadaljeval s svojo znano figuro, z živaljo.

Kako je bilo torej s tvojo živaljo sredi dežele, ki opeva lepoto človeškega telesa?

Ah, njihovega olimpickusa ni več. Idola lepega telesa ni. Zadel sem v živo in s svojo slikarjo opozoril na stvari, ki so jih malo prebudile. Njihova sedanja umetnost niti ni na nivoju kakšnega impresionizma. Prej bi tistemu lahko rekli kič.

Kaj pa zahod?

Nemčija je zame posebno zanimiva, saj se tam pojavljam že celih 25 let. Tam sem dobil bazo in lahko trdim, da me ze-

V Velenju je zrasla velika nova stvar. Gre za slikarjo veliko 200 kvadratnih metrov, za moj značilni gib. Delal sem nepretrgoma tri dni na zidarskem odru ob asistenci treh zidarjev, kjer smo porabili 12 ton barve. Šest ton bele in šest ton črne. To je bilo knapovsko delo. Včasih imam toliko dela, da se nimam časa pošteno najesti in naspati. Spim po tri ali štiri ure. Veliko razmišljam. Nocoj nisem spal niti ure. Slikal bi tudi ponoči, pa bi rekli, ljudje, da sem zmešan.

Bi pisal pesmi kot Bernik?

Ne. Jaz samo slikam in univerzalnost je lahko zelo nevarna. Biti likovnik v poeziji in pesnik v slikarstvu.

Prihodnost?

Rabim mir za ustvarjanje na stara leta in bom delal novo hišo, tam preko.

DRAGO MEDVED

HREPENENJE DOLGO 33 LET — „JAZ IMAM BABICO!“

Ukrajina 1944. Nemški vojni stroj ne pozna usmiljenja, na smrt utrujena žival, zbita od nenehnih sovjetskih napadov, kaže zobe. Rdeča armada nezadržno prodira naprej, zmagovalec v poslednjem svetovnem klanju je že zdavnaj znan. In vendarle Ukrajinci z vsa ostalo Evropo plačujejo krvni davek še naprej.

Med njimi sta tudi še ne tako dolgo poročena Alja Antonovna in Aleksej Bej. V Alji že dolgo drhti novo življenje in tudi Aleksej to ve. Človek obrača, življenje obrne: Alja in Aleksej se znajdeti v nemškem transportu, ki dneve in noči vozi obupane Ukrajince neznanu kam.

Pri Mariboru se mlada dva odločita in pobegneta. Transport oddrda naprej v Nemčijo ...

ALJINA ZGODBA

Aleksej in Alja blodita po Mariboru, naletita na dobre ljudi in preživita tam nekaj tednov. Vse bolj nevarno postaja, mesto je polno ovaduhov in Aleksej odide v partizane na Pohorje, kjer se priključi Tomšičevi brigadi, Alja pa mora v Kamnico, kjer 11. aprila 1944 rodi hčerko Ljudmilo.

Toda tudi v Kamnici postaja vroče in Alja odide z mesec dni staro punčko na partizansko ozemlje pri Slovenjgradcu.

«Iz Slovenjgradca,» pripoveduje Alja, ki je pred nedavnim prišla po tridesetih letih iz Sovjetske zveze, kjer je po naključju izvedela za hčerko in vnukinjo, znova na Pohorje. «sem s spremstvom odšla na Primož k nekemu kmetu. Morala sem se skrivati in nenehno sem živela v strahu, da me bodo dobili Nemci, ki so čestokrat hodili mimo domačije. Gospodar, prijazen možakar, je imel sina v nemški vojski nekje na Norveškem in ko so nekoč prišli v hišo okupatorski vojaki, pravi Nemci, so me vpraševali, kdo sem. Pokazala sem jim sliko gospodarjevega sina in jim pojasnila, da je to moj mož, ki se bori na Norveškem. Znali so nekaj besed rusko pa slovensko in tako niso ugotovili, da sem Rusinja. Odsli so naprej ...»

Na Primož je prišel tudi Aleksej in tako je bila družinica prvič zbrana. Ostal je tri dni, tri lepe, čudovite, ljubezni polne dni, ko je Ljudmila štela že šest mesecev in je po svoje čebljala okoli očka in mamice. Potem je Aleksej odšel in nikoli več ga niso videli. Alja je pozneje izvedela, da je 26. decembra 1944 padel skupaj z okoli 40 borci Tomšičeve brigade nekje v Tuhinjski dolini.

Nekega dne, pripoveduje Alja, še vsa pod vtisom srečanja, nezbrana in z viharjem v sebi, so prišli ponjo, da bi odšla v partizane. Odslej je bila mala Ljudmila partizanka, z mamico je živela v zemljanki na Pohorju in partizani so jima nosili mleko in kar sta potrebovali. Premogla je le borih nekaj plen in ko so bile mokre, jih je sušila na svojem telesu ... Vsem je bilo jasno, da Alja ne bo mogla dolgo živeti takšnega življenja in zato so se v Pohorski četi odločili, da oddajo punčko v varstvo.

«Prišel je komandir Stolcer, vzel punčko in povedal, da bo odslej pri dobrih ljudeh in da pri meni ni več na varnem, ker Nemci vohajo povsod pa tudi partizansko življenje je bilo prenaporno. Nihče razen njega ni vedel, kje je punčka, vse je moralo ostati v tajnosti. Vdala sem se v usodo,» obuja spomine Alja.

POSLEDNJIČ S HČERKO

Devet mesecev je minilo, odkar se je rodila Ljudmila, ko sta Alja in komandir Stolcer koracila po neznanih partizanskih poteh, v pohorski gluhi noči proti kmetijam. V eni izmed njih je bila punčka, ki pa mamice ni več poznala. V tej noči slovesa Alja ni vedela kje je, pa tudi Stolcer ni hotel izdati. Vse je moralo ostati skrito.

Stolcer je bil kmalu premeščen v neko drugo enoto, iz Pohorske čete pa je odšla tudi Alja. Odslej se je borila z rama ob rami z borci Serčerjeve brigade vse do osvoboditve, ko je odšla v Sovjetsko zvezo.

Na Janževem vrhu pri Podvelki na Pohorju (v bližini Ribnice na Pohorju), so te dni vsi iz sebe. Ljudmila je takorekoč prvič videla mamo, njena hčerka Judita pa babico. Težko je navezati pogovor, saj so vsi trije kot živa, topla žoga: nenehno se stiskajo, preže na vsak dotik in se zlepa ne ločujejo. Kadar ne sedi zraven matere Ljudmila ali Milica, kakor jo sedaj kličejo, se k babici stiska Judita, nenehno pa je z njimi prevajalka Zlata Vokačeva, profesorica ruščine na Pedagoški akademiji v Mariboru. Alja, Milica in Judita potujejo z očmi, ljubezen gori v majhni kuhinji pod Pohorjem.

Tako je od takrat, ko je Alja stopila po tridesetih urah vožnje iz vlaka v Zagrebu na peron in zagledala Milico.

«Tako sem vedela, da je to moja hči in sem dejala: Glej, glej, usta in brado ima od tete Nadje, oči in nos pa so čisto po Alekseju!»

ZLATINA ZGODBA

V splet dogodkov je nehote stopila tudi Zlata Vokačeva, ki ji Milica pravi kar »tretja mama«: za rejnico na Pohorju, ki jo je leta 1957 posvojila in pravo mamo. Toliko dobrega ji je namreč storila v teh dneh nesebične pomoči.

«Alja Antonovna Orlovska, kot se piše sedaj,» naveže pogovor prevajalka Zlata, izza peči pa Judita vroče pogleduje babico, Milica pa se nenehno in nervozno vrti po kuhinji. «je po vojni končala tehnikum v Sovjetski zvezi in se zaposlila v tovarni prehrabne industrije v Čerkazih ob Dnjepru, od koder je v letu 1944 morala v izgnanstvo. Lani je v podjetju srečala beograjskega inženirja Gradimirja Polića in mu zaupala svojo zgodbo. Gradimir Polić je poizkusil: kar mu je povedala Alja, je po povratku domov in ob nekem obisku v Tovarni dušika v Rušah pripovedoval svojemu stanovskemu kolegu inženirju Simiču. Klobčič se je potem naglo odvijal. Simič je poiskal borce, združene v borčevski organizaciji v Tovarni dušika, ti pa so kar kmalu našli komandirja Stolcerja, o katerem je pripovedovala Alja in ki danes živi v Slovenjgradcu. Stolcer je vedel, kje je Ljudmila in uganka je bila rešena.»

Zlatin mož je direktor TOZD v Tovarni dušika v Rušah in ko so vzpostavili prve stike z Aljo, je Zlata pisma prevajala. Še več: ponudila se je, da Juditko v najkrajšem času nauči rusko.

«Juditka, ki je danes v osmem razredu osnovne šole, je prihajala k meni v Maribor, da sem jo učila rusko,» vsa srečna pripoveduje Zlata. «Kmalu sva toliko napredovali, da je Juditka babici napisala prvo pismo.»

«Bila sem presrečna,» lovi s pogledi Alja Milico in

Judito. «Po mnogih pismih iz Jugoslavije sem končno dobila pismo od svoje vnukinje. Jokala sem od sreče in ga nosila naokoli: sosedom, prijateljem in znancem v tovarni: »Jaz sem Judita. Imam mamo Milico. Imam tudi babico. Moja babica je Rusinja, moja mamica je tudi Rusinja. Te poljubaj Judita.«

«Tako so pisma potovala in kmalu so se dogovorili, da se snidejo letos. Od takrat, ko so se prvič videli na zagrebškem kolodvoru, sem nenehno z njimi. Prirasli so mi k srcu in kar bojim se, ko se bom morala ločiti od teh dobrih ljudi. Doživela sem nekaj lepega, nekaj, kar mi v vsem življenju ni bilo dano,» ganjeno utrinja misli Zlata Vokačeva.

ALJINI SPOMINI

Vpraševali smo Aljo vse mogoče, Zlata pa je prevajala Alja je bila utrujena. Dan za dnem na Janžev vrh prihajajo sosedje »gledat Rusinjo«, nekdanji partizani. Pripravili so ji sprejem v ruški tovarni, podarili so ji tri plošče z narodnimi in partizanskimi pesmim, podobno srečanje pa je organizirala tudi krajevna organizacija ZB Lovrenc.

«Mnogo se je spremenilo pri vas,» ugotavlja Alja. «Tam kjer, so bile njega dni partizanske stezice, so danes dobri ceste. Kar spoznala se nisem več, ko sem vse to videla.»

Kje je hodila med vojno, smo pobarali »matjuško Aljo».

«Z brigado sem bila na Razborju pa na Pohorju in v Savinjski dolini. Tam je bil ranjen namestnik komandanta bataljona, Jakčev namestnik. Spominjam se tudi Bruna, 12-letnega fantiča v Pohorski četi pa Stolcerja in Toneta Gregoriča iz Serčerjeve in Jakca, komandanta bataljona. Pri napadu na Dravograd sem bila ranjena. Tistikra sem bila v četi, ki je napadla železniško postajo in osvojila bodila vojne ujetnike.» — Mimogrede: Nekdanji Aljini so borci zatrjujejo, da je bila zelo hrabra borka!

Takoj po končani vojni je Alja skupaj z drugimi sovjetki partizani odšla v zbirno taborišče v Gradec. Od tam je še dvakrat odšla na Pohorje s spremstvom iskat Milico. Ni je našla. Konec maja 1945 pa je odpotovala v Sovjetsko zvezo in vse do lani, kljub iskanju, ni vedela ničesa o hčerki Ljudmili, Milici Česnik, uslužbenki davčne uprave v SO Radlje ob Dravi.

MILICINA ZGODBA

Milica se kar naprej srečno smehlja in tu in tam kar navrže materi z ljubečim pogledom. Zlata prevaja.

«Mat, je tako nam je povedala sedaj, upala, da me bo še videla, jaz pa sem ta up zakopala v sebi. Živela sem pri krušnih starših, nihče od mojih se ni javil, v krstner listu sem sicer imela napisan točen datum rojstva, te imena in priimek obeh staršev. Za očeta sem vedela, da je padel, za mater pa ni nihče vedel niti najmanjše vest. Zadnje upanje se je končalo leta 1945, ko so mamo s videli, potem pa je vse ugasnilo. Srečna sem, tako srečna ...»

Končno so na Janževem vrhu skupaj in drugo leto, če bo denar, se bodo znova videli: domenili so se — tokrat pridemo, mama in babica, k tebi mi, vsaki dve leti pa babica na Janžev vrh.

Alja kmalu odpotuje. Ni ji uspelo izvedeti, kje je pokojni Aleksej Bej, borec Tomšičeve brigade, očka Ljudmili in Juditkin dedek. Za vse na svetu bi rada odšla na njegov grob. Tisti trije dnevi na Pohorju z Aleksejem so bili tak kratki ...

P. S.: Vsi, ki bi karkoli vedeli o Alekseju Beju, naj 1 sporoče ZZZB NOV Tovarne dušika Ruše.

MILENKO STRAŠE

Dogodek, na katerega so čakali 33 let. Alja Antonovna druga od leve, tretja Milica.

uniles

lesnina

n. 801. o. TOZD **BOR** LESNA INDUSTRIJA
B.O. LAŠKO

proizvaja: regale za dnevne sobe
spalnice
predsobo in ostalo pohištvo

Iskreno čestitamo vsem občanom in
delovnim ljudem ob prazniku občine
LAŠKO

Vsem delovnim ljudem in občanom
čestitamo za občinski praznik

SKUPŠČINA OBČINE LAŠKO

KOMITE OBČINSKE KONFERENCE
ZK LAŠKO

OBČINSKA KONFERENCA SZDL LAŠKO

OBČINSKI SINDIKALNI SVET LAŠKO

OBČINSKI ODBOR ZVEZE ZDRUŽENJ
BORCEV NOB LAŠKO

OBČINSKA KONFERENCA ZSMS LAŠKO

ZDRUŽENJE REZERVNIH VOJAŠKIH
STAREŠIN LAŠKO

DELOVNI LJUDJE IN OBČANI V OBČINI ŽALEC ČESTITAJO

7. JULIJ — PRAZNIK OBČINE

V TRNAVI OD 1. DO 10. JULIJA 1977

PROGRAM

PRAZNOVANJ OBČINSKEGA PRAZNIKA
V TRNAVI V LETU 1977

PETEK, 1. julija 1977

ob 20. uri — taborniški ilegalec z ognjemetom v TRNAVI

SOBOTA, 2. julija 1977

ob 9. uri — turnir v malem nogometu na igrišču v TRNAVI
ob 10. uri — otvoritev avtobusne postaje v Zalcu

NEDELJA, 3. julija 1977

ob 8.30 — položitev temeljnega kamna za dom borcev NOV na Dobrovljah
ob 9. uri — streljanje z zračno puško za Hmeljarskim domom v TRNAVI
ob 9.30 — lovsko strelsko tekmovanje za prehodni pokal občine Zalec pri lovski koči na DOBROVLJAH
ob 10. uri — otvoritev vrta in razstave v šoli ORLA VAS
ob 15. uri — gasilska prireditev v TRNAVI

PONEDELJEK, 4. julija 1977

ob 11. uri — pohod mladine po partizanskih poteh izpred spomenika Prebold, Šmiglova zidnica itd.
ob 17. uri — partizansko srečanje z odkritjem spominskega obeležja NOV pred hmeljarskim domom v TRNAVI
ob 18.30 — družabni večer

TOREK, 5. julija 1977

ob 16. uri — šahovski turnir v hmeljarskem domu v TRNAVI

SREDA, 6. julija 1977

ob 16. uri — sindikalno prvenstvo v plavanju v PREBOLDU

ČETRTEK, 7. julija 1977

ob 15.30 — otvoritev rokometnega igrišča ob šoli v Orli vasi
ob 15.30 — rokometni turnir za člane
zvečer — kurjenje kresov po obronkih občine Zalec

PETEK, 8. julija 1977

ob 10. uri — svečani prevzem stanovanjskih blokov v Zalcu
ob 20. uri — kulturna prireditev v Hmeljarskem domu v TRNAVI

SOBOTA, 9. julija 1977

ob 6. ure dalje — trim hoja občanov do planinskih domov (Hom, Zabukovica, Marija Reka, Čreta)
od 9.—17. ure — trim plavanje v bazenu PREBOLD
ob 16. uri otvoritev steze za pouk kandidatov za voznike amaterje motornih vozil v SEMPETRU (ob grobelskem mostu)

NEDELJA, 10. julija 1977

ob 6. uri — igranje budnice
ob 8.30 — promenadni koncert Godbe na pihala v krajevnem središču TRNAVE
ob 9. uri — svečana seja zborov skupščine občine Zalec s kulturnim programom v dvorani Hmeljarskega doma TRNAVA
ob 10.30 — otvoritve komunalnih objektov v KS TRNAVA

POPOLDNE ZABAVNA PRIREDITEV S PLESOM!

V TABORU V KOKARJIH

TEORIJA IN PRAKSA SKUPAJ

MED PRIPADNIKI TERITORIALNE OBRAMBE NA REDNEM URJENJU

Vsako leto za nekaj časa oživi tabor v Kokarju. Nekaj časa so v njem taborniki, nekaj pa pripadniki TO, katerim je čudovit prostor sredi gozdov in polj kot nalašč za redno urjenje in vzgojo, kjer teoretični del dopolnjujejo s praktičnim. Tu di letos se je v Kokarju zvrstilo več skupin iz različnih občin celjske regije, na: pa smo obiskali skupino iz žalske občine. Dopoldne, ko smo bili pri njih, je bil tabor prazen. V njem je bil samo dežurni pa nekaj ljudi iz štaba, kuharji, stražar... Drugače pa so šotori stanevali, saj so njihovi prebivalci takoj po zajtrku in poslušanju dnevnih informacij odšli na teren. Vodje posameznih skupin so si izbrale ta-

kšne terene, kjer je bilo v kratkem času na najboljši način možno hitro dopolniti teoretično delo z praktičnim. In kar je pri tem najbolj razveseljivo, fantje se niso upirali ali jih na kakšen drugačen način »bojkotali«, ampak so z vso resnostjo, pozornostjo in zagnanostjo razreševali probleme pred katerimi so se znašli.

V začetku vsake skupine, ki je prišla v tabor, so bili edini problemi v pomnjanju kondicije in seveda prvih žuljev zaradi nošenja vojaških čevljev. Po nekaj dneh so tudi te težave izginile in tako ni bilo več težav pri pouku.

Boris Arzenšek, starešina enote to: »Vsaka skupina ima vsak dan po eno uro idejno politične vzgoje, kjer predelujemo različne teme, kot recimo splošna ljudska obrambna vojna, značilnosti sodobnega sveta in agresije na SFRJ, specialna vojna itd. Od osmih tem jih bomo predelali pet. Poleg tega imamo vsak dan tudi nekaj minut informacij o aktualnih dogodkih doma in po svetu. V okviru TO, ki so na urjenju, delujejo tudi aktivni ZK, ki se redno sestajajo in razpravljajo o delu svoje enote oz. članstva v njej. V letošnjem letu so še tudi precej zaživeli vojaški aktivni, kjer pride do uveljavljanja iniciative posadnikov s svojimi mnenji in predlogi, pride pa tudi do izražanja mnenja enote.

Poskrbljeno je tudi za ostalo informiranje (dnevni časniki, tranzistorji, televizor, interna razglasna postaja itd.), tako da so vsi na tem področju resnično na tekočem. Zelo dobro je tudi organizirano družabno življenje, saj niso redke skupine, ki v taboru ustanovijo svojo glasbeno skupino, pripravijo kulturni program ob kresu in podobno. Skratka, tudi na tem področju smo močno aktivni, tako da ne posevčamo pozornosti samo strogo vojaškemu problemom.

Joško Bojadžijevski, starešina v enoti TO: »Trenutno delamo na pripravi odele-

nja za »korekturno vatro«. Imam zelo »pi-seno« postavo, saj so takšni, ki že pozna-jo minometalec in takšni, ki so ga tu prvič videli. Vendar so se kljub temu hitro vključili, so prizadevni in tako nisem pesimist glede končnih rezultatov. Upam, da bo tudi streljanje po vajah uspešno. S fanti, zdaj vojaki, sem resnično zadovoljen.«

Franc Goropevšek iz Prebolda, zaposlen v TT Prebold: »Pouk je težak, ker gre za specialno enoto vendar so fantje prizadevni. V enem tednu se moramo tako praktično naučiti vse od začetka, osnov pa do konca. Fantje kažejo interes, ker je to za njih interesantno.«

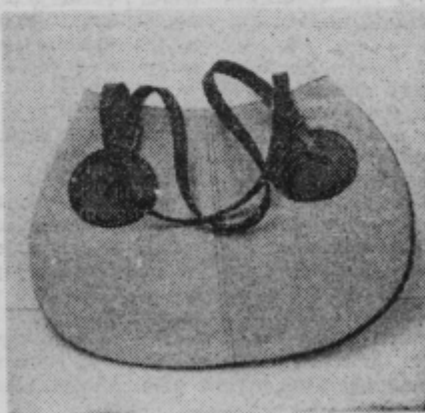
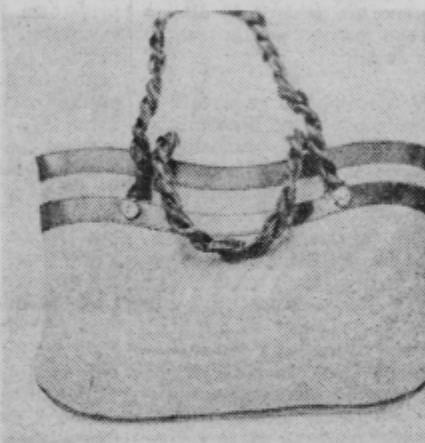
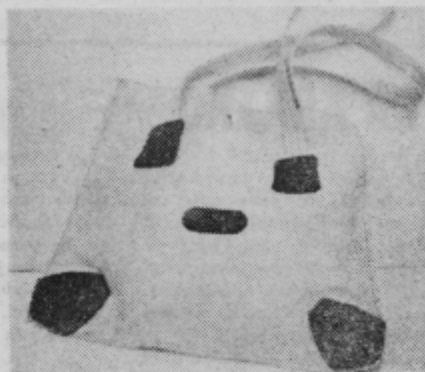
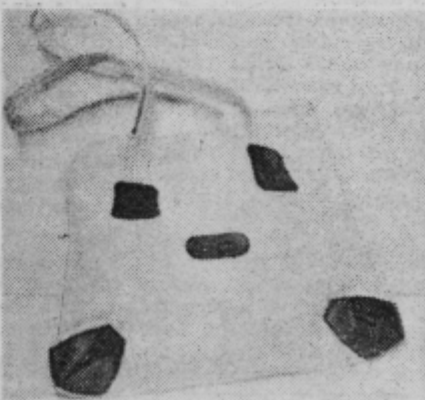
Miran Rovšnik je iz Kaplje vasi, drugače zaposlen v velenjskem REKu: »Med služenjem rednega vojaškega roka sem bil šofer, zdaj pa sem se prvič srečal z minometom. Pouk zelo dobro poteka. Zdaj na začetku imamo več teorije, potem bo pa še praksa. Predelati moramo debelo knjigo, da lahko potem preidemo na prakso, ki je nujno potrebna. Takšne vaje so zelo koristne, saj človek marsikaj pozabi, tu pa potem obnavlja in dopolnjuje. In kolektivni duh krepimo, kar je za primer agresije še kako dobro. V enotnem odporu je velika moč, katere še tako močan sovražnik ne more streti.«

In kar je ob vsem tudi zelo pomembno: tabor ni več »zaprt« ampak vedno odprt. Vaje in življenje si lahko ogledajo občani, ki tudi prisostvujejo raznim večernim kulturnim prireditvam. Takšno sodelovanje med vojsko in civilisti je dobro, saj krepi prijateljstvo. Zalski pripadniki TO so tako pripravili partizanski večer ob kresu, kjer je bilo navzočih precej občanov, v kulturnem programu pa so nastopili pevski zbor iz Petrovc in godba na pihala iz Libov ter seveda vojaki.

Tekst: TONE VRABL
Foto: DRAGO MEDVED

PRIPOROČA

Odhajate na dopust? Najbrž zato, da bi si v samoti odpočili od napornega dela. Toda ne boste mogli iti popolnoma sami. Spremljati vas bo morala zvesta spremljevalka — torba, v katero na dopustniških popotovanjih spravimo veliko stvari, za katere menimo, da jih moramo vzeti s sabo. To nalogo vam bo pomagala opraviti Veleblagovnica T, ki vam na oddelku usnjene galanterije ponuja lične torbe za pot v najnovejših vzorcih in po solidnih cenah. Pridite, pogledjte, izberite! Pa — srečno pot!

KAKO NAJ SE POLJUBLJAM

Jaz imam trinajst let, pa še tega ne vem, kako se poljublja, zato se moram nekemu zaupati.

V revijah lahko preberem vsemogoče, tudi o spolnem življenju, le tega kdaj se začneš poljubljati, ne. Sošolca imam zelo rada in iz šole me večkrat pospremi proti domu. Ali naj mu s poljubom dokažem, da ga imam rada? **MIRICA**

DRAGA MIRICA,

se ti ne zdi bolje, da prvo potezo prepuštiš sošolcu? Zenske smo res enakovpravne, a za nekatere zadeve še vedno velja, da jih boljše opravijo moški. Po-buda je lahko sicer tudi tvoja, a pazi, da se ne boš osmešila. Naklonjenost lahko sošolcu izraziš tudi na drugačen način, po njegovem reagiranju pa boš sama videla, ali ti ljubezen vrača. Če je prava, in dovoli, da malo dvomim v to, potem bo prišlo poljubljanje samo po sebi.

Staša Gorenšek

KOPALKE

Letošnja moda kopalnih oblik se zelo malo razlikuje od prejšnjih. Pri materialih je moda že zdavnaj odkrila tiste vrste tkanin, ki se najboljše nosijo, ki se lepo prilagajajo telesu in se najhitreje sušijo. Poleg teh sintetičnih tkanin pa v zadnjem času vendarle priporočajo tudi navaden lepo potiskan bombaž. Iz bombažnih materialov so predvsem majhni in skromni bikiniji, ki se največkrat kar zavezujejo. Sešiti so iz drobnih cvetličnih vzorcev v živopisanih barvah, imenovanih tudi Tahiti-look.

Zelo aktualne pa so tudi enodelne kopalne oblike, ki so letosnjo sezono kar se da enostavnih krojev. Včasih tudi kar brez naramnic, z ravnimi izrezi, brez vseh detajlov in dodatkov. Zato pa spet pestrih in živahnih barv in kombinacij.

TEKSTILNA TOVARNA PREBOLD

135 LET

Črna mačka simbol kakovosti in domiselnosti

15. septembra bo natančno 135 let, kar je v Savinjski dolini, v takratnem St. Pavlu, pričela z delom prva tekstilna tovarna v Jugoslaviji in hkrati najstarejša na Balkanu. Ustanovitelj je bil Adolf Uhlisch. Ker je imel prvi lastnik dovolj dela in drugih skrbi drugod, je čez dobro leto in pol prešla tekstilna tovarna v roke družbe Pragwalder Baumwoll Spinn und Weberei Commercial v Trstu, ki jo je sestavljalo kar 23 tovarn. Preboldska tekstilna tovarna je nato zamenjala še nekaj lastnikov, v zadnjih letih devetnajstega stoletja pa je prišlo zaradi nesorazmerja med cenami bombaža in preje do velike krize. Eden izmed vzrokov je bil tudi ta, da je v tistem času vladala v Angliji izredno slaba prodaja tekstilnih izdelkov in so svoje tkanine ponujali Angleži na evropskem trgu po smešno nizkih cenah. Okrog leta 1912 se je preboldska tovarna priključila takrat mogočnemu Mautnerjevemu koncernu. Nič čudnega, da je bil Prebold takrat dokaj poznan. Ze ob samem polaganju temeljev za tovarno je bil navzoč tudi sam cesar Janez. Ta je pravzaprav položil ta temeljni kamen. Nekaj časa pa je bila to sploh edina tovrstna, za takratne čase izredno moderna tovarna.

Mladi preboldski tovarni pa ni bilo dano dolgo življenje. 5. februarja 1966 so tovarniško poslopje zajeli plameni. Novico so sporočili v Bleiweisovih Kmetijskih in rokodelskih novicah, kjer je pisalo takole: »V St. Pavlu pri Celju — 5. svečana se je v naši po širokem svetu največji predilni in tkavski fabriki ob polšestih zvečer velik požar vnel, da je vse pogorelo. V veliki nevarnosti je bila vsa soseska, ako Bog ne bi bil varoval vetra čez nas. Zalostno je v teh slabih časih, da je okoli 400 ljudi svoj kruhek zgubilo. Ali strašno je tudi to, da je nekoliko oseb zgorelo v ognju, katerih imena še ne vemo; za enega vemo, namerč Jurja Govediča iz St. Lovrenca doma, 19 let starega, pogrešajo jih pa še več.«

Kljub vsemu je po štirih letih zrasla nova tovarna.

Ze prej smo zapisali, da je tovarna kasneje prišla v

sklop Mautnerjevega koncerna, ki pa je leta 1937 razpadel. Zanimivo ob tem je, da je bila prodaja dve leta poprej izjemno dobra, kljub hudi konkurenci čeških, nemških in angleških tekstilcev. Deloma je to tudi zasuga tiskarne. Takrat so na primer prodali nekaj manj kot tri milijone metrov tiskanege blaga. Ze v letu 1938 pa je prišlo do hudega zastoja, saj so se trgovine izredno dobro založile s tekstilom. Velike zaloge in naraščajoča politična napetost so vodstvo leta 1936 prisilile, da je skrčilo obratovanje na štiri dni v tednu. Naslednje leto je bila situacija boljše in skladišča so se pričela prazniti.

Nekajkrat smo že zapisali, da je bila nekaj let tovarna v Preboldu v sklopu velikega Mautnerjevega koncerna, ki je imel več kot 40 tovarn v Češkoslovaški, Romuniji, Avstriji, Madžarski in Jugoslaviji. Ta koncern je bil največja potrošnik bombaža v Evropi. Lagali bi, če bi trdili, da tekstilci iz Prebolda od tega koncerna niso imeli tudi določenih koristi, saj dovolj pove že sam podatek, da niso izkazovali izgub niti v času

najhuših kriz pred drugo svetovno vojno.

To, da je bila tovarna v Preboldu ena izmed sol komunizma v Savinjski dolini, ni treba posebej poudarjati, saj je bilo o tem že veliko napisanega in povedanega ob najrazličnejših priložnostih. Zanimiv je podatek, da je že leta 1930 dobila takratna »egalna« komunistična partija v Preboldu kar dvajset glasov. Veliko preizkušnjo pa so prestali mladi borci za napredne ideje in celovske pravice v splošni tekstilni stavki leta 1961, ki je bila po vsej Sloveniji. Vzrok za stavke v vsej Sloveniji pa je bil ta, da so bile razmere slovenskih tekstilnih delavcev nevdržne. Delavci so vse bolj zahtevali, da se podpiše kolektivna tekstilna pogodba. Ob vsem tem je treba poudariti, da se v Preboldu v tistem času ni toliko čutilo težav kot v drugih tovarnah in da so bile plače izredno ugodne. Tekstilci iz Prebolda so stavalji iz solidarnosti do drugih sorodnih tovarn v Sloveniji, ki jim je končno le uspelo podpisati zahtevano pogodbo, ki pa preboldskim tekstilcem ni prinesla kakšnih posebnih koristi.

Po drugi svetovni vojni je bila tekstilna tovarna poog okriljem Glavne direkcije zvezne tekstilne industrije, vendar ne dolgo, pač pa jo je sredi septembra 1947 prevzela glavna direkcija tekstilne industrije Ljudske republike Slovenije iz Ljubljane. Pomembni mejnik v razvoju te še danes ene izmed najbolj močnih in pomembnih tekstilnih tovarn v Jugoslaviji je bil tretji september, ko so državni predstavniki simbolično izročili ključke predstavnikom delovnega kolektiva. Tudi v Preboldu se je pričelo samoupravljanje.

To je le nekaj podatkov, ki smo jih zasledili v delu Katarine Kobe-Arzenškove — 125 let Tekstilne tovarne Prebold.

In kako je v Preboldu danes? Nobena skrivnost ni, da tekstilci iz te tovarne izredno dobro gospodarijo, kar je pri nas pravzaprav redkost, saj vsi dobro vemo, s kakšnimi problemi se srečuje naša tekstilna industrija. Brez dvoma temu botruje tudi bogata, 135-letna tradicija. Tekstilna tovarna Prebold je danes ena izmed tistih organizacij združenega de-

la v žalski občini, ki ne daje kruha le prebivalcem Prebolda in okolice, pač pa ljudem iz vse Savinjske doline in je tudi najmočnejša delovna organizacija v občini. Res je, da je bilo potrebno tudi mnogo samoopovedovanja, saj je trg zahteval vedno nove in nove investicije, brez katerih bi bilo nadaljnje gospodarjenje praktično nemogoče. Res je tudi to, da se danes počutijo delavci socialno varne. Tradicija pa se nadaljuje. Letos, na primer, so pričeli z gradnjo nove kotlarnice, ki bo veljala kar okrog dvanajst starih milijard dinarjev. O prednosti tega novega objekta smo že pisali, do praznika te organizacije združenega dela, ki ga praznujemo vsako leto ob začetku septembra, pa bo nared tudi nova večnamenska hala, ki bo služila tudi kot jedilnica. Tako bo dokončno rešen tudi problem v zvezi s toplom prehrano delavcev. Sicer pa bi lahko o tej organizaciji združenega dela, ki jo predstavlja črna mačka, še mnogo pisali, prav pa je, da ob koncu poskusimo našteti nekaj njihovih proizvodov. Vse bo sicer težko, ampak potrudili se bomo. Navsezadnje je le prav, da se vsi skupaj spomnimo, kateri so tisti izdelki, ki nosijo zaščitni znak črne mačke.

V teh letih je vsekakor najbolj aktualna tkanina jeans. Prebold je največji proizvajalec te vrste blaga v Jugoslaviji. Ze v kratkem pa bo na tržišču nov

jeans, tisti jeans, ki je tako cenjen. Da, to je indiga jeans, ki pušča barvo. Baj je prav tovrstni jeans najbolj iskan v svetu. Zpomniti si velja imena Missouri, Indiana in Master. Seveda proizvajajo tu še celo vrsto drugih tkanin. Predvsem bombažnih. V zadnjem času so po vsej Jugoslaviji zasloveli s kvalitetnimi in elegantnimi hlačnimi nogavicami. Znak črne mačke najdemo na nogavicah Doris, Karneval, Nina, Amore... Za bodče mamice so izdelali posebno krojene hlačne nogavice Mamica, v zadnjem času pa grede najbolj v prodajo nogavice s črto Mass Line. Prav za ta njihov zadnji izdelek so preo imevi dobili prvo nagrado Zvezne gospodarske zoonice iz Beograda, ki vsako leto ocenjuje kvaliteto najrazličnejših izdelkov. Deklice pa so prav gotovo že vsepovsod navdušene nad, prav za njih krojenimi, hlačnimi nogavicami, ki se imenujejo Pika.

Za deževne jesenske dni še tale podatek. Na pobudo sekretariata za notranje zadeve in tamkajšnje komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu so izdelali čudovite pekarine Uroš in Urška, ki so takšnih barv, da kljub slabi vidljivosti že na daleč opozarjajo, da je na cestah opozorilo in da je treba biti previden. Ob koncu omenimo le še dva izdelka, ki ju vse gospodinje prav gotovo izredno dobro poznajo. To sta likalna krpa MI-MI in krpa za brisanje prahu Magnetic. S krpo MI-MI se pri likanju ošežejo mnogo boljše rezultati. Zanimiv je tudi podatek, da je na njej tudi posebni kovinski premaz, ki odbija toploto nazaj v likalnik, tako da mimogrede prisedimo tudi pri potrošnji električnega toka. S krpo Magnetic, ki vsebuje posebne delce, ki privlačijo prah, pa lahko odstranimo prah tudi s tistih mest, kamor z roko ne dosežemo.

Sicer pa lahko izdelke, ki nosijo zaščitni znak črne mačke, in ki so znani po svoji praktičnosti in kva leti dobite tudi v posebni prodajalni tekstilne tovarne, ki je v Preboldu, v tamkajšnji graščini. Tam boste lahko kupili ter si seveda, pred tem ogledali še druge stvari, kot na primer plenice, krpe za čiščenje avtomobilskih oken ter zaledenelih šip, prečasnike, blago za halje... Sicer pa, kaj bi naštevali — pridite v Prebold in se sami prepričajte o oomiselnosti tekstilcev, ki letos praznujejo 135 let. Sicer pa lahko vse te izdelke dobite tudi šir in po domovini, v skoraj vsaki trgovini.

M

OGLASI

PRODAM

HISO z vrhom, dvema praznima stanovanjema, prodam v mestu Celju. Ponudbe pod oznako »Celje«.

BMW, letnik 1968, prodam tudi na ček. Silvo Uran, Gavce 55, Smartno ob Paki.

STRESNO opeko, rabljeno, rabljena okna in vrata, prodam. Marti Krulc, Zagrad 6, Celje.

KOKOSJEREJCI! Zadnji čas in priložnost je, da si nabavite odlične selekcijske nesnice superbraun — štajerke in graharice, stare 2 meseca. Dobite jih vsako sredo in soboto na celjski tržnici od 6. do 10. ure, popoldne doma, Slatina, Smartno v R. d. (pri križu). Krajne, Celje, Delavska 23, tel. 25-288.

STARO hišo z vrhom v Krškem prodam, voda, elektrika v hiši. Vrbe 34 b, Zalec.

STANOVANJSKO hišo z vrhom prodam, eventualno tudi zamenjam na deželi. Martin Ritovšek, Bukovžlak 33, Teharje.

DIATONICNO harmoniko, eno leto staro, Lubas licenca, prodam. Cena 7000 ND, lahko tudi na ček. Ivan Pušnik, Hrušovje 15, Planina pri Sevnici.

PAR volov, teža 1200 kg, prodam. Ivan Zagrašovec, Zavrh 36, Dobrna.

FIAT 125, l. 1972, prevoženih 51.000 km, prodam. Miha Knez, Grünova 4, Celje.

TRI FOTELJE, mizico in omarico za čevlje prodam. Telefon 28-353.

MANJSE posestvo v Vojniku z gospodarskim poslopjem, na lep sončni legi, prodam. Stanko Mastnak, Vojnik 104.

KOMBINIRANO omaro, cena 1000 din, otroško posteljo z vložkom, dva kuhinjska elementa in 3 karnise, prodam. Ulica V. Prekomorske brigade 2, stanovanje 5.

SPACEK, dec. 1972, pocen prodam. Križan, Trubarjeva 38, Celje.

RENAULT 4 poceni prodam. Rezervne dele, stekla, vrata in druge dele za stroj. Mirko Kozole, Prekopa 38, Vrankso.

TRAKTOR zetor, 23 KM, s koso in betonski mešalec, nov, sekundar s pripomočkom rezkanja, prodam. Silvo Peček, Završe 21, Grobelno.

MANJSI klavir in lončeni kamin prodam ugodno. Ponudbe pod oznako »Ugodno«.

RENAULT 4, letnik 1967, ugodno prodam. Ivan Štamol, Sempeter 35 a.

HISO, takoj vseljivo, trisobno, na Hotemežu 7 pri Radečah, 6600 kv. m zemlje, lastni vodovod, elektrika, dve kleti, 4 m, poleg ceste, poceni prodam. Vprašati pri Vizitini, V. P. D. Hotemež.

POLTOVORNI avto mercedes 106 D prodam. Konrad Bercko, Ra-

tanska vas 47, Rog. Slatina.

OSEBNI avto aml 8 L, dobro ohranjen, prodam. Cena po dogovoru. Milan Panič, Ulica 29. novembra 55, Celje.

AMI 8 brek L, letnik 75, malo vozen, 6000 km, garaziran, registriran do marca 1978, prodam. Jože Jurkovič, Vrbovo 31 a, Sentjur.

NSU 1200 C, letnik 1971 (konec leta), ugodno prodam. Drago Mackovšek, Ml. Sentjur pri Celju, n. h., tel. šte. 741-281.

NSU 1200 C, letnik 1970, prodam, skupaj ali po delih, za 10.000 ND. Ogled vsak dan od 13. do 18. uri. Silvo Antleč, Vezovje, cesta proti Planini.

SVINJO, 1 leto staro, za zakol, prodam. Pepika Ivšek, Pustike 29, Pristava pri Mestnju.

MLADIČE, škotske ovčarje, z rovnikom, odlično ocenjenih staršev, prodam. Franc Novak, Kompile 81 nad Storami.

ZASTAVO 101, lepo ohranjeno, redno vzdrževano in garazirano, ugodno prodam. Informacije in ogled v Lifeju »Park« Celje, Maistrova ul. 2, vsak dan od 16. do 18. ure.

SFAČKA, letnik 64, registriran do 15. julija 1977, potrebnega manjšega popravila, prodam. Ogled vsak dan po 15. uri. Zelnika, Kajuhova 9, Celje.

RABLJENO opremo za k: nino: elemente, štedilnik, pralni stroj in dnevno sobo, prodam. Informacije po telefonu 21-543 ali ogled v soboto, 2. VII. 1977, od 15. do 18. ure na Mariborski cesti 49, pri Zupanc.

BMW R 25/3 ugodno prodam. Ogled motorja mogoče vsako popoldne na naslovu: Drago Kodraja, Oblakova 28, Celje.

AVTORADIO kasetni blaupunkt in grundig 6090 C avtomati, prenosni radiomagnetofon, prodam. Drago Rovšek, Ulica Frankolovskih žrtev 11, Celje.

SVINJO, 110 kg, za zakol ali osemnitev, švedske pasme, pralni stroj, kosilnico z maratonom in zapravljičev, vse v dobrem stanju, prodam. Elizabeta Skrabec, Zakl 4, Gomilsko.

DEL etažnega stanovanja v starejši hiši — zasebna last, prodam. Soba 27 kv. m je v pritličju z vodo in elektriko, ena soba je v prvem nadstropju 15 kv. m — skupaj 42 kv. m. Cena po dogovoru. Vera Šanti, Tovarniška 15, Celje.

RAZPRODAJA kokoši! Na Lopati številka 55 pri Celju je razprodaja kokoši nesnic, grahastih, rjavih in belih, težke pasme. Nesnost 60 odst. Nudijo tudi enodnevnne piščance vsak dan doma, na tržnici od sredah in sobotah, po zelo ugodni konkurenčni ceni.

KRAVO s svežim mlekom prodam. Anton Škarlin, Libojska vlečnica 160.

SIVALNI stroj, pogrezljiv, brezhiben, prodam. Cvetko, Muzejški trg 8, Celje.

PRENOSNI televizor, še pod garancijo, prodam. Ivan Ovar, Prebold 127 a.

R 4, l. 1974, dobro ohranjen, prodam. Zvezna c. 4, Celje, telefon 22-619.

NOVO Kapšev harmoniko prodam nujno. Drago Jazbinšek, Jakob 14, Sentjur.

VELIKA razprodaja kokoši nesnic in kokoši za zakol bo od 1. do 3. julija, od 7. do 19. ure pri Vladimircu Petku, Sirmca 14, Laško.

SIMCA rallye L, letnik 1972, v odličnem stanju, prodam. Garbajs, Grobelno — Sentvid, n. h., tel. 741-379.

AVTO jeep, zaprte oblike, z vgrajenim oplovnim motorjem 1972, prodam. Ludvik Prekorsček, Vojnik 41 a, tel. 772-115.

7 HEKTAROV gozda na Primorskem prodam poceni. Dostop mogoče s kamionom. Naslov:

Igor Deleja, Leninova 8, Izola, tel. 066 71-286.

TRAKTORSKO kosilnico busotis, priključki se lahko na vsak traktor s hidravliko. Viki Prisljan, Poljce 2, 63314 Braslovče.

DOLGO poročno obleko št. 42 prodam, Ogled vsak dan na naslovu: Tatjana Drole, Levec 18.

KUPIM

SKOLJKO, prednji del, za zastavo 750, od letnika 1974 naprej, kupim. Pismene ponudbe na naslov: Franc Bošnjak, Poljce 10, Braslovče.

BATOBSKO strešno opeko »Tranjanka« kupim. Viki Prisljan, Poljce 2, Braslovče.

STAR rabljen radijski sprejemnik kupim. Jože Simonič, Debro 68, Laško.

STANOVANJA

STANOVANJE: 2 sobi, kuhinja, shramba in klet, zamenjam za enakovredno v okolici Celja. Jože Kugler, Mariborska c. 18, I. nadstropje.

PAZNO sobo, po možnosti poseben vhod, iščem. Ponudbe pod oznako »Samska«.

MLADA tričlanska družina išče stanovanje v Celju ali bližnji okolici. Cenjene ponudbe poš-

ljite pod »15. julijs«.

DEKLE išče sobo v Celju. Ponudbe pod oznako »Predplačilo za 1 leto«.

DVA brata iščeta opremljeno sobo v Celju ali okolici, po možnosti poseben vhod. Ponudbe pod oznako »Solidnost«.

VEČJO sobo v Celju ali bližini Celja iščem. Nudim nagrado. Ponudbe pod oznako »Miren šofer«.

DEKLE sprejem na stanovanje. Celje, Kovinarska 10 (pri EMO).

SOBO, nekje v Celju, iščem, po možnosti s souporabo kopalnice. Ponudbe pod oznako »Miren fant«.

MLADA zakonca z enim otrokom iščeta v Celju ali okolici, nujno, sobo in kuhinjo, ali vsaj sobo. Po potrebi pomagati pri delu. Javite prosim na naslov: Pregrad (pri Polšak), Trubarjeva 44, 63000 Celje.

ZAPOSILITEV

KROJACA ali krojačico sprejemamo v delovno razmerje. Nastop službe: 1. IX. 1977. Prodajalna NIK konfekcija, Tomšičev trg 2, Celje.

VAJENCA za ključavničarsko obrt sprejemem. Končana osemetka. Viktor Škoflek, Kersnikova 39, Celje.

FRIZERSKO pomočnico ženske in

moške stroke sprejemem. Frizerstvo Irena Pohajč, Vojnik 34.

POMOCNICO in učenko za moško in žensko frizerstvo sprejemem. Salon Irena Urunko, Store 72.

KV ZIDARJA ali priučenega zidarja z nekaj let prakse sprejemem v redno delovno razmerje. Karl Kramer, Celje, Ul. I. Stajerskega bataljona 8 — Ostrožno.

TAKOJ sprejemem frizerko. Informacije po telefonu 710-668, Zalec.

ZELIMO zaposliti traktorista z ustreznim izpitom. Prednost imajo tisti, ki so v bližini Celja in vojaščin prosti. Javite se na naslov: Konjeniški klub

Celje, Skofja vas 51, vsako popoldne ob 17. uri.

RAZNO

SAMSKI fant, zaposlen, želi spoznati preprosto zvesto dekle z dežele. Pismene ponudbe pod »Ne ohrani samo zase skrivnost svojega srca«.

SPOZNATI želim osamljenega tovariša ali starejša zakonca s hišo ali kmetijo. Sem upokojenka, dobra gospodinja. Ponudbe pod »Skrbela bi za vase«.

EMO — CELJE — EMAJLIRNICA, METALNA INDUSTRIJA, ORODJARNA n. sol. o.

vabi k sodelovanju

VEČJE ŠTEVILO DELAVCEV (moški)

v starosti nad 15 let za priučiitev na različnih delovnih mestih v proizvodnji.

Prijave sprejema kadrovska služba, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi naše ljubljene

Dragice Baloh

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so jo spremljali na njenim sodelavcem, osnovni organizaciji zveze komunemu kolektivu »METKE« Celje, predvsem vsem njenim sodelavcem, osnovni organizaciji zveze komunistov in sindikalni organizaciji za tople poslovilne besede. Zlasti se srčno zahvaljujemo dr. Kobalu iz Zalca za njegovo hitro in nesebično pomoč, pavskemu zboru Petrovče, godbi iz Libo, posebno kapelniku tov. Kovaču za zadnje poslovilne besede. Topla zahvala tudi vsem njenim sošolcem. Še enkrat srčna hvala vsem za tople sočustvujoče besede in izraze sožalja, za številne darovane vence in cvetje na njen prerani grob.

Zalujoči vsi njeni

Proizvodno podjetje »Zarja« Žalec — Petrovče 63301 Petrovče

razpisuje

JAVNO LICITACIJO za prodajo rabljenih osnovnih sredstev po ugodnih izkljenih cenah

valčni brusilni stroj z motorjem — 30.000 din
 primež — držalo za cevi — 500 din
 tračna žaga z motorjem — 10.000 din
 poravnalni skobelni stroj z motorjem — 11.000 din
 kolutni brusilni stroj — 400 din
 škarje za rezanje pločevine — 100 din
 krožna žaga — 3.000 din
 konzolno dvigalo — 1.000 din
 posode za smeti (4 kosi) — 300 din

Licitacija bo v četrtek, dne 7. 7. 1977 ob 8. uri na dvorišču delovne organizacije Proizvodnega podjetja »Zarja« Žalec v Petrovčah. Ogled predmetov je mogoče eno uro pred licitacijo. Na licitaciji enakovredno nastopata družbeni in privatni sektor s pogojem, da interesenti pred začetkom licitacije vplačajo na blagajni 10-odst. varščino ali pa predložijo ustrezno potrdilo.

Davek v izkljčni ceni ni vračunan.

kava kava kava

kava izbrana za vas

»METKA« TEKSTILNA TOVARNA IN KONFEKCIJA CELJE — Ipavčeva 22

objavlja
 prosta delovna mesta:

- dveh samostojnih prodajnih referentov** — za ta dela zahtevamo višjo izobrazbo komercialne smeri in nekaj letno prakso
- finančnega knjigovodje** — za to delo zahtevamo srednjo šolsko izobrazbo ekonomske smeri, zaželena je krajša praksa
- administratorja** — za to delo zahtevamo končano srednjo administrativno šolo in prakso v administraciji
- tri (3) tkalske tehniko** — za vodje izmene, za to delo zahtevamo končano srednjo tehniško šolo tkalske smeri — zaželena je praksa
- obratnega elektrika** — za to delo zahtevamo končano poklicno šolo, zaželena je praksa.

Objava velja do zasedbe delovnih mest.

KRONIKA

TV SPORED

NEDELJA
 9.20 Poročila (Lj)
 9.25 Za nedeljsko dobro jutro: Praznični zvoki, barvna oddaja (Lj)
 9.55 625 (Lj)
 10.10 A. J. Cronin: Zvezde gledajo z neba, barvna nadaljevanja (Lj)
 11.00 Otroci sveta, barvna serija (Lj)
 11.25 Mozaik (Lj)
 11.30 Ljudje in zemlja — barvna oddaja (Lj)
 12.30 Poročila (do 12.35) (Lj)
 Nedeljsko popoldne: Pisani svet, barvna oddaja, Okrogli svet (Lj)
 16.25 Poročila (Lj)
 16.30 30. športno prvenstvo JLA — Maribor 77: Atletika, prenos za JRT II (Lj)
 17.45 Dekliški most — barvni film (Lj)
 19.15 Risanka (Lj)
 19.20 Cikcak (Lj)
 19.30 TV dnevnik (Lj)
 19.50 Tedenski gospodarski komentar (Lj)
 19.55 Propagandna oddaja (Lj)
 20.00 Rubežniki, barvna nadaljevanja TV Sarajevo (Lj)
 20.45 Propagandna oddaja (Lj)
 20.50 Proslava v Crnomlju, posnetek (Lj)
 21.15 Dušan Džamonja — barvna oddaja (Lj)
 21.40 TV dnevnik (Lj)
 21.55 Športni pregled (Zg)

PONEDELJEK
 8.10 Poročila (Lj)
 8.15 Republiška revija mladinskih pevskih zborov — Zagorje 76 — 2. del barvne oddaje (Lj)
 8.45 V novi svet odrasčamo (Zbor slovenskih pionirjev v Dražgošah) (Lj)
 9.25 Staubringer-Popović: Zgodba o tovarišu Titu, barvna oddaja (Lj)
 10.55 Kozara: Proslava ob dnevu borca — prenos (Sa)
 12.30 Poročila (Lj)
 15.00 Pevski tabor Sentvid pri Stični (Lj)
 15.50 Lubnik 77 (Lj)
 16.05 30. športno prvenstvo JLA — Maribor 77: Pivanje in atletika — prenos za JRT II (Lj)
 17.50 Poročila (Lj)
 17.55 Risanka (Lj)
 18.05 Čas, ki živi: Spomin na Bazo 20, barvna oddaja (Lj)
 18.35 Zaključek 30. športnega prvenstva JLA — Maribor 77, prenos za JRT II (Lj)
 19.15 Risanka (Lj)
 19.20 Cikcak (Lj)
 19.30 TV dnevnik (Lj)
 19.55 Propagandna oddaja (Lj)
 20.00 Matej Bor: Teška ura, predredba predstave Mestnega gledališča Ljubljana (Lj)
 20.55 Propagandna oddaja (Lj)
 21.00 Titova portretista — barvna oddaja (Lj)
 21.40 Mozaik kratkega filma: Drvar, mesto heroj (Lj)
 22.00 TV dnevnik (Lj)
TOREK
 17.00 Kmetijska oddaja TV Novi Sad (Lj)
 18.00 TV obzornik (Lj)
 18.15 Pan Tau — serijski barvni film (Lj)

18.40 Mozaik (Lj)
 18.45 Ljubljanski dnevi: pesniški ansambel komorni ansambel (Lj)
 19.15 Risanka (Lj)
 19.20 Cikcak (Lj)
 19.30 TV dnevnik (Lj)
 19.55 Propagandna oddaja (Lj)
 20.00 Novele Henryja Jamesa — barvna nanizanka (Lj)
 21.05 Barvna propagandna oddaja (Lj)
 21.10 G. Verdi: Aida, I. in II. dejanje barvne oddaje (Lj)
 22.30 TV dnevnik (Lj)
SREDA
 16.20 Nogomet: Argentina — Jugoslavija — posnetek iz Buenos Airesa (Lj)
 17.55 Obzornik (Lj)
 18.10 Ne prezrite (Lj)
 18.40 Mozaik (Lj)
 18.45 J. Gotovac: Ero z onega sveta, odlomki iz opere (Lj)
 19.15 Risanka (Lj)
 19.20 Cikcak (Lj)
 19.30 TV dnevnik (Lj)
 19.55 Propagandna oddaja (Lj)
 20.00 Film tedna: 27. linija (Lj)
 22.10 Propagandna oddaja (Lj)
 22.15 TV dnevnik (Lj)
 22.30 Včeraj, danes, jutri: ZRN, barvna oddaja iz cikla Evropa v naših rokah (Lj)
ČETRTEK
 17.55 Obzornik (Lj)
 18.10 Pustolovci — serijski barvni film (Lj)
 18.40 Mozaik (Lj)
 18.45 Modri plašček — barvna serija TV Zagreb (Lj)
 19.15 Risanka (Lj)
 19.20 Cikcak (Lj)
 19.30 TV dnevnik (Lj)
 19.55 Propagandna oddaja (Lj)
 20.00 Prijatelji in sosede, barvna nanizanka (Lj)
 20.30 Svet 1900—1930, dokumentarna serija (Lj)
 21.30 Jaz na ekranu: Kvartet Rao Kyo (Lj)
 22.00 TV dnevnik (Lj)
PETEK
 17.55 Obzornik (Lj)
 18.05 Profesor Baltazar, barvna risanka (Lj)
 18.15 Muzej v Chicagu — I. del (Lj)
 18.40 Mozaik (Lj)
 18.45 Brigadirski TV studio (Lj)
 19.15 Risanka (Lj)
 19.20 Cikcak (Lj)
 19.30 TV dnevnik (Lj)
 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar (Lj)
 20.00 Propagandna oddaja (Lj)
 20.05 Edvard Munch — barvna nadaljevanja (Lj)
 21.00 Razgledi: Lepe pozdrave iz Amerike, barvna oddaja (Lj)
 21.30 I. Shaw: Bogataš in revež, barvna nadaljevanja (Lj)
 22.20 TV dnevnik (Lj)
SOBOTA
 8.00 Profesor Baltazar — barvna risanka (Lj)
 8.10 Modri plašček, barvna oddaja TV Zagreb (Lj)
 8.40 Človek in zemlja, serijski barvni film (Lj)
 9.10 Dokumentarna oddaja (Lj) — Edvard Munch — barvna nadaljevanja (Lj)
 ... Obzornik (Lj)
 16.00 Državno prvenstvo v atletiki — prenos iz Nove Gorice (za JRT II) (Lj)
 18.10 Sinovi puščave — film (Lj)
 19.20 Cikcak (Lj)
 19.30 TV dnevnik (Lj)
 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar (Lj)
 19.55 Propagandna oddaja (Lj)
 20.00 Apartman — celovečerni film (Lj)
 22.00 Propagandna oddaja (Lj)
 22.05 TV dnevnik (Lj)
 22.20 Split 77 — festival zabavne glasbe (Zg)
 23.30 625 — pregled sporeda (Lj)

KINO

UNION: do 3. julija angleški barvni film »Izseljevanje«
 4. julija jugoslovanski film »Most«
 od 5. julija dalje italijanski film »La Verginella«.
METROPOL: do 2. julija italijanski film »Viking z juga«
 od 3. do 5. julija ameriški barvni film »Kocka je padla«
 od 6. julija dalje jugoslovanski barvni film »Dolga ladja«
DOM IN LETNI KINO: do 30. junija ameriški barvni film »Zelo«
 od 1. do 3. julija ameriški barvni film »Zlomljen: puščica«
 od 4. do 6. julija italijanski barvni film »Tihl maščevalca«

PROM. NESREČE

DREVO JE PODRL

Skozi Gornjo vas je vozil z osebnim avtomobilom STANKO HRIBERNIK, 22, iz Prebolda. Zaradi prehitre vožnje ga je v levem ovinku zaneslo s ceste. Najprej je trčil v drevo, k. ga je podrl, nato pa je obstal ob električnem drogu, ki je tudi poškodovan. Pri nesreči so se težje poškodovali voznik Hribernik ter sopotnika BRANKO PETRE 23, iz Prebolda in MARJAN STEBERNIK, 22,

prav tako iz Prebolda, lažje poškodbe pa ima sopotnica MARTINA KAČ. Na avtomobilu je škoda za 30.000 dinarjev.

MRTEV KOLESAR

Po dovoljni poti od železniške postaje v Smartnem ob Paki se je pripeljal do križišča prednostne ceste kolesar IVAN LENOVSEK, 68, iz Rečice ob Paki. Zapeljal je v križišče in zavijal v levo proti Rečici, ko je mimo pripejal z osebnim avtomobilom FERDINAND PARAFANT, 27, iz Gave. Kljub temu, da je Parafant, ki je vozil z neprimerno hitrostjo na mokrem cestišču zaviral in se umikal na levi vozni pas, je zbil kolesarja. Le-ta je padel na streho avtomobila in po 25 metrih izven cestišča, kjer je obležal mrtev.

NA PREHODU ZA PESCE

Po Ljubljanski cesti v Celju je voznik kolesa na pomožni motor EDVARD REP, 47, iz Celja po desni strani prehitel kolono vozil. Ko je pripeljal do prehoda za pešce pri samopostrežni trgovini Merx, je na prehodu zbil pešakinjo FANIKO PERNE, 56, iz Celja. Opazil jo je namreč prepozno, saj je pred prehodom stal tovrnjak. Oba sta padla po cestišču, pri čemer se je lažje poškodovala pešakinja.

V OVINKU JE PADEL

Voznik kolesa na pomožni motor IZIDOR TUŽ, 36, iz Trnovelj se je peljal po Dečkovi cesti v Celju in v križišču zavijal v levo na Čopovo ulico. V ovinku pa ga je zaneslo in je padel po cestišču. To je opazil voznik

osebnega avtomobila IVAN KITEK, ki je poškodovane kolesarja odpeljal v bolnišnico, kjer so ugotovili, da se je poškodoval po glavi in levi strani telesa.

VISOKA SKODA

Skozi Sodno vas se je peljal z osebnim avtomobilom FRANC HUDINA, 33, iz Za-

gaja, ki začasno živi na Svedskem. Ko je zaviral, je zablokiral sprednje levo kolo, zato ga je zaneslo v levo s ceste in se je prevračal po pobočju ter obstal v jarku. Pri nesreči se voznik ni poškodoval, avtomobil pa je popolnoma uničen in je na njem 150.000 dinarjev.

CINKARNA CELJE Metalurško kemična industrija

razpisuje
za šolsko leto 1977/78 naslednje

ŠTIPENDIJE

za:

1. Poklicne šole

- kemijska stroka: kemijski procesničar — 20
- kovinarska stroka: strojni ključavničar, strugar, rezkalec, brusilec — 8
- elektro stroka: obratovni električnik (5)

2. Srednje šole

- kemijski tehnik (15)
- metalurški tehnik (4)

3. Višje in visoke šole

- dipl. ing. kem. tehnologije — 5
- dipl. ing. metalurgije — 1
- dipl. ekonomist: splošna komerciala — 2
- zunanja trgovina — 2

Kandidati naj obrazcu 1,65 priložijo še izpisek iz rojstne matične knjige, zadnje šolsko spričevalo oziroma potrdilo o opravljenih izpiti (za višje in visoke šole), potrdilo o osebnih dohodkih staršev zadnjih treh mesecev in potrdilo o premoženjskem stanju. Kandidati za poklicne šole pa morajo priložiti še zdravniško spričevalo, ki ga izda medicina dela ter obrazec 1,20.

Prijave sprejema Center za izobraževanje delavcev Cinkarne Celje, do 10. junija 1977.

EMO — CELJE — EMAJLIRNICA, METALNA INDUSTRIJA, ORODJARNA n. sol. o.

Komisija za medsebojna razmerja TOZD — Tovarna kontejnerjev

objavlja
prosta delovna mesta:

1. Vodja priprave proizvodnje
2. Vodja konstrukcije
3. Konstruktor I
4. Tehnolog I
5. Tehnolog II
6. Tehnolog III
7. Programer II (2 DM)
8. Vodja kontrole
9. Kontrolor I. (3 DM)
10. Kontrolor II (2 DM)
11. Obratovodja
12. Delovodja
13. Koordinator prodaje
14. Instruktor — varilec
15. Varilec z atestom (20 DM)
16. Varilec II (10 DM)

POGOJI:

- pod 1.: visoka šola strojne stroke in najmanj 4 leta delovnih izkušenj na ustreznih delih
- pod 2.: visoka šola strojne stroke in najmanj dve leti delovnih izkušenj na ustreznih delih
- pod 3.: visoka šola strojne stroke in najmanj dve leti delovnih izkušenj na ustreznih delih
- pod 4.: visoka šola strojne stroke in najmanj dve leti delovnih izkušenj na ustreznih delih
- pod 5.: višja šola strojne stroke in najmanj dve leti delovnih izkušenj na ustreznih delih
- pod 6.: tehniška šola strojne stroke in najmanj dve leti delovnih izkušenj na ustreznih delih
- pod 7.: višja šola strojne ali organizacijske stroke in najmanj 2 leti delovnih izkušenj na ustreznih delih
- pod 8.: višja šola strojne, kemijske ali metalurške stroke in najmanj 4 leta delovnih izkušenj na ustreznih delih
- pod 9.: poklicna šola kovinske ali kemijske stroke in najmanj 2 leti delovnih izkušenj na ustreznih delih
- pod 10.: priučen delavec kovinske stroke in najmanj 2 leti delovnih izkušenj na ustreznih delih
- pod 11.: višja ali srednja šola strojne stroke in najmanj 3 leta, oz. 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih
- pod 12.: srednja šola ali poklicna šola strojne stroke z izpitom za VK
- pod 13.: visoka ali višja šola ekonomske ali strojne stroke in najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih
- pod 14.: poklicna šola varilske stroke in izpit za VK
- pod 15.: priučen varilec z atestom
- pod 16.: priučen varilec

Prijave sprejema kadrovska služba podjetja 8 dni od dneva objave. Kandidati lahko dobe podrobnejše informacije v kadrovski službi podjetja.

Zarja

PROIZVODNO PODJETJE ŽALEC PETROVČE

jeans, safari,
žamet,
modne hlače
in krila

DOBITE V VSEH MODNIH HIŠAH
V CELJU — ODSLEJ TUDI
V ŽALSKI **nami!**

TOZD MODNA KONFEKCIJA
TOZD LESNA INDUSTRIJA
TOZD KLJUČAVNIČARSTVO
TOZD PLESKARSTVO

TOZD MODNA KONFEKCIJA

SR SRBIJA

(3)

S POTI PO POMORAVJU

VSAKO LETO NA ZDRAVLJENJU 150 TISOČ LJUDI

VRNJAČKA BANJA

»Je to mogoče? Je to Vrnjačka Banja? Če bi ne videli tega parka in nekaterih objektov, bi ne mogel verjeti!«

Tako in podobno je izrazil svoje presenečenje marsikdo. Se zlasti, če — je bil zdajšnji obisk po desetih, petnajstih in več letih.

okoli 10.000 prebivalcev, občina 20.000. Več kot značilen za zdraviliški kraj je podatek, da dela tam okoli 60 zdravnikov, od tega 40 specialistov.

Vrnjačka Banja je zasloužena zaradi svojih toplih in hladnih mineralnih vod. Njihova temperatura se giblje od 14 do 36 stopinj Celzija. To naravno bogastvo je ustvarilo tudi pogoje za zdraviliški razvoj kraja. V glavnem gre predvsem za zdravljenje želodčno-prebavnega trakta, sladkorne bolezni itd. Zdravljenje temelji na kopalniški in na vseh drugih terapijah. Tu velja pravilo indi-

Sicer pa Vrnjačka Banja ne slovi samo zaradi zdravilišča in mineralnih vod, tudi po odličnem kavalu.

In se nekaj je, kar ne smemo prezreti. Po številu slovenskih pregnancev, ki jih je sprejelo katero koli mesto v Srbijo v 1941. letu, je bila Vrnjačka Banja na tretjem mestu. In tako ni naključje, da jo vežejo pobratimski odnosi z Ormožem in Velenjem.

Med gosti, ki prihajajo v Vrnjačko Banjo, je največ Jugoslovancev. Zato tudi pravijo, da je Vrnjačka Banja Jugoslavija v malem.

Med sprejemom in ogledom nekaterih značilnosti Vrnjačke Banje. Od leve proti desni: Radojko Marković, sekretar občinske konference Zveze komunistov, prof. Zoran Vudler, podpredsednik Turističnega društva Celje in Slavko Jankovič, predsednik občinske skupščine Vrnjačka Banja

Vrelec tople mineralne vode...

Vrnjačka Banja. Naše najbolj obiskano zdravilišče in turistično središče. V povprečju imajo milijon in pol nočitev na leto. To je dvakrat več kot celotno celjsko območje! Približno pet tisoč postelj v družbenem in okoli dva tisoč v privatnem sektorju. In če k vsemu prištejemo še kapacitete počitniških in drugih domov, potem je tu podatek, da lahko v enem dnevu sprejme 20.000 gostov!

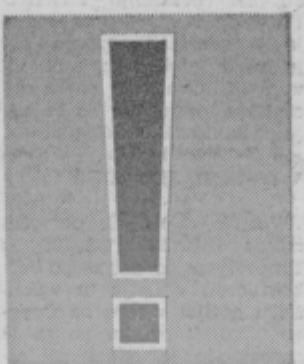
vidualnega zdravljenja, zato glavna pozornost bohiniku in ne boleznim.

V Vrnjački Banji so zelo skrbno uredili stare objekte, stare hotele, poleg njih pa zgradili večje število novih, ki vzbujajo pozornost tako po zunanji ureditvi kot no-branji opremlitvi. V njih je moč dobiti penzion od 105 do 225 dinarjev.

PIŠE MILAN BOŽIČ

Pa tudi zdaj grajujo. Zelo veliko. Zato je Vrnjačka Banja veliko gradbišče. Toda, ta dela v ničemer ne motijo življenja pacientov, turistov, izletnikov.

Do 1980. leta bodo za gradnjo zdravstvenega doma, za ureditev nekaterih komunalnih del, za pošto, za hotel s kongresno dvorano, ki bo imela tisoč sedežev, vložili okoli 25 milijard starih dinarjev.

TKANINA: PROČ S PLASTIKO!

Veleblagovnica Tkanina se je odločila za izredno pohvalno potezo. V njihovih trgovinah v bodoče ne boste več dobili plastičnih vrečk. Saj veste, tistih, za katere ste odšteli dinar in zato nakupljeno blago lažje nosili domov. Ob svoji praktičnosti pa so prav plastične vrečke velika nadloga. So namreč neumljive in ni ga že bilo kosačka, kjer jih ne bi videli na tleh, ob smetnjakih, na grmovju, ob rekah, celo v planinah.

Tkanina je dala izdelati velike in lično opremljene papirnate vrečke, ki niso prav nič manjše od plastičnih, imajo čvrste papirne ročaje in tudi vzdržijo najmanj toliko kot plastične. Ob napisu Tkanina Celje se kar nekam srmažljivo skriva še en napis:

»V boju za čisto okolje — vrečka je uničljiva«. Vsekakor gre za pohvalno potezo, vzgleden primer poslušna za tegobe sodobnih, onesnaženih mest. Skromen, a pohvalen prispevek je to. Upamo, da bodo zgledu Tkanine sledili tudi drugi celjski trgovci. BS

PREPROSTA VPRAŠANJA — TEŽKI ODGOVORI (2)

KAKO VELIKA KAPLJA

Nadaljevanje iz prejšnje številke začnimo s preprostim vprašanjem: kako velika je kaplja? So vse kapljice enako velike? Kaj pravzaprav misli zdravnik, ko nam predpiše tri kapljice dvakrat dnevno?

Kapljica je zelo urejen mehanizem.

Njena velikost je odvisna od velikosti odprtine, iz katere prihaja, zatem od površinskega pritiska substance, temperature, viskoznosti, moči zraka, ki potiska kapljico skozi odprtino in še drugih stvari. Zato so kapljice alkohola, vode ali medu različne velikosti. Zdravnik običajno misli na kapljico, ki je po velikosti enaka kapljici vode!

Poznamo kraje, kjer je zima mnogo bolj hladna, kot je sicer zemeljsko poprečje. V takšnih območjih je zato v navadi, da kupci hiš čakajo, dokler ne pade sneg in se šele

potem odločijo, katero hišo bodo kupili. Zaka?

Če je še vedno hladno in se sneg na strehi hiše hitro topi, lahko to pomeni le eno: zgradba je slabo izolirana. Toplota odhaja na lahek in hiter način, to pa pomeni mnogo višje izdatke za njeno ogrevanje. Nasprotno temu, če sneg ostane dolgo na strehi, pomeni, da je zgradba kvalitetna in tudi toplotno izolirana.

Če smo že pri zimi, ostajamo na snegu!

Zakaj, kadar hodimo po suhem snegu ali določeni vrsti peska, leta škriplje pod nogami?

Odgovor je pravzaprav kompliciran, lahko pa bi ga utemeljili takole: majhna zrnca snega ali peska se gibajo drugo proti drugemu, če jih premaknemo in tedaj pride do njihovega »trepetanja« ozroma do oscilacije izredno visoke frekvence.

Vibracije, ki pri tem

nastajajo, čujemo mi kot zvok — »škripanje snega«.

Topel, poletni večer je. Slavnostna večerja. Na mizo ste postavili tudi sveče. Toda, takoj ko ste jih prižgali, so se upognile in ves vaš napor je bil zaman! Kako to preprečiti?

Enostavno, odgovarjajo fiziki. Pustite sveče nekaj ur v hladilniku, preden jih boste postavili na mizo. Ravne bodo ostale do konca večerje!

Zakaj potok žubori? Gre za isto slavno žuborenje, ki so ga opevali in ga opevalo številni pesniki!

Tudi za to je povsem enostavno pojasnilo. Potok žubori iz enakega razloga, zaradi katerega nastaja karakterističen zvok v čajniku ali skodelici za kuhanje kave. Zračni mehurčki so z vodne površine povlečeni pod vodo in se pokajo. Mi torej čujemo eksplozije zračnih balonov, ki se razletijo!

(Lega, evanje prihodnjic)

Kako in koliko delamo, kadar (ne) delamo.

Foto: BS